

KRR.430.004.2024

Nr ewid. 61/2024/P/24/001/KRR

Informacja o wynikach kontroli

Wykonanie w 2023 r. planu finansowego
Agencji Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa,
realizacja zadań finansowanych
z udziałem środków
z budżetu Unii Europejskiej

MISJA

Najwyższej Izby Kontroli jest niezależna, profesjonalna kontrola zadań publicznych w interesie obywateli i państwa

p.o. Dyrektor Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Marek Adamiak

/podpisano elektronicznie/

Akceptuję:
Wiceprezes Najwyższej Izby Kontroli
Michał Jędrzejczyk

/podpisano elektronicznie/

Zatwierdzam:
Prezes Najwyższej Izby Kontroli
Marian Banaś

/podpisano elektronicznie/

Warszawa, czerwiec 2024 r.

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
T/F +48 22 444 50 00

www.nik.gov.pl

SPIS TREŚCI

1.	WPROWADZENIE	5
2.	OCENA OGÓLNA	7
3.	WYNIKI KONTROLI WYKONANIA PLANU FINANSOWEGO AGENCJI RESTRUKTURYZACJI I MODERNIZACJI ROLNICTWA ORAZ REALIZACJI ZADAŃ FINANSOWANYCH Z UDZIAŁEM ŚRODKÓW Z BUDŻETU UNII EUROPEJSKIEJ	8
3.1.	WYKONANIE PLANU FINANSOWEGO	8
3.2.	REALIZOWANE ZADANIA W RAMACH PROGRAMÓW FINANSOWANYCH Z UDZIAŁEM FUNDUSZY UNII EUROPEJSKIEJ I ZWIĄZANE Z NIMI EFEKTY RZECZOWE	26
3.3.	SPRAWOZDANIA	45
4.	USTALENIA INNYCH KONTROLI	46
5.	INFORMACJE DODATKOWE	47
6.	ZAŁĄCZNIKI	48
6.1.	KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ AGENCJI RESTRUKTURYZACJI I MODERNIZACJI ROLNICTWA	48
6.1	WYKONANIE PLANU FINANSOWEGO AGENCJI RESTRUKTURYZACJI I MODERNIZACJI ROLNICTWA	49
6.2	REALIZACJA PROW 2014–2020 W 2023 R.	55
6.3	REALIZACJA PROW 2014–2020 NARASTAJĄCO WEDŁUG STANU NA 31 GRUDNIA 2023 R. OD POCZĄTKU OBOWIĄZYWANIA PROGRAMU, TJ. OD 2014 R.	57
6.4	REALIZACJA PO RYBY 2014–2020 W 2023 R.	60
6.5	REALIZACJA PO RYBY 2014–2020 NARASTAJĄCO WEDŁUG STANU NA 31 GRUDNIA 2023 R. OD POCZĄTKU PROGRAMU, TJ. OD 2016 R.	63
6.6	WYKAZ PODMIOTÓW, KTÓRYM PRZEKAZANO INFORMACJĘ O WYNIKACH KONTROLI.....	66

Wykaz stosowanych skrótów i pojęć

FER 2021–2027	Program Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021–2027
EFMR	Europejski Fundusz Morski i Rybacki
EFRG	Europejski Fundusz Rolniczy Gwarancji
EFRROW	Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich
JPO	Jednolita Płatność Obszarowa
ARiMR, Agencja	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
Spółka Agro Aplikacje sp. z o.o., Spółka	Agro Aplikacje Spółka z Ograniczoną Odpowiedzialnością
MRiRW	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
BGK	Bank Gospodarstwa Krajowego
NIK	Najwyższa Izba Kontroli
KPO	Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności
SW	Samorządy Województw
KOWR	Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa
PO Ryby 2007–2013	Program Operacyjny „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich na lata 2007–2013”
PO Ryby 2014–2020	Program Operacyjny „Rybactwo i Morze” na lata 2014–2020
FER 2021–2027	Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021–2027
PROW 2007–2013	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013
PROW 2014–2020	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020
ASF	ASF – ang. African swine fever, Afrykański pomór świń
PS WPR 2023–2027	Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027
UE	Unia Europejska
ufp	Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, ze zm.)
Ustawa o ARiMR	Ustawa z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. z 2023 r. poz. 1199)
Ustawa o EFMR	Ustawa z dnia 10 lipca 2015 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (Dz. U. z 2020 r. poz. 2140)
Ustawa o EFRROW	Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2023 r. poz. 2298)
Ustawa Pzp	Ustawa z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1605, ze zm.)
WPR	Wspólna Polityka Rolna
LPIS	System Identyfikacji Działek Rolnych (ang. Land Parcel Identification System)

1. WPROWADZENIE

Cel kontroli

Ocena wykonania w 2023 r. planu finansowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, a także realizacji zadań finansowanych z udziałem środków z budżetu Unii Europejskiej, pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności podejmowanych działań.

Zakres kontroli

- planowanie i wykonanie przychodów ARiMR, w tym działania związane z egzekucją należności,
- planowanie i wykonanie kosztów, a także wydatków majątkowych oraz efekty realizowanych zadań, w tym stopień ich realizacji,
- wykorzystanie dotacji z budżetu państwa, w tym przekazanych na realizację programów finansowanych z udziałem środków z budżetu Unii Europejskiej,
- gospodarowanie wolnymi środkami,
- sporządzenie sprawozdań budżetowych za grudzień 2023 r. (Rb-40), rocznego za 2023 r. (Rb-BZ2) i za IV kwartał 2023 r. (Rb-35) oraz sprawozdania w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2023 r. (Rb-Z),
- system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań.

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa jest agencją wykonawczą w rozumieniu art. 18 ufp i działa na podstawie ustawy o ARiMR oraz statutu¹. Nadzór nad Agencją sprawuje minister właściwy do spraw rozwoju wsi².

Stosownie do art. 8 ust. 1 i 2 ustawy o ARiMR, organem Agencji jest Prezes, który kieruje działalnością Agencji i reprezentuje ją na zewnątrz. Zgodnie ze statutem oraz regulaminem organizacyjnym³, w strukturze ARiMR wyodrębniono Centralę, 16 Oddziałów Regionalnych oraz 314 Biur Powiatowych.

Agencja prowadzi samodzielną gospodarkę finansową (art. 21 ust. 1 ustawy o ARiMR).

Na mocy art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 29 grudnia 1993 r. o utworzeniu Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa⁴, Agencja z dniem utworzenia (tj. 19 stycznia 1994 r.) przejęła środki finansowe po Funduszu Restrukturyzacji i Oddłużenia Rolnictwa i prowadzi sprawy w zakresie zobowiązań i wierzytelności finansowych tego Funduszu.

Głównym zadaniem ARiMR jest pełnienie roli akredytowanej agencji płatniczej w rozumieniu art. 7 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008⁵. Agencja zajmuje się wdrażaniem instrumentów współfinansowanych z budżetu Unii Europejskiej przeznaczonych na realizację Wspólnej Polityki Rolnej i Rybackiej, wspierając jednocześnie rozwój obszarów wiejskich ze środków krajowych.

W 2023 r. Agencja wykonywała zadania określone w szczególności w ustawie o ARiMR, pełniąc funkcje:

- agencji płatniczej realizującej płatności w ramach Wspólnej Polityki Rolnej i Rybackiej (systemy wsparcia bezpośredniego, PROW 2014–2020, PS WPR 2021–2027, PO Ryby 2014–2020);
- instytucji pośredniczącej PROW 2014–2020 i PO Ryby 2014–2020 w zakresie priorytetów 1-3, 5-6 oraz pomocy technicznej PO Ryby 2014–2020 i FER 2021–2027;
- instytucji wdrażającej instrumenty pomocy krajowej; w ramach planu finansowego na 2023 r. Agencja zaplanowała 32 zadania, a zrealizowała 29 zadań dotyczących pomocy krajowej finansowanych z dotacji celowej z budżetu państwa w ramach części 33 – Rozwój wsi oraz ze środków Funduszu Pomocy;
- instytucji prowadzącej rejestr oznakowanych zwierząt gospodarskich;
- instytucji prowadzącej i aktualizującej system identyfikacji działek rolnych i danych przestrzennych (LPIS).

Roczny plan finansowy ARiMR, określony w tabeli nr 7 załącznika nr 11 do ustawy budżetowej na rok 2023 z dnia 15 grudnia 2022 r.⁶ obejmował m.in. przychody

¹ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 czerwca 2009 r. w sprawie nadania statutu Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 298).

² Art. 3 ust. 1 ustawy o ARiMR.

³ Regulamin organizacyjny wprowadzony został przez Prezesa Agencji zarządzeniem nr 93/2021 z dnia 7 września 2021 r. w sprawie ustalenia regulaminu organizacyjnego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa a następnie zmieniony został zarządzeniami Prezesa Agencji nr 28/2022 z dnia 7 marca 2022 r., nr 108/2022 z dnia 25 sierpnia 2022 r., nr 138/2022 z dnia 6 grudnia 2022 r. i nr 3/2023 z dnia 10 stycznia 2023 r. zarządzeniem nr 30/2023 z dnia 9 marca 2023 r., a następnie zarządzeniem nr 174/2023 z dnia 11 grudnia 2023 r. w sprawie ustalenia regulaminu organizacyjnego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa wprowadzony został nowy Regulamin organizacyjny Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

⁴ Dz. U. z 2005 r. Nr 31, poz. 264, ze zm. – ustawa została uchylona z dniem 24 czerwca 2008 r. (tego samego dnia weszła w życie ustawa o ARiMR).

⁵ Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 549 i 865, ze zm.

⁶ Dz. U. z 2023 r. poz. 256, ze zm., dalej: ustawa budżetowa na rok 2023.

i koszty funkcjonowania Agencji oraz koszty związane z realizacją zadań w zakresie instrumentów pomocy krajowej. Koszty te finansowane były z dotacji podmiotowej i dotacji celowych, przekazywanych Agencji przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w ramach części 33 – Rozwój Wsi i w ramach części 62 – Rybołówstwo, Funduszu Pomocy, a także ze środków otrzymanych z Unii Europejskiej w ramach projektu grantowego „Rozwój zielonej infrastruktury poprzez wsparcie ogródków działkowych” Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014–2020. Agencja w 2023 r. wdrażała w ramach KPO inwestycję A1.4.1. – Inwestycje na rzecz dywersyfikacji i skracania łańcucha dostaw produktów rolnych i spożywczych oraz budowy odporności podmiotów uczestniczących w łańcuchu ww. inwestycji oraz odpowiadała za prawidłowe i terminowe przekazywanie do Polskiego Funduszu Rozwoju S.A. zleceń wypłat w zakresie środków KPO.

Środki związane z realizacją programów i projektów pomocowych finansowanych z udziałem funduszy UE, w tym przeznaczone na ich współfinansowanie krajowe, podlegały ewidencji księgowej w ARiMR. Wydatki na ten cel realizowane były w ramach części 33 – Rozwój wsi oraz z części 62 – Rybołówstwo, których dysponentem był Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Płatności podlegające finansowaniu z budżetu Unii Europejskiej dokonywane były w przypadku środków na realizację WPR zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 24 listopada 2017 r. w sprawie środków na realizację wspólnej polityki rolnej⁷, oraz rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 czerwca 2023 r. w sprawie środków na realizację wspólnej polityki rolnej na lata 2023–2027⁸, a w przypadku środków na PO Ryby 2014–2020 – zgodnie z art. 188 ufp. Realizacja wydatków budżetowych z tego tytułu ujęta została przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawozdawczości budżetowej. Rozliczenie środków otrzymanych i wydatkowanych na finansowanie i współfinansowanie w ramach WPR oraz zestawienie wydatków budżetu państwa i wydatków w części podlegającej refundacji z budżetu środków Unii Europejskiej na WPR, Agencja przedkładała ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych oraz ministrowi właściwemu do spraw rozwoju wsi, stosownie do § 13 ust. 4 i 6 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 listopada 2017 r. w sprawie środków na realizację wspólnej polityki rolnej.

W 2022 r. w ramach planu finansowego Agencja zrealizowała przychody w wysokości 9 946 007,1 tys. zł, w tym dotacje z budżetu państwa stanowiły 3 985 078,1 tys. zł, tj. 40,1%, tj. Agencja poniosła koszty w wysokości 9 981 235,9 tys. zł, a wydatki majątkowe w kwocie 128 107,3 tys. zł⁹.

Na realizację programów finansowanych lub współfinansowanych z budżetu Unii Europejskiej, które nie były ujęte w planie finansowym Agencji, została wydatkowana kwota 25 228 494 tys. zł, w tym w części podlegającej refundacji z budżetu UE – 20 336 940,1 tys. zł. Wydatki te były finansowane z budżetu państwa, budżetu środków europejskich, a także budżetu jednostek samorządu terytorialnego szczebla regionalnego i lokalnego.

Zgodnie z założeniami kontroli wykonania budżetu państwa w 2023 r. odstąpiono od badania systemu rachunkowości i ksiąg rachunkowych ARiMR.

Kontrola wykonania w 2023 r. planu finansowego ARiMR oraz wykorzystania środków z budżetu Unii Europejskiej została przeprowadzona na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹⁰.

⁷ Dz. U. poz. 2235.

⁸ Dz. U. poz. 1171.

⁹ Plan finansowy ARiMR stanowiący załącznik do ustawy budżetowej na 2023 r. składa się z dwóch podstawowych części: A sporządzanej w układzie memoriałowym, gdzie prezentowane są przychody, koszty i wynik finansowy oraz z części B, która ma charakter kasowy i dotyczy dochodów i wydatków ARiMR. Zgodnie z zasadą memoriału, przychód nie jest jednoznaczny z wpływem środków pieniężnych (dochodem), a koszt nie musi oznaczać poniesienia wydatku w danym momencie.

¹⁰ Dz. U. z 2022 r. poz. 623.

2. OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli
ocenia w formie opisowej
wykonanie planu
finansowego w 2023 r.
Agencji Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa
oraz pozytywnie
realizację zadań
finansowanych
z udziałem środków
z budżetu Unii
Europejskiej

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie planu finansowego w 2023 r. Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz realizację zadań finansowanych z udziałem środków z budżetu Unii Europejskiej.

Agencja dokonywała prawidłowo zmian planu finansowego. Badanie próby przychodów w kwocie 15 776,7 tys. zł, a także próby należności przeterminowanych w wysokości 70 731,7 tys. zł oraz wybranych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego na łączną kwotę wydatków poniesionych w 2023 r. w wysokości 42 526 tys. zł – nie wykazało nieprawidłowości. W 2023 r. prawidłowo gospodarowano wolnymi środkami. W wyniku szczegółowej kontroli próby zrealizowanych wydatków w wysokości 185 936,8 tys. zł, na zadania finansowane z udziałem środków z budżetu Unii Europejskiej nie stwierdzono nieprawidłowości.

Sprawozdania budżetowe miesięczne za grudzień 2023 r. (Rb-40), roczne za 2023 r. (Rb-BZ2) i za IV kwartał 2023 r. (Rb-35) oraz sprawozdanie w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2023 r. (Rb-Z) zostały sporządzone prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. Sprawozdania sporządzone zostały na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej. Sprawozdania zostały sporządzone terminowo, stosownie do przepisów rozporządzeń Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej, sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych, a także sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym¹¹.

Kalkulacja oceny ogólnej wykonania planu finansowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa przedstawiona została w załączniku nr 6.1. do niniejszej Informacji.

¹¹ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 454), rozporządzenie Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 652), rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1731).

3. WYNIKI KONTROLI WYKONANIA PLANU FINANSOWEGO AGENCJI RESTRUKTURYZACJI I MODERNIZACJI ROLNICTWA ORAZ REALIZACJI ZADAŃ FINANSOWANYCH Z UDZIAŁEM ŚRODKÓW Z BUDŻETU UNII EUROPEJSKIEJ

3.1. WYKONANIE PLANU FINANSOWEGO

Roczny plan finansowy ARiMR określony został w tabeli nr 7 załącznika nr 11 do ustawy budżetowej na rok 2023 z dnia 15 grudnia 2022 r.

Plan finansowy ARiMR został zmieniony jedenastokrotnie. Zmiany planu finansowego wynikały ze zmian legislacyjnych stanowiących podstawę funkcjonowania Agencji. Wiązały się one z rozszerzeniem zakresu rzeczowego zadań ARiMR realizowanych w ramach pomocy krajowej, w związku ze zmianami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa¹² (dalej: rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie niektórych zadań ARiMR). Zmiany dotyczyły między innymi uwzględnienia w planie finansowym Agencji przychodów z dotacji celowej i Funduszu Pomocy na realizację 20 nowych zadań. Spośród zadań wykonywanych przez ARiMR w 2023 r., 12 było realizowanych również na podstawie warunków określonych w Komunikacie Komisji Europejskiej „Tymczasowe kryzysowe i przejściowe ramy środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki po agresji Rosji wobec Ukrainy”¹³.

Zmiany planu finansowego ARiMR następowały również w związku z:

- decyzjami Rady Polityki Pieniężnej dotyczącymi zmian stopy redyskonta weksli NBP lub stopy referencyjnej WIBOR 3M ponad wartości, przy których dokonano obliczeń kwot na etapie opracowywania projektu planu finansowego ARiMR na dany rok budżetowy,
- innymi decyzjami Kierownictwa MRiRW związanymi z zadaniami, jakie ARiMR będzie realizowała w danym roku budżetowym,
- koniecznością aktualizacji planowanych przychodów i dochodów oraz kosztów i wydatków na dany rok budżetowy.

Departament Finansowy w ARiMR opracowywał projekty zmiany planu finansowego ARiMR na 2023 r. zgodnie z zasadami zawartymi w zarządzeniu nr 10/2018 Prezesa ARiMR z dnia 1 lutego 2018 r. w sprawie ustalania, dokonywania zmian, monitoringu realizacji planu finansowego ARiMR oraz sposobu i terminów zapotrzebowania środków finansowych z budżetu państwa, na podstawie propozycji zgłaszanych przez poszczególne komórki merytoryczne, dokonując analizy tych propozycji pod względem możliwości ich sfinansowania w ramach dostępnych limitów środków określonych w planie finansowym ARiMR na 2023 r.

Na każdą ze zgłoszonych przez Agencję zmian, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi wyraził zgodę. Zmiany planu finansowego ARiMR nie powodowały zwiększenia zobowiązań ani pogorszenia wyniku finansowego Agencji, stosownie do art. 21 ust. 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹⁴.

Wszystkie zmiany planu finansowego ARiMR na 2023 r. zostały dokonane prawidłowo w trybie art. 21 ust. 5 i ust. 6 ufp.

W planie finansowym ARiMR na 2023 r. nie dokonywano zmian mających na celu realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19 na mocy art. 15zh ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 i innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych¹⁵.

¹² Dz. U. poz. 187, ze zm.

¹³ Dz. Urz. UE C 101 z 17.03.2023, str. 3.

¹⁴ Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, ze zm.

¹⁵ Dz. U. z 2024 r. poz. 340, ze zm.

3.1.1. WYKONANIE PLANU PRZYCHODÓW

W części A planu finansowego ARiMR na 2023 r. stanowiącego tabelę 7 załącznika nr 11 do ustawy budżetowej na rok 2023 zaplanowano przychody ogółem w kwocie 2 978 639 tys. zł. W 2023 r. planowane przychody ujęte w ustawie budżetowej na rok 2023 zostały zwiększone o kwotę 8 648 243 tys. zł do kwoty 11 626 882 tys. zł, tj. o 290,3%. Zrealizowane przychody wyniosły 9 946 007,1 tys. zł, co stanowiło 85,5% planu po zmianach i były wyższe o 3 512 599,1 tys. zł, tj. o 54,6% od przychodów wykonanych w 2022 r. (6 433 408 tys. zł).

Wyższe o 54,6% przychody ogółem w porównaniu do wykonania przychodów w 2022 r. wynikały z:

1. przyznania w 2023 r. w planie po zmianach dotacji podmiotowej w kwocie 1 750 031 tys. zł wyższej o 458 771,1 tys. zł, tj. o 35,5% od kwoty wykorzystanej dotacji podmiotowej w 2022 r. (1 291 259,9 tys. zł); zaplanowana dotacja podmiotowa w 2023 r. wykorzystana została w wysokości 1 566 481,2 tys. zł, tj. w 89,5% planu po zmianach i w kwocie wyższej o 275 221,3 tys. zł, tj. o 21,3% od dotacji podmiotowej wykorzystanej w 2022 r.; spowodowane było to głównie wzrostem kosztów administracyjnych służących zabezpieczeniu realizacji zwiększonych zadań w ramach ustawowej pomocy krajowej (w tym również zadań realizowanych ze środków Funduszu Pomocy), ale również obsłudze zadań realizowanych w ramach programów współfinansowanych ze środków z budżetu UE, które zgodnie z art. 21 ust. 4a ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa nie były ujmowane w planie finansowym; oraz dodatkowo wzrostu funduszu wynagrodzeń wraz z pochodnymi, w tym w związku z przyjęciem do wyliczeń obowiązującego w państwowej sferze budżetowej wskaźnika; wyższy poziom realizacji kosztów funkcjonowania (składki – pozostałe) wynikał również z konieczności uwzględnienia kosztów dotyczących Pracowniczych Planów Kapitałowych wynikających z zapisów ustawy z dnia 4 października 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych¹⁶, do dokonywania których ARiMR zobowiązana jest, jako pracodawca jednostki sektora finansów publicznych;
2. przyznania w 2023 r. w planie po zmianach dotacji celowej w kwocie 3 187 851 tys. zł na realizację zadań ustawowych, wyższej o 1 302 081,1 tys. zł, tj. o 69% w stosunku do wykonania w 2022 r. (1 885 769,9 tys. zł); zaplanowana dotacja celowa w 2023 r. została wykonana w kwocie 2 335 498,1 tys. zł, co stanowiło 73,3% planu po zmianach i w kwocie wyższej o 449 728,2 tys. zł, tj. o 23,8% od kwoty wykonania dotacji celowej w 2022 r.; dotacja celowa w 2023 r. została wykorzystana na finansowanie m.in. 14 nowych zadań w ramach pomocy krajowej, tj.:
 - 1) pomoc dla producenta rolnego, który poniósł dodatkowe koszty w wyniku braku stabilizacji na rynku pszenicy, gryki lub kukurydzy spowodowanej agresją Federacji Rosyjskiej wobec Ukrainy – plan 715 000 tys. zł,
 - 2) program 2023 Locha+ – plan 500 000 tys. zł,
 - 3) dopłaty do oprocentowania bankowych kredytów płynnościowych udzielonych producentowi rolnemu, o których mowa w § 13zv rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie niektórych zadań ARiMR – plan 250 000 tys. zł,
 - 4) pomoc dla producenta rolnego, który zakupił materiał siewny kategorii elitarny lub kwalifikowany gatunków roślin uprawnych zgodnie z § 13zza rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie niektórych zadań ARiMR – plan 210 000 tys. zł,
 - 5) pomoc dla sadowników, którzy ponieśli straty w 2023 r. w owocujących drzewach owocowych oraz dla producentów rolnych, którzy ponieśli straty w 2023 r. w owocujących uprawach krzewów owocowych i truskawek spowodowane wystąpieniem przymrozków wiosennych, huraganu lub gradu – plan 200 000 tys. zł,
 - 6) dopłaty do oprocentowania kredytów skupowych – plan 150 000 tys. zł,
 - 7) pomoc dla sadowników, którzy ponieśli straty w 2023 r. spowodowane wystąpieniem przymrozków wiosennych, huraganu lub gradu – plan 150 000 tys. zł,
 - 8) pomoc dla producentów rolnych, którzy ponieśli szkody w owocujących uprawach krzewów owocowych i truskawek spowodowane wystąpieniem przymrozków wiosennych, huraganu lub gradu – plan 75 000 tys. zł,
 - 9) pomoc dla producentów malin – plan 55 000 tys. zł,

¹⁶ Dz. U. poz. 2215.

- 10) pomoc dla producenta rolnego, któremu zagraża utrata płynności finansowej w związku z zakłóceniami na rynku rolnym spowodowanymi agresją Federacji Rosyjskiej wobec Ukrainy na dofinansowanie w 2023 r. zakupu nawozów mineralnych innych niż wapno nawozowe i wapno nawozowe zawierające magnez od podmiotów prowadzących działalność w zakresie obrotu nawozami lub sprzedaży nawozów – plan 50 000 tys. zł,
 - 11) sfinansowanie kosztów podatku od towarów i usług organizacjom pozarządowym (będącym ostatecznymi odbiorcami wsparcia w ramach części nr 4 inwestycji A1.4.1 Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności zgodnie z art. 5a ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa – plan 15 000 tys. zł,
 - 12) pomoc dla producentów kalafiorów lub brokułów – plan 5000 tys. zł,
 - 13) pomoc dla podmiotu, który prowadzi działalność gospodarczą w sektorze rybołówstwa lub akwakultury, będącemu armatorem statku rybackiego posiadającym specjalne zezwolenie połowowe wydane na 2022 r. na obszar Zalewu Szczecińskiego lub Zalewu Kamieńskiego lub jeziora Dąbie – plan 2600 tys. zł,
 - 14) pomoc dla podmiotu, który prowadzi działalność gospodarczą w sektorze rybołówstwa lub akwakultury, będącemu uprawnionym do rybactwa prowadzącym chów lub hodowlę ryb z wykorzystaniem wód rzeki Odry, kanałów odrzańskich lub starorzeczy połączonych z rzeką Odrą lub prowadzącym połowy ryb rybackimi narzędziami i urządzeniami połowowymi w obwodach rybackich ustanowionych na wodach rzeki Odry, kanałów odrzańskich lub starorzeczy połączonych z rzeką Odrą w celu wprowadzenia ryb do obrotu – plan 400 tys. zł;
3. przyznania w 2023 r. środków z Funduszu Pomocy w kwocie 6 450 000 tys. zł, na realizację zadań pomocy krajowej, wyższych o 3 832 907,7 tys. zł, tj. o 146,5% w stosunku do wykonania w 2022 r. (2 617 092,3 tys. zł), co spowodowane było przyznaniem środków na realizację sześciu nowych zadań:
- 1) pomoc dla producenta rolnego, któremu zagraża utrata płynności finansowej w związku z zakłóceniami na rynku rolnym spowodowanymi agresją Federacji Rosyjskiej wobec Ukrainy na dofinansowanie zakupu nawozów mineralnych innych niż wapno nawozowe i wapno nawozowe zawierające magnez od podmiotów prowadzących działalność w zakresie obrotu nawozami lub sprzedaży nawozów – plan 2 800 000 tys. zł,
 - 2) pomoc dla producenta rolnego, o której mowa w § 13zw rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa dotycząca sprzedaży zbóż – plan 2 200 000 tys. zł,
 - 3) dopłaty do innych zbóż i nasion oleistych – plan 610 000 tys. zł,
 - 4) pomoc – transport zbóż i rzepaku – plan 400 000 tys. zł,
 - 5) dodatkowe koszty związane z zakupem mokrej kukurydzy – plan 240 000 tys. zł,
 - 6) zapłata za sprzedaną kukurydzę – plan 200 000 tys. zł;
4. przyznania w 2023 r. dotacji celowej w planie po zmianach kwocie 83 100 tys. zł na finansowanie projektów z udziałem środków UE (na wydatki bieżące w ramach pomocy technicznej Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, Program Operacyjny Rybactwo i Morze na lata 2014–2020, Program Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021–2027) wyższej o 1307,1 tys. zł, tj. o 1,6% w stosunku do wykonania w 2022 r. (81 792,9 tys. zł); dotacja celowa została wykorzystana w 2023 r. w kwocie 83 098,8 tys. zł, tj. w kwocie wyższej o 1305,9 tys. zł (o 1,6%) od wykonania dotacji celowej w 2022 r.;
5. przyznania w 2023 r. środków z budżetu UE w kwocie 2049 tys. zł na obsługę przez ARiMR projektu grantowego „Rozwój zielonej infrastruktury poprzez wsparcie ogrodów działkowych” w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014–2020; wykorzystanie środków wyniosło 1811,5 tys. zł, co stanowiło 88,4% planu po zmianach i było wyższe o 860,4 tys. zł, tj. o 90,5% od wykonania 2022 r. (951,1 tys. zł);
6. zaplanowania w 2023 r. wyższej kwoty o 40 273,6 tys. zł, tj. o 35,5% na pozostałe przychody (153 851 tys. zł), a wykonanie wyniosło 152 831,6 tys. zł, co stanowiło 99,3% planu po zmianach i było wyższe o 39 254,2 tys. zł, tj. o 34,6% od wykonania pozostałych przychodów w 2022 r. (113 577,4 tys. zł). Spowodowane to było głównie wzrostem przychodów z tytułu równowartości odpisów amortyzacyjnych;

7. przychody z tytułu dotacji otrzymanych z budżetu państwa zrealizowano w kwocie 3 985 078,1 tys. zł, tj. 79,4% planu po zmianach (5 020 982 tys. zł). Stanowiły one 40,1% zrealizowanych przychodów ogółem Agencji, umożliwiając wykonanie zadań wskazanych w zakresach rzeczowych umów na dotacje celowe, a także zadań związanych z funkcjonowaniem ARiMR finansowanych z dotacji podmiotowej. W 2023 r. zrealizowane przychody z tytułu dotacji ogółem były wyższe o 3 512 599,1 tys. zł, tj. 54,6% od wykonania takich przychodów w 2022 r. (6 433 408 tys. zł).

Środki z Funduszu Pomocy wydatkowano w kwocie 5 806 285,9 tys. zł, tj. 90% planu po zmianach (6 450 000 tys. zł) i były wyższe o 3 189 193,6 tys. zł, tj. o 121,9% od wykonania w 2022 r. (2 617 092,3 tys. zł). Stanowiły one 58,4% zrealizowanych przychodów ogółem Agencji.

Pozostałe przychody uzyskane w kwocie 152 831,6 tys. zł, tj. 99,3% planu po zmianach, były wyższe o 39 254,2 tys. zł, tj. o 34,6% od wykonania pozostałych przychodów w 2022 r. (113 577,4 tys. zł). Stanowiły one 1,5% zrealizowanych przychodów ogółem Agencji.

W wyniku kontroli przychodów z tytułu równowartości odpisów amortyzacyjnych w kwocie 15 776,7 tys. zł, tj. 11,5% wykonania tych przychodów w 2023 r. (136 630,4 tys. zł) nie stwierdzono nieprawidłowości.

W trakcie lat budżetowych 2022–2023 zaistniała konieczność zwiększenia wydatków w porównaniu do kwot pierwotnie planowanych w zakresie dotychczas realizowanych przez ARiMR form pomocy krajowej dla procentów rolnych i rolników, co skutkowało przyznaniem ARiMR zwiększonej kwoty dotacji celowej, z uwagi na wystąpienie poniższych czynników:

- stopniowego i znacznego podwyższania przez Radę Polityki Pieniężnej w 2022 r. poziomu stóp procentowych oraz utrzymaniem ich w 2023 r. na wysokim poziomie określonym w końcu 2022 r., skutkujących wyższym poziomem realizowanych przez ARiMR dopłat w zakresie pozycji dotyczącej dopłat do oprocentowania kredytów bankowych i częściowej spłaty kapitału kredytów. Wzrost stopy redyskonta weksli skutkowało wzrostem ogólnego oprocentowania kredytów oraz wysokości dopłat Agencji do oprocentowania kredytów, w porównaniu do lat poprzednich, w których ze względu na niskie oprocentowanie kredytów w większości było one płacone przez kredytobiorców, bez dopłat Agencji do oprocentowania. Wyższy poziom realizacji kosztów zarówno w 2022 r., jak i w 2023 r. w porównaniu do lat poprzednich dotyczył także kredytów, przy których wyliczeniu oprocentowania stosowany jest wskaźnik WIBOR 3M. W 2021 r. z uwagi na niskie wartości ww. wskaźnika dopłaty Agencji nie były stosowane, a całość oprocentowania była finansowana przez kredytobiorcę (zwiększenie w trakcie roku budżetowego kosztów w porównaniu do kwot pierwotnie planowanych dotyczy tylko 2022 r.);
- większego zainteresowania oferowanymi przez ARiMR formami pomocy, jak również zmianami zapisów ww. rozporządzenia w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa zmieniającego regułę wyliczającą wartość pomocy (2022 r.) oraz zmianami stawek udzielanej pomocy (2023 r.), w tym w zakresie następujących zadań:
 - finansowanie lub dofinansowanie ponoszonych przez producentów rolnych kosztów zbioru, transportu i unieszkodliwiania padłych zwierząt gospodarskich z gatunku bydło, owce, kozy, świnie lub konie - większa liczba złożonych w 2022 r. przez producentów wniosków do zakładów utylizacyjnych w porównaniu do roku poprzedniego, w 2023 r. wzrost wartości pomocy, o jaką ubiegali się wnioskodawcy do zakładów utylizacyjnych,
 - pomoc finansowa na wyrównanie kwoty obniżonego dochodu uzyskanego przez producenta świń ze sprzedaży świń utrzymywanych na obszarze objętym restrykcjami w związku ze zwalczaniem afrykańskiego pomoru świń od IV kwartału 2020 r. – zmiana w 2022 r. reguły wyliczania pomocy,
 - pomoc finansowa dla producenta rolnego na sfinansowanie nieuregulowanych zobowiązań cywilnoprawnych – nieoprocentowana pożyczka dla producentów świń - zwiększone zainteresowanie w 2022 r. w porównaniu do roku poprzedniego wśród producentów świń tą formą pomocy (w tym obsługa wniosków z 2021 r. ze względu na wykorzystanie krajowego limitu pomocy de minimis w 2021 r.), jak również rozszerzenie strefy ASF na kolejne obszary kraju,
 - pomoc finansowa dla producentów świń w związku z zakazem utrzymywania lub wprowadzania do gospodarstwa świń – w 2023 r. znacznie wyższa wartość pomocy o jaką wnioskowali producenci świń,
 - pomoc dla podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną w zakresie utrzymywania pszczół – w 2023 r. zwiększone zainteresowanie tą formą pomocy oraz zwiększenie stawki pomocy w porównaniu do roku poprzedniego.

Wartość zrealizowanych wydatków na pomoc krajową w latach 2022–2023 odpowiednio w wysokości 4 945 826,7 tys. zł, tj. wyższa o 383,8% w porównaniu do wartości zrealizowanych w 2021 r., w wysokości 8 141 784,0 tys. zł, tj. wyższa o 64,6% w porównaniu do wartości zrealizowanej w roku poprzednim, była głównym czynnikiem determinującym wysokość przyznanej ARiMR kwoty dotacji celowej. Powyżej wskazana kwota wydatków z tytułu realizacji zadań pomocy krajowej oprócz finansowania z dotacji celowej, finansowana była również z przyznanych ARiMR środków z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 (2022 r.) oraz Funduszu Pomocy. Wartość zrealizowanych przez ARiMR w 2023 r. wydatków ze środków Funduszu Pomocy na finansowanie zadań z zakresu krajowej działalności statutowej stanowiła aż 58,4% wartości zrealizowanych przychodów ogółem.

Zgodnie z danymi ujętymi w sprawozdaniu Rb-40 z wykonania planu finansowego ARiMR w 2023 r., należności długoterminowe i krótkoterminowe netto¹⁷ na koniec 2023 r. wyniosły 236 615,9 tys. zł i były o 19 807,7 tys. zł, tj. o 7,7% niższe od należności netto na koniec 2022 r. (256 423,6 tys. zł).

Należności długoterminowe netto na koniec 2023 r. wyniosły 152 642,7 tys. zł i były niższe o 22 024,9 tys. zł, tj. o 12,6% od należności długoterminowych na koniec 2022 r. (174 667,6 tys. zł). Zmniejszenie należności długoterminowych wynikało m.in. ze zmniejszenia należności z tytułu udzielanej pomocy dla producentów świń na sfinansowanie nieuregulowanych zobowiązań, w formie nieprocentowanych pożyczek, jak i z tytułu pożyczek dla producentów rolnych.

Należności krótkoterminowe netto na koniec 2023 r. wyniosły 83 973,2 tys. zł i były o 2217,2 tys. zł wyższe, tj. o 2,7% od należności krótkoterminowych na koniec 2022 r. (81 756 tys. zł). Na wzrost należności krótkoterminowych miał wpływ m.in. przyrost należności z tytułu bieżącego funkcjonowania ARiMR o 771,2 tys. zł, tj. o 1845,4%. Wzrost tych należności wynikał z naliczenia przez ARiMR kar umownych wobec kontrahentów.

Uwzględniając odpisy aktualizacyjne należności Agencji w 2023 r. w wysokości 260 869 tys. zł, kwota należności brutto wyniosła 497 484,9 tys. zł.

Należności przeterminowane (zaległości) Agencji według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r. wyniosły 263 444,9 tys. zł, tj. 53% należności brutto ARiMR na koniec 2023 r. i były wyższe o 9180,4 tys. zł, tj. o 3,6% od zaległości na koniec 2022 r. (254 264,5 tys. zł). Wzrost należności przeterminowanych wynikał m.in. z zarejestrowania nowych spraw w zakresie dochodzenia kosztów zastępstwa procesowego, kosztów związanych z wyjawieniem majątku oraz wyroków karnych z tytułu naprawienia szkody, zasądzonych na rzecz Agencji przez sądy, nienależnie pobranego ekwiwalentu za zalesianie gruntów rolnych i z innych tytułu dotyczących zwrotu pomocy krajowej udzielonej przez ARiMR. Należności przeterminowane w 72,6% dotyczyły należności z tytułu wykupu wierzytelności Funduszu Restrukturyzacji i Oddłużenia Rolnictwa, jak również wierzytelności sprzed okresu funkcjonowania tego funduszu.

W 2023 r. Agencja odzyskała należności w kwocie 7480,9 tys. zł, która była wyższa o 2095,9 tys. zł (o 38,9%) od kwoty odzyskanej w 2022 r. (5385 tys. zł). Kwota umorzonych należności windykowanych bezpośrednio przez Agencję wyniosła 7547,5 tys. zł. Na podstawie oświadczenia Prezesa ARiMR dokonano 44 umorzeń na łączną kwotę 7487,5 tys. zł, a pięć umorzeń na łączną kwotę 60 tys. zł na podstawie umów zawartych z dłużnikami.

Na koniec 2023 r. wystąpiły również należności windykowane (zaległości) przez banki współpracujące z ARiMR z tytułu zwrotu dopłat przekazanych przez ARiMR do oprocentowania kredytów, udzielonych w ramach umów zawartych z bankami, w łącznej wysokości 457 473 tys. zł. Zgodnie z postanowieniami tych umów, Agencja realizowała dopłaty do oprocentowania kredytów udzielanych ze środków własnych banku, z zastrzeżeniem warunku, że jeżeli zaistnieją przesłanki zwrotu dopłat, banki zobowiązane były do wyegzekwowania od kredytobiorcy – we własnym imieniu i na swoją rzecz lub na rzecz ARiMR – zwrotu części oprocentowania wynikającego z umów o kredyt oraz przelania tych środków niezwłocznie na rachunek ARiMR. W ramach realizacji powyższych umów Agencja prowadziła 1071 spraw windykacji należności (w nadzorze) z bankami¹⁸. Kwota ww. należności odzyskanych w 2023 r. wyniosła 5107,6 tys. zł, a kwota umorzonych należności wyniosła 3870 tys. zł. Na podstawie oświadczeń Prezesa ARiMR dokonano 11 umorzeń na łączną kwotę 2553,6 tys. zł, a osiem umorzeń na łączną kwotę 1316,4 tys. zł na podstawie zawartych umów z dłużnikami.

Szczegółowym badaniem objęto należności Agencji o najwyższych wartościach i najdłuższym okresie przeterminowania od 15 dłużników, w łącznej kwocie wynoszącej na koniec 2023 r. 70 731,7 tys. zł, z tego

¹⁷ Należności netto to należności brutto pomniejszone o odpisy aktualizujące.

¹⁸ Agencja zawarła umowy o współpracę z 13 bankami udzielającymi kredyty z dopłatami Agencji do oprocentowania kredytów, natomiast z dwoma bankami współpraca odbywała się bez umów.

13 spraw dłużników na kwotę 62 961,3 tys. zł z co stanowiło 23,9% należności przeterminowanych Agencji na koniec 2023 r. i dwóch spraw na kwotę 7770,3 tys. zł, co stanowiło 1,7% należności prowadzonych przez banki w nadzorze Agencji. W badanych sprawach, w wyniku podjętych przez ARiMR działań w 2023 r. trzech spośród 15 dłużników uregulowało należności w łącznej kwocie 28,4 tys. zł. We wszystkich badanych sprawach, Agencja prowadziła na bieżąco dokumentację czynności dotyczących egzekwowania windykowanych należności.

W 2023 r. z powodu przedawnienia odpisano z ksiąg rachunkowych ARiMR należności dotyczące dwóch spraw w kwocie 240,3 tys. zł. Wyksięgowania należności przedawnionych dokonano protokolarnie na podstawie ustalenia okoliczności związanych z przedawnieniem, w wyniku braku możliwości dochodzenia należności.

W 2023 r. w 119 sprawach umorzono lub udzielono ulg w spłacie należności w łącznej wysokości 16 516,3 tys. zł, z tego w 68 sprawach umorzono należności w kwocie 11 417,4 tys. zł oraz w 51 sprawach odroczone lub rozłożone na raty należności w kwocie 5098,9 tys. zł. Badanie dwóch spośród 68 umów w sprawie umorzenia należności w kwocie 3470,8 tys. zł (30,4% kwoty należności objętych umorzeniem) oraz dwóch umów spośród 51 w sprawie odroczenia lub rozłożenia na raty spłaty wierzytelności ARiMR w kwocie 1243,6 tys. zł, (24,4% kwoty należności objętych rozłożeniem na raty w 2023 r.) nie wykazało nieprawidłowości. Postępowania w badanych sprawach zostały przeprowadzone zgodnie z przepisami upf, ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz procedurami wewnętrznymi.

3.1.2. WYKONANIE PLANU KOSZTÓW

Planowane koszty ogółem w części A planu finansowego ARiMR na 2023 r. zostały ustalone w tabeli 7 załącznika nr 11 do ustawy budżetowej na rok 2023, w wysokości 3 026 866 tys. zł. W wyniku zmian planu finansowego dokonanych w 2023 r., planowane koszty uległy zwiększeniu o kwotę 8 648 243 tys. zł do kwoty 11 675 109 tys. zł, tj. o 285,7%. W 2023 r. poniesione przez Agencję koszty ogółem wyniosły 9 981 235,9 tys. zł i były niższe o 1 693 873,1 tys. zł, tj. o 14,5% od kwoty ujętej w planie po zmianach. W porównaniu do wykonania kosztów w 2022 r. (6 468 808,9 tys. zł), ich wykonanie w 2023 r. było wyższe o 3 512 427 tys. zł, tj. o 54,3% z uwagi na wyższe o 3 170 739,5 tys. zł, tj. o 63,9% koszty realizacji zadań oraz wyższe o 344 066,5 tys. zł, tj. o 22,9% koszty funkcjonowania Agencji.

W strukturze zrealizowanych kosztów ogółem udział miały koszty realizacji zadań ustawowych – 81,5% (8 133 377,9 tys. zł), koszty funkcjonowania Agencji – 18,5% (1 844 524,5 tys. zł).

Koszty realizacji zadań ustawowych w 2023 r. wyniosły 8 133 377,9 tys. zł i były niższe o 1 543 621,1 tys. zł, tj. o 16% od kwoty ujętej w planie po zmianach (9 676 999 tys. zł) oraz były wyższe o 3 170 739,5 tys. zł, tj. o 63,9%, od poniesionych w 2022 r. (4 962 638,4 tys. zł). Wyższe wykonanie tych kosztów w 2023 r. w porównaniu do 2022 r. spowodowane było w szczególności realizacją nowych zadań, a także wyższym zapotrzebowaniem na środki w zakresie pozostałych zadań.

W ramach planu finansowego na 2023 r. Agencja zaplanowała 32 zadania, a zrealizowała 29 zadań dotyczących pomocy krajowej finansowanych z dotacji celowej z budżetu państwa w ramach części 33 – Rozwój wsi oraz ze środków z Funduszu Pomocy.

Koszty realizacji zadań w 2023 r. finansowane z dotacji celowej z budżetu państwa oraz ze środków z Funduszu Pomocy zostały poniesione na:

- 1) pomoc dla producenta rolnego, któremu zagraża utrata płynności finansowej w związku z zakłóceniami na rynku rolnym spowodowanymi agresją Federacji Rosyjskiej wobec Ukrainy na dofinansowanie w 2023 r. zakupu nawozów mineralnych innych niż wapno nawozowe i wapno nawozowe zawierające magnez od podmiotów prowadzących działalność w zakresie obrotu nawozami lub sprzedaży nawozów. Na realizację tego zadania w 2023 r. poniesiono koszty ze środków Funduszu Pomocy w wysokości 2 835 709 tys. zł co stanowiło 99,5% planu po zmianach (2 850 000 tys. zł). W 2022 r. ww. pomoc nie była udzielana;
- 2) pomoc dla producenta rolnego, o której mowa w § 13zw rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa dotycząca sprzedaży zbóż. Na realizację tego zadania w 2023 r. poniesiono koszty ze środków Funduszu Pomocy w wysokości 2 184 890 tys. zł co stanowiło 99,3% planu po zmianach (2 200 000 tys. zł). W 2022 r. ww. pomoc nie była udzielana;
- 3) pomoc dla producenta rolnego, który poniósł dodatkowe koszty w wyniku braku stabilizacji na rynku pszenicy, gryki lub kukurydzy spowodowanej agresją Federacji Rosyjskiej wobec Ukrainy. Na

realizację tego zadania w 2023 r. poniesiono koszty w wysokości 713 301,1 tys. zł, co stanowiło 99,8% planu po zmianach (715 000 tys. zł). W 2022 r. ww. pomoc nie była udzielana;

- 4) dopłaty do innych zbóż i nasion oleistych. Na realizację tego zadania w 2023 r. poniesiono koszty ze środków Funduszu Pomocy w wysokości 567 628,1 tys. zł, co stanowiło 93,1% planu po zmianach (610 000 tys. zł). W 2022 r. ww. pomoc nie była udzielana;
- 5) program 2023 Locha+. Na realizację tego zadania w 2023 r. poniesiono koszty w wysokości 441 331,5 tys. zł, co stanowiło 88,3% planu po zmianach (500 000 tys. zł). W 2022 r. ww. pomoc nie była udzielana;
- 6) dodatkowe koszty związane z zakupem mokrej kukurydzy. Na realizację tego zadania w 2023 r. poniesiono koszty ze środków Funduszu Pomocy w wysokości 230 796,7 tys. zł, co stanowiło 96,2% planu po zmianach (240 000 tys. zł). W 2022 r. ww. pomoc nie była udzielana;
- 7) dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych i częściowa spłata kapitału kredytów. Na realizację tego zadania w 2023 r. poniesiono koszty w wysokości 222 685,9 tys. zł, co stanowiło 84% planu po zmianach (264 995 tys. zł) i były wyższe o 10,4% od wykonania w 2022 r. (201 680,6 tys. zł);
- 8) finansowanie lub dofinansowanie ponoszonych przez producentów rolnych kosztów zbioru, transportu i unieszkodliwiania padłych zwierząt gospodarskich z gatunku bydło, owce, kozy, świnie lub konie. Na realizację tego zadania w 2023 r. poniesiono koszty w wysokości 181 202 tys. zł, co stanowiło 99,1% planu po zmianach (182 783 tys. zł) i były wyższe o 6,6% od wykonania w 2022 r. (169 979 tys. zł);
- 9) pomoc dla producenta rolnego, który zakupił materiał siewny kategorii elitarny lub kwalifikowany gatunków roślin uprawnych zgodnie z § 13zza rozporządzenia Rady Ministrów. Na realizację tego zadania w 2023 r. poniesiono koszty w wysokości 147 199,1 tys. zł, co stanowiło 70,1% planu po zmianach (210 000 tys. zł). W 2022 r. ww. pomoc nie była udzielana;
- 10) pomoc finansowa dla kół gospodyń wiejskich. Na realizację tego zadania w 2023 r. poniesiono koszty w wysokości 114 229,8 tys. zł, co stanowiło 95,2% planu po zmianach (120 000 tys. zł) i były wyższe o 82,5% od wykonania planu w 2022 r. (62 592,1 tys. zł);
- 11) pomoc dla podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną w zakresie utrzymywania pszczół. Na realizację tego zadania w 2023 r. poniesiono koszty w wysokości 76 846,3 tys. zł, co stanowiło 96,1% planu po zmianach (80 000 tys. zł) i były wyższe o 228,9% od wykonania planu w 2022 r. (23 364,4 tys. zł);
- 12) pomoc dla sadowników, którzy ponieśli straty w 2023 r. spowodowane wystąpieniem przymrozków wiosennych, huraganu lub gradu. Na realizację tego zadania w 2023 r. poniesiono koszty w wysokości 74 539,4 tys. zł, co stanowiło 49,7% planu po zmianach (150 000 tys. zł). W 2022 r. ww. pomoc nie była udzielana;
- 13) dopłaty do oprocentowania bankowych kredytów płynnościowych udzielonych producentowi rolnemu, o których mowa w § 13zv rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie niektórych zadań ARiMR. Na realizację tego zadania w 2023 r. poniesiono koszty w wysokości 66 072 tys. zł, co stanowiło 26,4% planu po zmianach (250 000 tys. zł). W 2022 r. ww. pomoc nie była udzielana;
- 14) dopłaty krajowe do materiału siewnego. Na realizację tego zadania w 2023 r. poniesiono koszty w wysokości 64 259,3 tys. zł, co stanowiło 100% planu po zmianach. Brak realizacji tego zadania w 2022 r.;
- 15) pomoc finansowa dla producenta rolnego na sfinansowanie nieuregulowanych zobowiązań cywilnoprawnych – nieoprocentowana pożyczka dla producentów świń. Na realizację tego zadania w 2023 r. poniesiono koszty w wysokości 47 893,8 tys. zł, co stanowiło 85,6% planu po zmianach (55 928 tys. zł) i były niższe o 69,1% od wykonania w 2022 r. (155 000 tys. zł);
- 16) pomoc dla sadowników, którzy ponieśli straty w 2023 r. w owocujących drzewach owocowych oraz dla producentów rolnych, którzy ponieśli straty w 2023 r. w owocujących uprawach krzewów owocowych i truskawek spowodowane wystąpieniem przymrozków wiosennych, huraganu lub gradu. Na realizację tego zadania w 2023 r. poniesiono koszty w wysokości 37 891,5 tys. zł, co stanowiło 18,9% planu po zmianach (200 000 tys. zł), z uwagi na wyczerpanie krajowego limitu pomocy de minimis w rolnictwie. W 2022 r. ww. pomoc nie była udzielana;

- 17) pomoc dla producentów malin. Na realizację tego zadania w 2023 r. poniesiono koszty w wysokości 35 600 tys. zł, co stanowiło 64,7% planu po zmianach (55 000 tys. zł). Niższe wykonanie planu wynikało z faktu, że nie wszystkie złożone wnioski o pomoc kwalifikowały się do przyznania pomocy (w całości lub części) lub musiała wobec nich zostać zastosowana pomniejszona stawka pomocy. W 2022 r. ww. pomoc nie była udzielana;
- 18) finansowanie zalesiania gruntów rolnych. Na realizację tego zadania w 2023 r. poniesiono koszty w wysokości 24 053,4 tys. zł, co stanowiło 89,1% planu po zmianach (27 000 tys. zł) i były niższe o 45,6% od wykonania w 2022 r. (44 221,3 tys. zł);
- 19) zapłata za sprzedaną kukurydzę. Na realizację tego zadania w 2023 r. poniesiono koszty z Funduszu Pomocy w wysokości 22 988,8 tys. zł, co stanowiło 11,5% planu po zmianach (200 000 tys. zł). Niższe wykonanie planu wynikało z tego, że nie wszyscy wnioskodawcy spełniali warunki do przyznania pomocy, a także z uwagi na mniejsze zainteresowanie beneficjentów ww. programem pomocowym niż zakładano. W 2022 r. ww. pomoc nie była udzielana;
- 20) dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych na sfinansowanie kosztów wznowienia produkcji oraz odtworzenia środków trwałych w przypadku wystąpienia szkód. Na realizację tego zadania w 2023 r. poniesiono koszty w wysokości 10 042,5 tys. zł, co stanowiło 24,9% planu po zmianach (40 360 tys. zł) i były niższe o 69% od wykonania w 2022 r. (32 387,4 tys. zł);
- 21) pomoc dla producentów rolnych, którzy ponieśli straty w owocujących uprawach krzewów owocowych i truskawek spowodowane wystąpieniem przymrozków wiosennych, huraganu lub gradu. Na realizację tego zadania w 2023 r. poniesiono koszty w wysokości 9236,5 tys. zł, co stanowiło 12,3% planu po zmianach (75 000 tys. zł), z uwagi na wyczerpanie limitu pomocy de minimis. W 2022 r. ww. pomoc nie była udzielana;
- 22) dopłaty do oprocentowania kredytów skupowych. Na realizację tego zadania w 2023 r. poniesiono koszty w wysokości 8581,4 tys. zł, co stanowiło 5,7% planu po zmianach (150 000 tys. zł). Duża liczba wniosków m.in. o udzielenie kredytu skupowego spowodowała, że banki nie mogły nadążyć z ich obsługą. Wydłużający się proces zawierania umów sprawił, że ostatecznie banki zawierały umowy później niż przewidywały to przy rezerwacji wysokości dopłat, co skutkowało niższym zapotrzebowaniem na dopłaty do oprocentowania ww. kredytów. Ponadto nie wszystkie wnioski kredytowe rozpatrzone zostały pozytywnie. W 2022 r. ww. pomoc nie była udzielana;
- 23) pomoc finansowa dla producentów świń w związku z zakazem utrzymywania lub wprowadzania do gospodarstwa świń. Na realizację tego zadania w 2023 r. poniesiono koszty w wysokości 7399,2 tys. zł, co stanowiło 94,9% planu po zmianach (7800 tys. zł) i były wyższe o 55,9% od wykonania w 2022 r. (4745 tys. zł);
- 24) pomoc finansowa dla właściciela albo współwłaściciela statku rybackiego na rozpoczęcie nowej działalności gospodarczej. Na realizację tego zadania w 2023 r. poniesiono koszty w wysokości 3979,3 tys. zł, co stanowiło 99,5% planu po zmianach (4000 tys. zł) i były wyższe o 6,1% od wykonania planu w 2022 r. (3752,1 tys. zł);
- 25) pomoc dla podmiotu, który prowadzi działalność gospodarczą w sektorze rybołówstwa lub akwakultury, będącemu armatorem statku rybackiego posiadającym specjalne zezwolenie połowowe wydane w 2022 r. na obszar Zalewu Szczecińskiego lub Zalewu Kamieńskiego lub jeziora Dąbie. Na realizację tego zadania w 2023 r. poniesiono koszty w wysokości 2501,7 tys. zł, co stanowiło 96,2% planu po zmianach (2600 tys. zł). W 2022 r. ww. pomoc nie była udzielana;
- 26) finansowanie zobowiązań z tytułu programów pomocowych realizowanych przez Agencję w latach ubiegłych. Na realizację tego zadania w 2023 r. poniesiono koszty w wysokości 1362,5 tys. zł, co stanowiło 89,1% planu po zmianach (1530 tys. zł) i były wyższe o 89,7% od wykonania w 2022 r. (718,4 tys. zł);
- 27) pomoc dla producentów kalafiorów i brokułów. Na realizację tego zadania w 2023 r. poniesiono koszty w wysokości 1066,8 tys. zł, co stanowiło 21,3% planu po zmianach (5000 tys. zł). Zainteresowanie programem pomocy w 2023 r. było niższe niż zakładano. W 2022 r. ww. pomoc nie była udzielana;
- 28) pomoc dla podmiotu, który prowadzi działalność gospodarczą w sektorze rybołówstwa lub akwakultury, będącemu uprawnionym do rybactwa prowadzącym chów lub hodowlę ryb z wykorzystaniem wód rzeki Odry, kanałów odrzańskich lub starorzeczy połączonych z rzeką Odrą lub prowadzącym połowy ryb rybackimi narzędziami i urządzeniami połowowymi w obwodach

rybackich ustanowionych na wodach rzeki Odry, kanałów odrzańskich lub starorzeczy połączonych z rzeką Odrą w celu wprowadzenia ryb do obrotu. Na realizację tego zadania w 2023 r. poniesiono koszty w wysokości 78,6 tys. zł, co stanowiło 19,7% planu po zmianach (400 tys. zł). W 2022 r. ww. pomoc nie była udzielana;

- 29) pomoc finansowa w ramach refundacji wydatków poniesionych przez producentów świń na dostosowanie gospodarstw do wymogów utrzymywania świń – bioasekuracja. Na realizację tego zadania w 2023 r. poniesiono koszty w wysokości 11,7 tys. zł, co stanowiło 97,5% planu po zmianach (12 tys. zł) i były niższe o 99,9% od wykonania w 2022 r. (9082,6 tys. zł);
- 30) pomoc – transport zbóż i rzepaku. W planie po zmianach zapewniono kwotę w wysokości 400 000 tys. zł ze środków Funduszu Pomocy. Pomoc nie została uruchomiona w 2023 r. ze względu na brak zgody Komisji Europejskiej. W 2022 r. ww. pomoc nie była udzielana;
- 31) sfinansowanie kosztów podatku od towarów i usług organizacjom pozarządowym (będącym ostatecznymi odbiorcami wsparcia w ramach części nr 4 inwestycji A1.4.1 KPO) zgodnie z art. 5a ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. W planie po zmianach na ten cel ujęto kwotę w wysokości 15 000 tys. zł. Brak wykonania tego zadania w 2023 r. Pomoc była realizowana na podstawie przepisów art. 5a ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. W grudniu 2023 r. Agencja, po stosownych uzgodnieniach z MRiRW, uruchomiła pomoc wprowadzając Zasady udzielania pomocy finansowej na sfinansowanie kosztów podatku od towarów i usług (VAT) dla organizacji pozarządowych, które zawarły umowę o objęcie przedsięwzięcia wsparciem bezzwrotnym z Planu Rozwojowego jak oraz wzór wniosku o udzielenie ww. pomocy. Ze względu na krótki czas pozostały do końca 2023 r. nie było możliwe złożenie przez organizacje planowanych wniosków o pomoc i ich rozpatrzenie przez Agencję, co skutkowało niewykonaniem zadania. Realizacja zadania została przeniesiona na 2024 r.;
- 32) realizacja udzielonych poręczeń i gwarancji. Na wykonanie tego zadania zaplanowano w planie po zmianach koszty w wysokości 331 tys. zł. Brak było wykonania tego zadania w 2023 r., natomiast wykonanie w 2022 r. wyniosło 13,9 tys. zł.

Koszty funkcjonowania ARiMR wyniosły 1 844 524,5 tys. zł i były niższe o 142 738,5 tys. zł, tj. o 7,2% od kwoty ujętej w planie po zmianach wynoszącej 1 987 263 tys. zł i wyższe o 344 066,5 tys. zł, tj. o 22,9% od poniesionych w 2022 r. (1 500 458 tys. zł). Wyższe koszty funkcjonowania w 2023 r. w porównaniu do 2022 r. wynikały w szczególności ze wzrostu funduszu wynagrodzeń wobec podwyższenia wynagrodzenia zasadniczego pracowników ARiMR w związku ze wzrostem z dniem 1 stycznia 2023 r. i z dniem 1 lipca 2023 r. minimalnego wynagrodzenia za pracę do poziomu odpowiednio 3490 zł i 3600 zł, podwyższenia wynagrodzeń, zgodnie z ustawą budżetową na rok 2023 o średnioroczny wskaźnik wzrostu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej, ustalony w wysokości 107,8%, a także podwyższenia wynagrodzeń pracowników ARiMR od 1 lipca 2023 r. związanego z obsługą zwiększonej liczby instrumentów pomocowych.

Wyższe koszty funkcjonowania w 2023 r. w porównaniu do 2022 r. spowodowane były również wzrostem cen w 2023 r. m.in. materiałów biurowych, części i akcesoriów samochodowych, paliwa, energii elektrycznej i ciepłej, remontów (nieruchomości, samochodów, sprzętu, urządzeń i mebli biurowych), najmu i dzierżawy lokali oraz eksploatacji budynków, tłumaczeń, odprowadzania ścieków, usług bankowych i transportowych.

Pozostałe koszty w 2023 r. wyniosły 3333,5 tys. zł, tj. 30,7% kwoty ujętej w planie po zmianach (10 847 tys. zł) i były niższe o 2379 tys. zł, tj. o 41,6% od poniesionych w 2022 r. (5712,5 tys. zł). W ramach tej pozycji ARiMR zrealizowała w 2023 r. koszty operacyjne, w tym m.in. kary i odszkodowania wypłacone na rzecz osób fizycznych, prawnych i innych jednostek organizacyjnych, opłaty sądowe, koszty zastępstwa procesowego sprawowanego przez przedstawicieli Prokuratury Generalnej (opłata abonamentowa), koszty postępowania sądowego. Niepełne wykonanie planu wynikało z trudności w precyzyjnym oszacowaniu kwot, które Agencja musiała ponieść w toku postępowań sądowych czy w ramach realizacji niekorzystnych dla ARiMR orzeczeń sądowych.

Wydatki poniesione w 2023 r. przez ARiMR w ramach planu finansowego, finansowane były z dotacji budżetu państwa na 2023 r. otrzymanych od Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z części budżetowej 33 – Rozwój wsi oraz części 62 – Rybołówstwo, a także ze środków Funduszu Pomocy oraz Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014–2020.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi przekazał Agencji dotacje celowe w kwocie ogółem 2 590 187 tys. zł, które zrealizowano w wysokości 2 546 704,2 tys. zł, tj. 72,6% planu po zmianach (3 509 660 tys. zł), przeznaczając na:

- sfinansowanie zadań ustawowych w zakresie pomocy krajowej; z otrzymanej dotacji w kwocie 2 368 769 tys. zł Agencja wydatkowała 2 335 498,1 tys. zł, tj. odpowiednio 98,6% otrzymanej dotacji i 74,3% planowanych środków w wysokości 3 187 851 tys. zł, a niewykorzystane środki w kwocie 33 270,9 tys. zł zwrócono w terminie na rachunek Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi;
- inwestycje i zakupy inwestycyjne obejmujące głównie na budowę i rozbudowę systemów informatycznych ARiMR, zakup sprzętu informatycznego i biurowego, budowę i aktualizację Systemu Identyfikacji Działek Rolnych, zakup środków transportu, przebudowę lokali; z otrzymanej na ten cel dotacji celowej w wysokości 138 318 tys. zł Agencja wydatkowała ogółem 128 107,3 tys. zł, tj. 98,9% otrzymanej dotacji i 53,7% planowanych środków w wysokości 238 709 tys. zł, a niewykorzystaną kwotę dotacji w wysokości 10 210,7 tys. zł zwrócono w terminie na rachunek MRiRW;
- realizację zadań wynikających z art. 6 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 w celu wsparcia procesu wdrażania PROW 2014–2020 (pomoc techniczna); z dotacji celowej otrzymanej w kwocie 75 000 tys. zł Agencja wydatkowała 74 999 tys. zł na wydatki bieżące, tj. prawie 100% zaplanowanych środków w wysokości 75 000 tys. zł na ten cel, a niewykorzystane środki w kwocie 1,1 tys. zł zwrócono w terminie na rachunek MRiRW;
- realizację zadania pn. „Wykonywanie zadań Instytucji Zarządzającej w zakresie wdrażania Priorytetów 1-3 i 5-6 oraz pomocy technicznej oraz w zakresie zadań delegowanych na podstawie art. 6 ust. 2a ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego¹⁹, w ramach Priorytetu 4 Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze 2014–2020” (pomoc techniczna); z dotacji celowej otrzymanej w kwocie 5280 tys. zł Agencja wydatkowała 5279,9 tys. zł, tj. prawie 100% planowanych wydatków (5280 tys. zł), a niewykorzystane środki w kwocie 0,1 tys. zł zwrócono w terminie na rachunek MRiRW;
- realizację zadania pn. „Wykonywanie zadań Instytucji Zarządzającej w ramach Priorytetów 1-5 objętych programem Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021–2027, na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 2023 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury na lata 2021–2027²⁰ (pomoc techniczna); z dotacji celowej otrzymanej w kwocie 2820 tys. zł Agencja wydatkowała 100%.

Z dotacji podmiotowej otrzymanej z MRiRW w kwocie 1 598 139 tys. zł, na bieżące funkcjonowanie Agencji wykorzystano 1 566 481,2 tys. zł, tj. odpowiednio 98% otrzymanej dotacji i 89,5% planu po zmianach (1 750 031 tys. zł), a niewydatkowaną kwotę 31 657,8 tys. zł zwrócono w terminie na rachunek MRiRW.

Z przyznanych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, na podstawie umowy, środków z Funduszu Pomocy²¹ w kwocie 5 875 000 tys. zł, Agencja wydatkowała 5 806 285,9 tys. zł, tj. 98,8% przyznanych środków. Niewykorzystane środki w kwocie 68 714,1 tys. zł zwrócono w terminie na rachunek MRiRW.

Ze środków otrzymanych z Unii Europejskiej na pokrycie kosztów realizacji projektu w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014–2020, w kwocie 2049 tys. zł Agencja wydatkowała 1811,5 tys. zł, tj. 88,4% przyznanych środków.

W planie finansowym ARiMR stanowiącym załącznik do ustawy budżetowej na rok 2023, środki na wydatki majątkowe (inwestycje i zakupy inwestycyjne) zaplanowano w wysokości 240 859 tys. zł. W wyniku zmiany planu finansowego środki na wydatki majątkowe zostały zmniejszone o kwotę 2150 tys. zł do kwoty 238 709 tys. zł, a ich wykonanie na koniec 2023 r. wyniosło 128 107,3 tys. zł, tj. 53,7% planu po zmianach. Wydatki te były o 14 237,6 tys. zł, tj. o 10% niższe od wykonania w 2022 r. (142 344,9 tys. zł).

Główną przyczyną niewykonania planu finansowego w 2023 r. w ww. zakresie było niewykorzystanie środków na budowę i rozbudowę systemów IT ARiMR.

Agencja otrzymała zgodę MRiRW wyłącznie na zmniejszenie planowanych na 2023 r. wydatków majątkowych o kwotę 2150 tys. zł, co zostało uwzględnione w 11 zmianie planu finansowego ARiMR wraz z jednoczesnym zgłoszeniem blokady wydatków w ramach dotacji celowej na inwestycje i zakupy inwestycyjne w kwocie 100 391 tys. zł, dokonanej przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w dniu 28 grudnia 2023 r.

¹⁹ Dz. U. z 2020 r. poz. 2140.

²⁰ Dz. U. 2023 r. poz. 1273.

²¹ Środki zostały przekazane zgodnie z art. 14 ust. 13 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2023 r. poz. 103, ze zm.).

Niewykorzystane środki z dotacji podmiotowej i celowych w łącznej kwocie 1 071 365 tys. zł, Agencja zgłosiła do dyspozycji Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, w okresie listopad-grudzień 2023 r., który w dniach 1, 27-29 grudnia 2023 r. dokonał blokowania planowanych wydatków w części 33 – Rozwój wsi w kwocie 1 071 365 tys. zł. Spośród powyższej kwoty zablokowane zostały planowane wydatki na realizację zadań w ramach pomocy krajowej, finansowane ze środków pochodzących z rezerw celowych uruchomionych przez Ministra Finansów dla ARiMR w okresie wrzesień-październik 2023 r. w łącznej kwocie 534 060 tys. zł.

Ponadto Agencja zgłosiła do dyspozycji Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w ramach Funduszu Pomocy niewykorzystane środki na kwotę 575 000 tys. zł.

Zgodnie z art. 154 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych podziału rezerw celowych dokonuje Minister Finansów nie później niż do dnia 15 października danego roku budżetowego. W związku z tym, iż w czwartym kwartale 2023 r. Agencja prowadziła nabór wniosków dla 8 nowych programów pomocy krajowej, z czego nabór 5 z tych programów zakończył się z dniem 31 października 2023 r., nie było możliwości wcześniejszego oszacowania przez ARiMR kosztów pomocy na podstawie złożonych wniosków. Agencja w wystąpieniach dotyczących zmiany planu finansowego na rok 2023 uwzględniła, na podstawie ustaleń roboczych z MRiRW, kwoty z rezerwy celowej w wysokości szacunków kwot przyjętych w OSR na realizację poszczególnych zadań. Z ust. 7 ww. przepisu wynika, że rezerwy celowe mogą być przeznaczone, z zastrzeżeniem ust. 9, wyłącznie na cel, na jaki zostały utworzone oraz wykorzystane zgodnie z klasyfikacją wydatków. Tym samym zmiana przeznaczenia uruchomionej rezerwy celowej, w szczególności po 15 października roku budżetowego, w zakresie kwoty zidentyfikowanej w wyniku rozpatrzenia przez ARiMR wszystkich złożonych wniosków o udzielenie pomocy jako niewykorzystana jest istotnie ograniczona. Niepełne wykorzystanie środków zaplanowanych na realizację zadań wynikało m.in. z mniejszej niż zakładano liczby złożonych wniosków, odrzucenia części złożonych wniosków, które w wyniku weryfikacji nie kwalifikowały się do udzielenia pomocy lub wysokość udzielonej pomocy musiała zostać pomniejszona, a także z powodu wykorzystania na dzień 19.10.2023 r. krajowego limitu skumulowanej kwoty pomocy de minimis w rolnictwie na 2023 r.

Wobec wykorzystania w 100% krajowego limitu skumulowanej kwoty pomocy de minimis w rolnictwie na dzień 19 października 2023 r.²² Agencja nie mogła kontynuować udzielania pomocy w zakresie następujących programów pomocowych: pomoc w formie nieoprocentowanej pożyczki na sfinansowanie zobowiązań cywilnoprawnych dla producentów świń, którzy utrzymywali świnie na obszarach ASF, kredyty „kłęskowe” po wystąpieniu szkód wynoszących nie więcej niż 30% średniej rocznej produkcji rolnej, dopłaty krajowe do materiału siewnego, pomoc dla sadowników, którzy ponieśli straty w 2023 r. w owocujących drzewach owocowych oraz dla producentów rolnych, którzy ponieśli straty w 2023 r. w owocujących uprawach krzewów owocowych i truskawek spowodowane wystąpieniem przymrozków wiosennych, huraganu lub gradu, pomoc dla sadowników, którzy ponieśli straty w 2023 r. spowodowane wystąpieniem przymrozków wiosennych, huraganu lub gradu, pomoc dla producentów rolnych, którzy ponieśli szkody w owocujących uprawach krzewów owocowych i truskawek spowodowane wystąpieniem przymrozków wiosennych, huraganu lub gradu.

Szczegółowym badaniem objęto 49 zapisów księgowych kosztów bieżących (40 987,3 tys. zł) i 10 zapisów dotyczących wydatków majątkowych (44 221,8 tys. zł) w łącznej wysokości 85 209 tys. zł. Próba kosztów bieżących stanowiła 10,1% podlegających badaniu kosztów bieżących, a próba dotycząca wydatków majątkowych – 34,5% podlegających badaniu wydatków majątkowych.

Zgodnie z założeniami kontroli budżetu państwa w 2023 r. ze szczegółowego badania wydatków wyłączono grupę wydatków na świadczenia na rzecz osób fizycznych, wynagrodzenia osobowe wraz z pochodnymi, wpłaty na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych oraz amortyzację. Próba wylosowana za pomocą metody monetarnej MUS²³ odpowiadała 46 zapisom księgowym na kwotę 84 983,3 tys. zł i stanowiła 99,7% badanej próby, z tego w grupie kosztów bieżących – 36 zapisom księgowym na łączną kwotę 40 761,5 tys. zł oraz w grupie wydatków majątkowych – 10 zapisom na łączną kwotę 44 221,8 tys. zł. Próba dobrana w sposób celowy dotyczyła dwóch umów zleceń na promocję i reklamę odpowiadała 13 zapisom księgowym o wartości 225,8 tys. zł, tj. 0,3% badanej próby.

²² Obwieszczenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 27 października 2023 r. w sprawie wysokości wykorzystanego krajowego limitu skumulowanej kwoty pomocy de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie (M.P. poz. 1173).

²³ MUS (ang.: Monetary Unit Sampling) – metoda losowania wydatków z prawdopodobieństwem proporcjonalnym do wartości.

W ramach badanej próby kosztów bieżących oraz wydatków majątkowych, 100% stanowiły koszty i wydatki sfinansowane dotacjami z budżetu państwa.

W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że skontrolowane koszty i wydatki zostały rzetelnie skalkulowane oraz dokonywano ich zgodnie z planem finansowym. Wydatki przeznaczone zostały na zakupy i usługi służące realizacji celów jednostki oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Wydatki były poniesione w sposób celowy i oszczędny, umożliwiający terminową realizację zadań, w wysokości i terminach wynikających z zaciągniętych zobowiązań. Nie wystąpiły przypadki nieterminowych płatności skutkujących zapłaceniem odsetek.

W wyniku szczegółowej analizy ośmiu zamówień publicznych, na łączną kwotę wydatków poniesionych w 2023 r. w wysokości 42 526 tys. zł, dotyczących:

1. Zamówień do których zastosowano ustawę z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych²⁴, tj.:
 - zakupu usług świadczenia kompleksowej obsługi informatycznej. Umowę zawarto pomiędzy ARiMR a Agro Aplikacje sp. z o.o., w celu realizacji zadań polegających na zapewnieniu rozwoju systemów i rozwiązań teleinformatycznych służących realizacji zadań Agencji. Zamówienie zostało udzielone w trybie przetargu z wolnej ręki (art. 214 ust. 1 pkt 11 ustawy Pzp). Kwota wydatków ogółem w 2023 r. wyniosła 29 584,9 tys. zł;
 - zakupu licencji czasowych w modelu subskrypcyjnym oraz serwisu gwarancyjnego dla posiadanych przez zamawiającego urządzeń PaloAltoPA-5250 oraz systemu zarządzania Panorama. Zamówienie udzielono w trybie przetargu nieograniczonego (art. 132 ustawy Pzp). Umowę zawarto 25 stycznia 2023 r. na okres 36 miesięcy w kwocie (brutto) 3856,1 tys. zł. Kwota wydatków w 2023 r. wyniosła 1244,3 tys. zł;
 - zakupu utrzymania i rozwoju aplikacji ZSZiK, IACS plus GIS, SIS, PZSiPplus, PA, eWniosek plus, eWoP, oraz IRZ plus. Umowa została zawarta 25 sierpnia 2023 r. na okres 18 miesięcy, na kwotę (brutto) w wysokości 110 260,3 tys. zł. Zamówienie zostało udzielone w trybie przetargu nieograniczonego (art. 132 ustawy Pzp). Kwota wydatków w 2023 r. wyniosła 11 396,6 tys. zł;
 - zakupu usługi telekomunikacyjnej SIP-TRUNK. Umowa została zawarta 9 sierpnia 2023 r. na okres 36 miesięcy, na kwotę (brutto) 498,6 tys. zł. Zamówienie zostało udzielone w trybie podstawowym (art. 275 pkt 1 ustawy Pzp). Kwota wydatków w 2023 r. wyniosła 14 tys. zł.
2. Zamówień, do których nie zastosowano ustawy Pzp z uwagi na wartość prowadzonego postępowania (art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy Pzp), tj.:
 - publikacji czterech artykułów o działaniach ARiMR w „Widerze Sieciowym” obejmującym 20 tytułów prasowych oraz w Gazecie Olsztyńskiej. Wartość szacunkowa zamówienia została określona na kwotę (netto) 127,1 tys. zł. Kwota wydatków (brutto) w 2023 r. wyniosła 156,4 tys. zł;
 - zakupu materiałów promocyjnych z logo ARiMR na potrzeby imprez o charakterze targowo-wystawienniczym. Wartość szacunkowa zamówienia została określona na kwotę (netto) 56,9 tys. zł. Łączna kwota wydatków (brutto) w 2023 r. wyniosła 70 tys. zł;
 - zakupu 30 sztuk telefonów Cisco z przystawką. Szacunkowa kwota zamówienia wyniosła (netto) 48,6 tys. zł. Kwota wydatków (brutto) w 2023 r. wyniosła 59,8 tys. zł.

W działaniach Agencji w zakresie przygotowania i przeprowadzenia postępowania, udzielania jak i realizacji zamówień nie stwierdzono naruszenia:

- przepisów ustawy Pzp oraz procedur wewnętrznych ARiMR²⁵ w zakresie udzielania zamówień publicznych, do których stosuje się ustawy Pzp oraz do których nie stosuje się ustawy Pzp ze względu na ich wartość,
- stosowania zasad zachowania uczciwej konkurencji oraz równego traktowania wykonawców,

²⁴ Dz. U. z 2023 r. poz. 1605, ze zm.

²⁵ Zarządzenie nr 162/2020 Prezesa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa z dnia 28 grudnia 2020 r. w sprawie zasad i trybu postępowania w procesie udzielania zamówień publicznych w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ze zmianami w zarządzeniach Prezesa ARiMR nr 110/2021 z dnia 30 września 2021 r.; nr 62/2022 r. z dnia 5 maja 2022 r.; nr 45/2023 r. z dnia 5 kwietnia 2023 r.).

- zgodności realizacji zamówień z treścią zawartych umów,
- celowości i gospodarności ponoszonych wydatków.

Agencja prawidłowo wywiązała się z obowiązku publikacji i zapewnienia aktualności planu postępowań o udzielenie zamówień publicznych w 2023 r. Plan i jego aktualizacja zamieszczone były na stronie internetowej zamawiającego oraz w Biuletynie Zamówień Publicznych, zgodnie z art. 23 ustawy Pzp. Agencja w wymaganym terminie przekazała Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych sprawozdanie o udzielonych zamówieniach, tj. zgodnie z art. 82 ustawy Pzp.

Zgodnie z danymi ujętymi w sprawozdaniu Rb-40 o wykonaniu planu finansowego ARiMR w 2023 r., zobowiązania Agencji na koniec 2023 r. wyniosły 626 979,2 tys. zł z tego zobowiązania długoterminowe – 158 612,4 tys. zł i krótkoterminowe – 468 366,8 tys. zł. Zobowiązania ogółem w 2023 r. były o 122 109,9 tys. zł, tj. o 24,2%, wyższe niż w 2022 r. (504 869,3 tys. zł). Wynikało to głównie z rozrachunków z tytułu częściowej spłaty kapitału kredytów na realizację inwestycji w gospodarstwach rolnych²⁶ (464,6 tys. zł) – wzrost o 324,1 tys. zł, tj. o 230,7%, rozrachunków z tytułu finansowania lub dofinansowania kosztów zbioru, transportu i unieszkodliwiania padłych zwierząt gospodarskich²⁷ (21 491,2 tys. zł) – wzrost o 2497 tys. zł, tj. o 13,2%, z tytułu dostaw robót i usług (42 53,6 tys. zł) – wzrost o 19 188,9 tys. zł, tj. o 83,9% jak i z tytułu rozrachunków z MRiRW i innymi podmiotami (236 835,8 tys. zł) – wzrost o 104 770,5 tys. zł, tj. o 79,3%. Na koniec 2023 r. nie wystąpiły zobowiązania wymagalne.

Wzrost zobowiązań z tytułu dostaw, robót i usług wynikał w głównej mierze ze wzrostu kwoty zobowiązań z tytułu usług kontroli na miejscu, zakupu materiałów informatycznych, usług informatycznych, z kolei wzrost z tytułu rozrachunków z MRiRW i innymi podmiotami z tytułu działalności Agencji wynikał w głównej mierze ze wzrostu kwoty zwrotu do MRiRW niewykorzystanych dotacji celowych i dotacji podmiotowej.

Stan zatrudnienia w Agencji w 2023 r. wyniósł ogółem 10 987 etatów i był o 89 etatów (0,8%) niższy od poziomu zatrudnienia w 2022 r. (11 076), przy czym w Centrali ARiMR był średnio niższy o 127 etatów, w biurach powiatowych o 29 etatów, a w oddziałach regionalnych był wyższy średnio o 67 etatów.

Niższe zatrudnienie spowodowane było głównie przejściem pracowników ARiMR do Spółki Agro Aplikacje sp. z o.o.

Nastąpił wzrost przeciętnego wynagrodzenia ogółem w ARiMR z 6595,7 zł w 2022 r. do 8067,7 zł w 2023 r., tj. o 1472 zł (22,3%), w tym w Centrali ARiMR z 9595 zł do 11 459,5 zł, tj. o 1863,8 zł (o 16%), w oddziałach regionalnych z 6381 zł do 7854 zł, tj. o 1473 zł (o 23,1%), w biurach powiatowych z 6045,1 zł do 7564,8 zł, tj. o 1519,7 zł (o 25,1%). Wzrost przeciętnego wynagrodzenia w 2023 r. wynikał z podwyższenia wynagrodzenia zasadniczego pracowników ARiMR w związku ze wzrostem z dniem 1 stycznia 2023 r. i z dniem 1 lipca 2023 r. minimalnego wynagrodzenia za pracę do poziomu odpowiednio 3490 zł i 3600 zł, podwyższenia wynagrodzeń, zgodnie z ustawą budżetową na rok 2023 o średnioroczny wskaźnik wzrostu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej, ustalony w wysokości 107,8%, a także podwyższenia wynagrodzeń pracowników ARiMR od 1 lipca 2023 r. związanego z obsługą zwiększonej liczby instrumentów pomocowych.

3.1.3. GOSPODAROWANIE WOLNYMI ŚRODKAMI

Stan środków pieniężnych na dzień 31 grudnia 2023 r. wyniósł 158 993,8 tys. zł i był wyższy o 105 058,1 tys. zł (tj. o 194,8%) porównaniu do stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. (53 935,7 tys. zł). Spowodowane to było m.in. w 2023 r. wyższą o 65 806,4 tys. zł kwotą niewykorzystanych środków z Funduszu Pomocy, a także wyższymi kwotami niewykorzystanych dotacji: podmiotowej o 12 402,1 tys. zł, tj. o 64,4%, celowej o 12 802,8 tys. zł, tj. o 62,5%, inwestycyjnej o 8635,7 tys. zł, tj. 548,3% w stosunku do realizacji w 2022 r. Niewykorzystane środki z dotacji zostały zwrócone po 31 grudnia 2023 r. na rachunek MRiRW.

²⁶ Zobowiązania wynikające z realizacji pierwszej raty częściowej spłaty kapitału dla pięciu kredytów udzielonych w 2023 r. i dziewięciu kredytów udzielonych w latach wcześniejszych wynikających z tytułu 14 umów kredytowych.

²⁷ Z dniem 1 lipca 2023 r. wzrosła o 10% wysokość stawek pomocy dotyczących finansowania lub dofinansowania utylizacji padłych zwierząt na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 czerwca 2023 r. zmieniającego rozporządzenia w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. poz. 1200).

Środki własne na pokrycie zobowiązań na koniec 2023 r. wzrosły o 2554,2 tys. zł, tj. o 20,3% i wyniosły 15 139,3 tys. zł. Agencja dokonywała lokat wolnych środków, z wyjątkiem środków pochodzących z dotacji z budżetu w formie depozytu u Ministra Finansów. Średniomiesięczny stan z 12 miesięcy środków przekazanych w depozyt overnight wyniósł 10 707,9 tys. zł. W 2023 r. nie dokonywano lokowania wolnych środków w formie depozytu terminowego. Rentowność depozytów 1-dniowych była wyższa lub porównywalna do depozytów terminowych. Średni okres na jaki przekazano środki w zarządzanie wyniósł 1,45 dnia, z oprocentowaniem od 5,25% do 6,25%. Agencja nie nabywała i nie otrzymywała nieodpłatnie obligacji skarbowych, a także ich nie sprzedawała.

Ze środków lokowanych w formie depozytów u Ministra Finansów za pośrednictwem Banku Gospodarstwa Krajowego uzyskano odsetki w kwocie 621,4 tys. zł, które stanowiły przychody Agencji²⁸. Lokowanie wolnych środków odbywało się zgodnie z art. 48 ust. 2 ufp i rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 11 grudnia 2014 r. w sprawie wolnych środków niektórych jednostek sektora finansów publicznych przyjmowanych przez Ministra Finansów w depozyt lub zarządzanie²⁹ i nie zagrażało terminowej realizacji zadań i płynności finansowej Agencji.

3.1.4. REALIZACJA ZADAŃ AGENCJI PŁATNICZEJ ORAZ EFEKTY RZECZOWE PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI

W 2023 r. realizacja zadań i koszty funkcjonowania ujęte w planie finansowym ARiMR były finansowane z:

- dotacji przyznanych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w ramach części 33 – Rozwój wsi i w ramach części 62 – Rybołówstwo; Agencja wydatkowała otrzymane dotacje w łącznej kwocie 4 113 185,4 tys. zł, z tego:
 - z części 33 – Rozwój wsi – 4 105 085,5 tys. zł³⁰, tj. 99,8% kwoty wydatków z dotacji ogółem,
 - z części 62 – Rybołówstwo – 8 099,9 tys. zł, tj. 0,2% wydatków z dotacji ogółem;
- środków z Funduszu Pomocy, Agencja otrzymała 5 875 000 tys. zł, z czego wykorzystwała 5 806 285,9 tys. zł, tj. 98,8%;
- środków otrzymanych z Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014–2020, Agencja otrzymała 2049 tys. zł, z czego wykorzystwała 1811,5 tys. zł, tj. 88,4%.

Zrealizowane zadania w zakresie pomocy krajowej finansowane z dotacji celowej i z Funduszu Pomocy obejmowały:

- 1) pomoc dla producenta rolnego, któremu zagraża utrata płynności finansowej w związku z zakłóceniami na rynku rolnym spowodowanymi agresją Federacji Rosyjskiej wobec Ukrainy na dofinansowanie w 2023 r. zakupu nawozów mineralnych innych niż wapno nawozowe i wapno nawozowe zawierające magnez od podmiotów prowadzących działalność w zakresie obrotu nawozami lub sprzedaży nawozów. Liczba beneficjentów – 345 665;
- 2) pomoc dla producenta rolnego, o której mowa w § 13zw rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa dotycząca sprzedaży zbóż. Liczba beneficjentów 113 654;
- 3) pomoc dla producenta rolnego, który poniósł dodatkowe koszty w wyniku braku stabilizacji na rynku pszenicy, gryki lub kukurydzy spowodowanej agresją Federacji Rosyjskiej wobec Ukrainy. Liczba beneficjentów – 65 515;
- 4) dopłaty do innych zbóż i nasion oleistych. Liczba beneficjentów – 48 055;
- 5) program 2023 Locha+. Liczba beneficjentów – 27 693;
- 6) dodatkowe koszty związane z zakupem mokrej kukurydzy. Liczba beneficjentów – 767;
- 7) dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych i częściowa spłata kapitału kredytów. Liczba udzielonych kredytów – 1094;
- 8) finansowanie lub dofinansowanie ponoszonych przez producentów rolnych kosztów zbioru, transportu i unieszkodliwiania padłych zwierząt gospodarskich z gatunku bydło, owce, kozy, świnie

²⁸ Art. 21 ust.1 pkt 2 ustawy o ARiMR.

²⁹ Dz. U. z 2014 r. poz. 1864.

³⁰ Łącznie z wydatkami majątkowymi zrealizowanymi w kwocie 128 107,3 tys. zł.

- lub konie. Liczba padłych zwierząt gospodarskich przedstawionych do dofinansowania – 2 351 828, liczba beneficjentów – 120 090;
- 9) pomoc dla producenta rolnego, który zakupił materiał siewny kategorii elitarny lub kwalifikowany gatunków roślin uprawnych zgodnie z § 13zza rozporządzenia Rady Ministrów. Liczba beneficjentów – 52 525;
 - 10) pomoc finansowa dla kół gospodyń wiejskich. Liczba beneficjentów – 13 440;
 - 11) pomoc dla podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną w zakresie utrzymywania pszczół. Liczba beneficjentów – 43 439;
 - 12) pomoc dla sadowników, którzy ponieśli straty w 2023 r. spowodowane wystąpieniem przymrozków wiosennych, huraganu lub gradu. Liczba beneficjentów – 6640;
 - 13) dopłaty do oprocentowania bankowych kredytów płynnościowych udzielonych producentowi rolnemu, o których mowa w § 13zv rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie niektórych zadań ARiMR. Liczba udzielonych kredytów – 78 061;
 - 14) dopłaty krajowe do materiału siewnego. Liczba wydanych decyzji – 64 536;
 - 15) pomoc finansowa dla producenta rolnego na sfinansowanie nieuregulowanych zobowiązań cywilnoprawnych – nieoprocentowana pożyczka dla producentów świń. Liczba beneficjentów – 246;
 - 16) pomoc dla sadowników, którzy ponieśli straty w 2023 r. w owocujących drzewach owocowych oraz dla producentów rolnych, którzy ponieśli straty w 2023 r. w owocujących uprawach krzewów owocowych i truskawek spowodowane wystąpieniem przymrozków wiosennych, huraganu lub gradu. Liczba beneficjentów – 6141;
 - 17) pomoc dla producentów malin. Liczba beneficjentów – 18 021;
 - 18) finansowanie zalesiania gruntów rolnych. Zalesianiem objęto 15,9 tys. ha;
 - 19) zapłata za sprzedaną kukurydzę. Liczba beneficjentów – 460;
 - 20) dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych na sfinansowanie kosztów wznowienia produkcji oraz odtworzenia środków trwałych w przypadku wystąpienia szkód. Udzielono 244 kredytów;
 - 21) pomoc dla producentów rolnych, którzy ponieśli straty w owocujących uprawach krzewów owocowych i truskawek spowodowane wystąpieniem przymrozków wiosennych, huraganu lub gradu. Liczba beneficjentów – 1766;
 - 22) dopłaty do oprocentowania kredytów skupowych. Liczba beneficjentów – 373;
 - 23) pomoc finansowa dla producentów świń w związku z zakazem utrzymywania lub wprowadzania do gospodarstwa świń. Liczba beneficjentów – 546;
 - 24) pomoc finansowa dla właściciela albo współwłaściciela statku rybackiego na rozpoczęcie nowej działalności gospodarczej. Liczba beneficjentów – 20;
 - 25) pomoc dla podmiotu, który prowadzi działalność gospodarczą w sektorze rybołówstwa lub akwakultury, będącemu armatorem statku rybackiego posiadającym specjalne zezwolenie połowowe wydane w 2022 r. na obszar Zalewu Szczecińskiego lub Zalewu Kamieńskiego lub jeziora Dąbie. Liczba beneficjentów – 90;
 - 26) finansowanie zobowiązań z tytułu programów pomocowych realizowanych przez Agencję w latach ubiegłych. Liczba beneficjentów – 186;
 - 27) pomoc dla producentów kalafiorów i brokułów. Liczba beneficjentów – 339;
 - 28) pomoc dla podmiotu, który prowadzi działalność gospodarczą w sektorze rybołówstwa lub akwakultury, będącemu uprawnionym do rybactwa prowadzącym chów lub hodowlę ryb z wykorzystaniem wód rzeki Odry, kanałów odrzańskich lub starorzeczy połączonych z rzeką Odrą lub prowadzącym połowy ryb rybackimi narzędziami i urządzeniami połowowymi w obwodach rybackich ustanowionych na wodach rzeki Odry, kanałów odrzańskich lub starorzeczy połączonych z rzeką Odrą w celu wprowadzenia ryb do obrotu. Liczba beneficjentów – jeden;
 - 29) pomoc finansowa w ramach refundacji wydatków poniesionych przez producentów świń na dostosowanie gospodarstw do wymogów utrzymywania świń – bioasekuracja. Liczba beneficjentów – trzy.

Zrealizowany zakres rzeczowy wydatków majątkowych obejmował m.in.:

- budowę i rozbudowę systemów IT ARiMR. Z zaplanowanych wydatków w kwocie 173 350 tys. zł wydatkowano 94 077 tys. zł, co stanowiło 54,3% planu po zmianach.

Wpływ na niewykonanie wydatków na budowę i rozbudowę systemów IT ARiMR miało niepełne wykonanie następujących umów: na zakup usługi utrzymania i rozwoju systemu informatycznego ARiMR (dalej: SIA), w tym m.in. aplikacji ZSiK³¹ oraz IACSplus³² – z zaplanowanych środków w wysokości 79 427,4 tys. zł wydatkowano 47 008,8 tys. zł, tj. 59,2%; na budowę systemu CSOB³³ wraz z wdrożeniem oraz obsługą utrzymania i rozwoju na okres 12 miesięcy – z zaplanowanych środków w wysokości 35 509,2 tys. zł wydatkowano 19 860,9 tys. zł, tj. 55,9%; na zakup usługi polegającej na obsłudze IT przez Spółkę Agro Aplikacje sp. z o.o. – z zaplanowanych środków 25 820 tys. zł wydatkowano 8613 tys. zł, tj. 33,4%.

Niepełna realizacja założonych kwot wynikała m.in. z decyzji podjętych przez Kierownictwo ARiMR, jak i z dużej dynamiki i zakresu realizacji modyfikacji. W związku z wprowadzeniem w 2023 r. postanowień reformy Wspólnej Polityki Rolnej oraz Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 SIA wymagał szeregu dostosowań do nowych zasad. Zaplanowane środki miały pozwolić pokryć wydatki na terminowe dostosowanie SIA do obsługi Kampanii 2023, również uwzględniając koszty przyspieszenia realizacji Modyfikacji Systemu. Zmiana Wykonawcy (z powodu wystąpienia ważnych przyczyn leżących po stronie Wykonawcy, powodujących realne i istotne ryzyko braku możliwości wypłat na rzecz beneficjentów środków finansowych – dopłat bezpośrednich i obszarowych finansowanych w większości z budżetu Unii Europejskiej – w ramach Kampanii 2023) i powierzenie świadczenia usług utrzymania i rozwoju SIA nowemu Wykonawcy w sierpniu 2023 r. spowodowały brak możliwości zamawiania i realizacji Modyfikacji SIA;

- zakup sprzętu informatycznego i biurowego. Z zaplanowanych wydatków w kwocie w kwocie 33 736 tys. zł, wydatkowano 9402,3 tys. zł, co stanowiło 27,9% planu po zmianach. Brak realizacji ww. zakupów w 2023 r., związany był z przedłużającymi się procedurami przetargowymi, m.in. z uwagi na konieczność odpowiedzi na liczne pytania wykonawców, a także korzystaniem przez oferentów na kilku etapach ze środków odwoławczych, które znacząco wydłużyły proces, co spowodowało brak możliwości zakończenia procedury przetargowej w 2023 r., a tym samym wydatkowanie środków. Realizacja powyższych zadań jest kontynuowana w ramach limitu wydatków budżetu ARiMR na 2024 r.;
- budowę i aktualizację Systemu Identyfikacji Działek Rolnych – LPIS. Z zaplanowanych wydatków w kwocie 12 769 tys. zł, wykonanie wyniosło 12 124,7 tys. zł, co stanowiło 95% planu po zmianach;
- zakup środków transportu. Z zaplanowanych wydatków w kwocie 4895 tys. zł wydatkowano 4388,4 tys. zł, co stanowiło 89,7% planu po zmianach. W ramach powyższej pozycji zostały kupione 43 samochody, w tym 32 samochody na potrzeby realizacji kontroli na miejscu, a także 11 samochodów do realizacji bieżących zadań ustawowych ARiMR;
- przebudowę lokali. Z zaplanowanych wydatków w kwocie 1545 tys. zł wydatkowano 1410,7 tys. zł co stanowiło 91,3% planu po zmianach. W ramach powyższej pozycji w jednostkach terenowych ARiMR m.in. zmodernizowano toalety i łazienki, zmodernizowano sieć wodno-kanalizacyjną, a także poprawiono dostępność architektoniczną dla osób ze szczególnymi potrzebami w sześciu budynkach biur powiatowych.

Aktem założycielskim z dnia 17 października 2022 r., ARiMR utworzyła spółkę pod nazwą Agro Aplikacje sp. z o.o., a 16 grudnia 2022 r. została ona zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym. Agencja wniosła kapitał zakładowy Spółki w wysokości 30 970 tys. zł, tj. 100% zaangażowania kapitałowego.

Na dzień 31 grudnia 2023 r. wartość nominalna udziałów w Spółce wyniosła 30 970,4 tys. zł³⁴.

Nadzór nad Spółką wykonywany był przez Radę Nadzorczą. Ponadto, zarządzeniem Prezesa ARiMR nr 3/2023 z 10 stycznia 2023 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie ustalenia regulaminu organizacyjnego Agencji w strukturze organizacyjnej ARiMR, w ramach Departamentu Prawnego i Zamówień Publicznych został wydzielony Zespół Nadzoru Właścicielskiego, do zadań którego należało prowadzenie spraw związanych z nadzorem właścicielskim sprawowanym przez Agencję nad Spółką. Ponadto w dniu 9 listopada 2023 r. weszło w życie zarządzenie nr 157/2023 Prezesa ARiMR w sprawie

³¹ Zintegrowany System Zarządzania i Kontroli.

³² Integrated Administration and Control System.

³³ Centralny System Obsługi Beneficjenta.

³⁴ Kapitał zakładowy wyniósł 30 970 tys. zł, a kapitał zapasowy 0,4 tys. zł.

zasad sprawowania nadzoru właścicielskiego nad Spółką Agro Aplikacje sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie. Celem zarządzenia było określenie kompleksowego zbioru funkcjonujących rozwiązań i uregulowań dotyczących: celów, metod i narzędzi wykonywania nadzoru właścicielskiego przez Agencję nad Spółką Agro Aplikacje sp. z o. o.

W 2023 r. ARiMR pełniła rolę jednostki wspierającej w zakresie realizacji inwestycji finansowanych ze środków planu rozwojowego – Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności.

Zgodnie z umową zawartą 12 sierpnia 2022 r. (aneksowana 6 czerwca 2023 r.) pomiędzy Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi, a ARiMR, Agencji powierzono realizowanie części zadań związanych z wdrażaniem inwestycji A1.4.1. Inwestycje na rzecz dywersyfikacji i skracania łańcucha dostaw produktów rolnych i spożywczych oraz budowy odporności podmiotów uczestniczących w łańcuchu oraz B3.1.1. Inwestycje w zrównoważoną gospodarkę wodno-ściekową na terenach wiejskich w ramach KPO. Agencja odpowiadała m.in. za wdrażanie ww. inwestycji oraz prawidłowe i terminowe przekazywanie do Polskiego Funduszu Rozwoju S.A. zleceń wypłat w zakresie środków KPO.

W ramach inwestycji A1.4.1., ARiMR wdrażała osiem działań dotyczących:

- wymiany pokryć dachowych z materiałów szkodliwych dla zdrowia lub środowiska w gospodarstwach rolnych,
- wsparcia inwestycji rolników w zakresie rolnictwa 4.0,
- wymiany słupów nośnych impregnowanych kreozotem na plantacjach chmielu,
- wsparcia mikro, małych i średnich przedsiębiorstw na wykonywanie działalności w zakresie przetwórstwa lub wprowadzania do obrotu produktów rolnych, rybołówstwa lub akwakultury,
- tworzenie centrów przechowalniczo-dystrybucyjnych produktów rolnych, rybołówstwa i akwakultury,
- wsparcia w zakresie przetwarzania lub wprowadzania do obrotu produktów rolnych, spożywczych oraz rybołówstwa lub akwakultury,
- wsparcie infrastruktury magazynowania służącej zwiększeniu odporności gospodarstw rolnych na kryzysy (silosy),
- wsparcie organizacji zajmujących się redystrybucją żywności na cele społeczne.

Do końca 2023 r. w ramach działań inwestycji A1.4.1 złożono łącznie 90 064 wniosków o przyznanie pomocy na kwotę 13 827 761,8 tys. zł, zawarto 39 962 umów na kwotę 2 755 062,5 tys. zł oraz zrealizowano płatności na kwotę 454 296,4 tys. zł.³⁵

Zrealizowany zakres rzeczowy w ramach KPO obejmował m.in.:

- wymianę pokryć dachowych z materiałów szkodliwych dla zdrowia lub środowiska w gospodarstwach rolnych – pierwszy nabór; zawarto – 32 72 umów;
- wymianę słupów impregnowanych kreozotem na plantacjach chmielu, zawarto – 156 umów;
- wsparcie na wykonywanie działalności w zakresie przechowywania lub wprowadzania do obrotu produktów rolnych, rybołówstwa lub akwakultury oraz artykułów rolno-spożywczych, zawarto – pięć umów;
- wsparcie mikro, małych i średnich przedsiębiorstw na wykonywanie działalności w zakresie przetwórstwa lub wprowadzania do obrotu produktów rolnych, rybołówstwa lub akwakultury zawarto – 597 umów;
- wsparcie w zakresie przetwarzania lub wprowadzania do obrotu produktów rolnych, spożywczych oraz rybołówstwa lub akwakultury – 109 umów;
- wsparcie infrastruktury magazynowania służącej zwiększeniu odporności gospodarstw rolnych na kryzysy (silosy) zawarto – 6984 umów;
- wsparcie organizacji zajmujących się redystrybucją żywności na cele społeczne, zawarto – 39 umów.

Do końca 2023 r. komponent B3.1.1. nie był wdrażany przez ARiMR.

W notatce przekazanej 26 stycznia 2024 r. do Sekretarza Stanu w MRiRW, Prezes ARiMR poinformował, że „ARiMR nie ma zasobów ludzkich, które posiadałyby odpowiednie kompetencje w dziedzinie oceny wniosków o przyznanie pomocy, zawierania i aneksowania umów oraz rozliczania projektów z obszaru gospodarki wodno-ściekowej. Te kompetencje posiadają od 15 lat (począwszy od perspektywy 2007–2013) Samorządy Województw”. Poinformował ponadto, że „w 2023 r. ARiMR była zaangażowana w obsługę 200 działań, poddziałań i interwencji. W 2023 i 2024 r. do ARiMR wpłynęło 3,33 mln wniosków. ARiMR w krótkim okresie czasu miała za zadanie obsługę spraw w ramach różnych mechanizmów

³⁵ Dane wg stanu na koniec lutego 2024 r. pochodzące od Departamentu Oceny projektów i Pomocy Technicznej oraz Departamentu Działań Inwestycyjnych w ARiMR.

pomocowych. Do rozpatrzenia pozostaje 1,46 mln wniosków. W związku z opóźnieniem wdrożenia reformy WPR przedłużony został okres realizacji perspektywy 2014–2020 do 2025 r. W 2024 r. ARiMR będzie kontynuowała wdrażanie Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 oraz Funduszy Europejskich dla Rybactwa na lata 2021–2027. Ponadto od 2022 r. Agencja jest jednostką wspierającą realizację inwestycji finansowanych ze środków planu rozwojowego – Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO), co jest zupełnie nowym zadaniem. Obecnie ARiMR wdraża 8 działań. Według stanu na dzień 21 stycznia 2024 r. złożono 120,7 tys. wniosków na kwotę 14,5 mld zł i rozpatrzono 62,2 tys. wniosków, co stanowi 51% złożonych wniosków. Rok 2023 był też szczególnie ze względu na rekordową ilość instrumentów wsparcia z budżetu krajowego, związanych zarówno z pomocą nadzwyczajną w związku z wojną w Ukrainie, jak i tzw. pomocą klęskową. Poza 10-cioma programami realizowanymi jako pomoce stałe w ramach wsparcia krajowego i dostępnymi co roku mechanizmami wspólnej organizacji rynków rolnych zwiększała się do 30 liczba programów pomocy doraźnej (21 krajowych i 9 unijnych). Nigdy w historii 30 lat działalności ARiMR, nie było równocześnie uruchomionych tyle instrumentów pomocowych i tyle spraw do obsługi, przy pozostającym bez zmiany stanie zatrudnienia. (...) Na poziomie Centrali ARiMR, departamentami bezpośrednio realizującymi wybrane działania/interwencje są Departament Oceny Projektów i Pomocy Technicznej oraz Departament Działań Delegowanych, które jednakże nie dość, że są obłożone bieżącymi zadaniami (z perspektywy PROW 2014–2020, innych komponentów KPO oraz interwencji PS WPR 2023–2027), to ich zakres merytoryczny dotyczy m.in. przetwórstwa, pomocy technicznej, transferu wiedzy (szkoleń i doradztwa), działania Współpraca (wdrażanie innowacji w rolnictwie). Zatem nie ma w ARiMR jednostki, która posiadałaby choćby zbliżone kompetencje do jednostek samorządowych w dziedzinie działań infrastrukturalnych.

Ponadto, w 2023 r. ARiMR realizowała projekt na podstawie umowy o dofinansowanie projektu grantowego „Rozwój zielonej infrastruktury poprzez wsparcie ogrodów działkowych” w ramach działania 2.5, oś priorytetowa programu operacyjnego infrastruktura i środowisko 2014–2020 zawartej 5 maja 2022 r. pomiędzy Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie, a ARiMR. Agencja ogłosiła w dniu 27 maja 2022 r. konkurs na nabór wniosków o przyznanie grantów w ramach ww. projektu. Limit przeznaczony na granty wybrane w konkursie wyniósł 47 mln zł. Nabór wniosków zakończył się 31 grudnia 2022 r. W 2023 r. nie przeprowadzono naborów wniosków o przyznanie grantu.

Wnioski o przyznanie grantów rozpatrywane były przez Biura Wsparcia Inwestycyjnego w OR ARiMR, płatności realizowane były w Centrali ARiMR. W 2023 r. zawarto 101 umów przyznających wsparcie na kwotę 21 791,9 tys. zł oraz zrealizowano płatności na kwotę 34 988,4 tys. zł.

W Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w 2023 r. przeprowadzono łącznie 72 kontrole wewnętrzne, audyty wewnętrzne, czynności sprawdzające i postępowania wyjaśniające związane z wykorzystaniem środków na programy, mechanizmy i projekty finansowane z udziałem środków UE.

Audyty wewnętrzne obejmowały m.in: audyt procesu weryfikacji wniosków w ramach działania Tworzenie grup producentów i organizacji producentów PROW 2014–2020 (Działanie 9), kontrole administracyjne obsługi wniosków oraz realizacja płatności w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych”, audyt działalności informacyjno-promocyjnej podejmowanej przez ARiMR, audyt wniosków o przyznanie dopłaty z tytułu zużytego materiału siewnego.

W 2023 r. w ARiMR przeprowadzono łącznie 20 kontroli wewnętrznych, w tym w oddziałach regionalnych ARiMR – 18 kontroli, w samorządach województw – trzy kontrole, w Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa, Oddział Terenowy w Lublinie – po jednej oraz dwie kontrole w Centrali ARiMR (w Departamencie Finansowym i Departamencie Płatności Bezpośrednich).

Departament Audytu i Kontroli sporządził także w 2023 r. dwa dokumenty, które zostały przekazane do MRiRW dotyczące PROW 2014–2020, pn. „Analiza stwierdzonych nieprawidłowości oraz informacja o planowanych lub podjętych działaniach służących zmniejszeniu lub wyeliminowaniu nieprawidłowości stwierdzanych w ramach PROW 2014–2020 I półrocze 2023 r.” Analiza w ww. zakresie sporządzona została również za II półrocze 2023 r. W I półroczu 2023 r., ARiMR zidentyfikowała nieprawidłowości dotyczące 24 działań lub poddziałań w ramach PROW 2014–2020, a w II półroczu 2023 r., ARiMR zidentyfikowała nieprawidłowości dotyczące 27 działań lub poddziałań tego programu. Nieprawidłowości zostały stwierdzone zarówno przez jednostki terenowe oraz komórki organizacyjne ARiMR, jak również podmioty, którym ARiMR delegowała zadania w ramach umów delegowania zadań – Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa oraz samorządy województw.

Ponadto Agencja w 2023 r. przeprowadzała kontrole na miejscu w ramach działań pomocowych unijnych jak również krajowych w oparciu o Roczny Plan Kontroli 2023 r. sporządzany przez Departament Baz

Referencyjnych i Kontroli Terenowych. W 2023 r. zostało przeprowadzonych 73 387 takich kontroli. Największa liczba kontroli, tj. 58 301 została wykonana w ramach kontroli obszarowych Wspólnej Polityki Rolnej.

W 2023 r. zostało w ARiMR przeprowadzonych 17 audytów i kontroli zewnętrznych, w tym przeprowadzonych przez organy krajowe:

- siedem przez Krajową Administrację Skarbową (Szef Krajowej Administracji Skarbowej pełni funkcję Jednostki Certyfikującej w zakresie wydatków UE na realizację WPR), trzy przez Najwyższą Izbę Kontroli, trzy przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, trzy przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, jedna przez Archiwum Akt Nowych;
- 12 audytów i kontroli zewnętrznych, przeprowadzonych przez organy Unii Europejskiej.

Ponadto w 2023 r. wpłynęły ostateczne wyniki trzech audytów i kontroli przeprowadzonych przez organy UE w ARiMR w 2022 r.

W wyniku przeprowadzonego przez Krajową Administrację Skarbową audytu gospodarowania środkami pochodzącymi z budżetu Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji) oraz Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa za rok budżetowy WPR od 16 października 2022 r. do 15 października 2023 r., organ certyfikujący wydał opinię „bez zastrzeżeń” dla EFRG i dla EFRROW w sprawie rocznych sprawozdań finansowych oraz „bez zastrzeżeń” w sprawie deklaracji zarządczej dla EFRG i dla EFRROW.

W 2023 r. Komisja Europejska wszczęła postępowanie wyjaśniające KE nr CEB/2023/070/PL dotyczące rozliczenia rachunków – rozliczenia finansowego za rok budżetowy 2022 – agencja płatnicza PL01: Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, w wyniku którego Polsce mogą grozić sankcje w wysokości m.in. 64 841,7 tys. euro.

Ustalono, że obecnie ARiMR jest na etapie przygotowywania stanowiska strony polskiej w związku z otrzymanym protokołem ze spotkania dwustronnego, które odbyło się w dniu 14 listopada 2023 r.

W 2023 r. ARiMR realizowała ustawowe cele i zadania m.in. w oparciu o cele operacyjne ustalone zgodnie z zarządzeniem nr 110/2023 Prezesa ARiMR z dnia 17 sierpnia 2023 r. w sprawie kontroli zarządczej w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Kierujący komórkami organizacyjnymi Centrali ARiMR, w oparciu m.in. o informacje otrzymane od dyrektorów Oddziałów Regionalnych oraz kierowników Biur Powiatowych, określili cele operacyjne na 2023 r. Na podstawie przekazanych informacji opracowano Wykaz celów operacyjnych Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa na rok 2023, który został zatwierdzony przez Prezesa Agencji. Zgodnie z ww. zarządzeniem Prezesa ARiMR nr 110/2023, kierujący komórkami organizacyjnymi Centrali ARiMR dokonali pomiaru celów operacyjnych wykorzystując „Metodykę wyznaczania i monitorowania celów i zadań oraz wyznaczania mierników”. Na podstawie przekazanych informacji przez dyrektorów komórek organizacyjnych Centrali ARiMR, Departament Analiz i Sprawozdawczości w ARiMR opracował zbiorczą „Informację o realizacji celów operacyjnych ARiMR za rok 2023”, którą przekazał Prezesowi ARiMR.

W związku z wejściem w życie Komunikatu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 listopada 2022 r. w sprawie szczegółowych wytycznych w zakresie kontroli zarządczej dla działów administracji rządowej – rolnictwo, rozwój wsi, rynki rolne i rybołówstwo³⁶, ARiMR przekazała propozycje zadań i mierników do planu działalności Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na rok 2023.

W 2023 r. ARiMR przekazała Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi kwartalne oraz roczne Raporty o stopniu realizacji planu działalności Ministra w zakresie realizowanych przez ARiMR ww. zadań i mierników.

3.2. REALIZOWANE ZADANIA W RAMACH PROGRAMÓW FINANSOWANYCH Z UDZIAŁEM FUNDUSZY UNII EUROPEJSKIEJ I ZWIĄZANE Z NIMI EFEKTY RZECZOWE

Wydatki dokonywane ze środków budżetu środków europejskich podlegające refundacji z budżetu Unii Europejskiej oraz ze środków budżetu państwa przeznaczone na współfinansowanie krajowe programów

³⁶ Dz. Urz. MRiRW, poz. 70.

UE nie były ujmowane w planie finansowym ARiMR, zgodnie z art. 21 ust. 4a ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Poza planem finansowym, określonym w ustawie budżetowej na rok 2023, Agencja wydatkowała w 2023 r. - na programy finansowane z udziałem funduszy Unii Europejskiej łączną kwotę 25 228 494 tys. zł³⁷, tj. mniej o 2 168 139,2 tys. zł (o 7,9%) niż w 2022 r. (27 396 633,2 tys. zł) z tego: 20 336 940,1 tys. zł, tj. mniej o 3 278 582,9 (o 13,9%) niż w 2022 r. z budżetu środków europejskich i 4 891 553,9 tys. zł, tj. więcej o 1 110 683,7 tys. zł (o 29,4%) z budżetu państwa i tak:

- na zadania w ramach I filaru Wspólnej Polityki Rolnej wydatkowano³⁸ 15 198 208 tys. zł, tj. mniej o 1 828 539,2 tys. zł niż w 2022 r. (17 026 747,2 tys. zł), tj. o 10,7% z tego: 13 795 381,1 tys. zł z budżetu środków europejskich - wydatki refundowane z EFRG tj. mniej o 2 729 972 tys. zł niż w 2022 r. (16 525 353,1 tys. zł), tj. o 16,5% oraz 1 402 827 tys. zł z budżetu państwa, jako współfinansowanie krajowe, tj. więcej o 901 432,9 tys. zł niż w 2022 r. (501 394,1 tys. zł), tj. o 179,8%,
- na PROW 2014-2020 wydatkowano kwotę 9 396 116,8 tys. zł z tego: 6 064 155,8 tys. zł z budżetu środków europejskich, tj. mniej o 768 957,8 tys. zł niż w 2022 r. (6 833 113,6 tys. zł), tj. o 11,2% oraz 3 331 961 tys. zł z budżetu państwa, jako współfinansowanie ze środków krajowych wydatkowano, tj. więcej o 129 619,3 tys. zł niż w 2022 r. (3 202 341,7 tys. zł), tj. o 4%,
- na PO Ryby 2014-2020 wydatkowano 634 169,2 tys. zł, z tego 477 403,3 tys. zł z budżetu środków europejskich, tj. o 220 107 tys. zł więcej niż w 2022 r. (257 296,3 tys. zł), tj. o 85,5% oraz 156 765,9 tys. zł z budżetu państwa, jako współfinansowanie ze środków krajowych, tj. więcej o 79 631,5 tys. zł niż w 2022 r. (77 134,4 tys. zł), tj. o 103,2%.

Wydatkowanie wyższej kwoty środków finansowych w ramach I filara WPR w 2023 r. w porównaniu z rokiem 2022 wynikało głównie z od wypłaconych kwot na poczet zaliczek, a także od liczby wydanych decyzji w sprawie przyznania płatności i w terminie umożliwiającym ich realizację w danym roku kalendarzowym. W 2023 r. zaliczki na poczet płatności bezpośrednich nie były realizowane dla wszystkich interwencji w ramach płatności bezpośrednich. W związku z tym, w 2023 r. zaliczki na poczet płatności bezpośrednich i przejściowego wsparcia krajowego zostały zrealizowane w wysokości 8,071 mld zł. W 2022 r. zaliczki w ramach płatności bezpośrednich (w tym płatności krajowe) zostały wypłacone w wysokości 10,788 mld zł. Jednocześnie w 2023 r. zostało wydanych mniej decyzji przyznających płatności, które były zrealizowane jeszcze w 2023 r. W 2022 r. płatności końcowe z kampanii 2022 zostały wypłacone w wysokości 508,3 mln zł, natomiast w 2023 r. płatności końcowe z kampanii 2023 wypłacono w wysokości 341,9 mln zł”.

W zakresie PROW 2014-2020 wyższe wydatki w 2022 r. w porównaniu do 2021 r. wynikały między innymi z wypłacanych w 2023 r. zaliczek na poczet płatności z II filaru wyłączenie dla płatności ONW³⁹. W 2023 r. kwota wypłaconych zaliczek na poczet płatności ONW wynosiła 1,094 mld zł. W 2022 r. zaliczki były realizowane dla płatności ONW, płatności rolno-środowiskowo-klimatycznych, płatności ekologicznych oraz płatności zalesieniowych. Łącznie, kwota zaliczek w ramach PROW 2014-2020 wypłacona w 2022 r. wynosiła: 2,146 mld zł. Kwoty zrealizowanych do 31 grudnia płatności końcowych dla działań obszarowych PROW w 2023 r. wynosiła 123,99 mln zł, natomiast w 2022 r. w ramach płatności końcowych zrealizowana była kwota w wysokości 159,38 mln zł. Zarówno dla płatności bezpośrednich, jak i płatności PROW 2014-2020 niższe kwoty zrealizowane w grudniu wynikały przede wszystkim z bardzo dużego dodatkowego zaangażowania BP ARiMR w obsługę instrumentów wsparcia ze środków krajowych uruchamianych w związku z trudną sytuacją producentów rolnych w Polsce w 2023 r.

W zakresie PO Ryby 2014-2020 większe wydatki w 2023 r. w stosunku do 2022 r. wynikały między innymi z faktu uruchomienia w grudniu 2022 r. oraz w 2023 r. naborów interwencyjnych w ramach działania 5.3, dotyczących wsparcia w sektorze rybołówstwa i akwakultury w związku z zakłóceniami rynku spowodowanymi prowadzoną przez Rosję wojną przeciwko Ukrainie. Łączna kwota wydatków poniesionych w 2023 r. (część UE i krajowa razem) dla naborów „wojennych” wyniosła 262,8 mln zł.

³⁷ Kwoty wydatkowane na realizację programów finansowanych z udziałem środków UE zaprezentowane zostały w wartościach brutto, uwzględniających wszystkie źródła finansowania, tj. budżet państwa, budżet środków europejskich, budżet jednostek samorządu terytorialnego szczebla regionalnego i lokalnego, inne środki publiczne oraz płatności w formie kompensat i sankcji wieloletnich.

³⁸ Dane o realizacji wydatków na WPR zaprezentowano na podstawie sprawozdań sporządzonych zgodnie z § 13 ust. 4 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z 24 listopada 2017 r. w sprawie środków na realizację wspólnej polityki rolnej jak również dane o realizacji tych wydatków zostały ujęte w sprawozdaniach sporządzonych zgodnie z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 czerwca 2023 r. w sprawie środków na realizację wspólnej polityki rolnej na lata 2023-2027.

³⁹ Obszary z ograniczeniami do prowadzenia działalności rolniczej.

Ze względu na interwencyjny charakter powyższego instrumentu, bezpośrednio po podpisaniu umowy następowała wypłata środków, co powodowało, że od momentu złożenia wniosku o dofinansowanie do momentu wypłaty środków upływało niewiele czasu. Znaczący wpływ na intensyfikację prac nad końcowym rozliczeniem projektów, a tym samym spotęgowaną ilość wypłat miał także fakt, że 2023 r. był ostatnim, w którym kontraktowano środki w ramach PO Ryby 2014–2020.

Środki z budżetu państwa i budżetu środków europejskich na realizację płatności w ramach WPR, które nie były ujęte w planie finansowym ARiMR stanowiącym załącznik do ustawy budżetowej na rok 2023, ARiMR otrzymywała na podstawie art. 10 ustawy z dnia 22 września 2006 r. o uruchamianiu środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej przeznaczonych na finansowanie wspólnej polityki rolnej⁴⁰, na podstawie art. 10 ustawy z dnia 27 maja 2015 r. o finansowaniu wspólnej polityki rolnej, a także ustawy z dnia 26 stycznia 2023 r. o finansowaniu wspólnej polityki rolnej na lata 2013–2027⁴¹. Wspólna Polityka Rolna finansowana jest z udziałem środków EFRG i EFRROW. W ramach WPR funkcjonują: I filar – obejmujący w szczególności wydatki na dopłaty bezpośrednie, wspólny rynek owoców i warzyw oraz interwencje rynkowe, finansowany z EFRG, a także II filar – dotyczący rozwoju obszarów wiejskich (PROW 2014–2020), finansowany z EFRROW.

Środki z budżetu UE w części podlegającej refundacji z EFRROW i EFRG były przekazywane Agencji z budżetu środków europejskich na rachunek w Banku Gospodarstwa Krajowego przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych, na wniosek Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi sporządzony na podstawie składanych przez ARiMR zapotrzebowań. Wydatki na ten cel finansowane były w ramach części 33 – Rozwój wsi, której dysponentem był Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Realizacja wydatków budżetowych z tego tytułu ujęta została przez Ministra w sprawozdawczości budżetowej.

Środki na finansowanie płatności w części współfinansowania krajowego (zwane również środkami z budżetu państwa) były przekazywane Agencji w formie dotacji celowych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z części 33 – Rozwój wsi.

Agencja otrzymała akredytację na realizację płatności w ramach programów WPR finansowanych z udziałem środków UE na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 9 listopada 2006 r. w sprawie przyznania Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa akredytacji agencji płatniczej w zakresie uruchamiania środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji oraz Europejskiego Funduszu Rolniczego Rozwoju Obszarów Wiejskich⁴² i rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 9 września 2016 r. w sprawie przyznania Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa akredytacji jako agencji płatniczej⁴³.

Na podstawie art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 2023 r. o finansowaniu wspólnej polityki rolnej na lata 2013–2027 Minister Finansów przyznał Agencji akredytację na realizację płatności w ramach programów WPR finansowanych z udziałem środków UE⁴⁴.

Podstawą finansowania płatności na rzecz beneficjentów PO Ryby 2014–2020 był art. 188 ufp. Środki na finansowanie płatności w części współfinansowania krajowego tego Programu były przekazywane Agencji z części 62 – Rybołówstwo w formie dotacji celowej przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, a środki budżetu środków europejskich (podlegające refundacji z EFMR) w ramach tej samej części budżetowej – przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

Szczegółowym badaniem objęto 30 płatności zrealizowanych przez ARiMR środków budżetu środków europejskich w łącznej kwocie 185 936,8 tys. zł, tj. 0,9% łącznej kwoty wydatków z budżetu środków europejskich zrealizowanych przez Agencję w 2023 r. w ramach I filara WPR, PROW 2014–2020 i PO Ryby 2014–2020 (20 336 940,1 tys. zł).

Doboru próby dokonano na podstawie wygenerowanych z systemu księgowego zapisów dotyczących zrealizowanych przez Agencję wydatków z wyżej wymienionych tytułów. Dobór próby był celowy, według najwyższych kwotowo wydatków i udziału wydatków poniesionych z budżetu środków europejskich w 2023 r. w ramach I filara WPR, PROW 2014–2020 i PO Ryby 2014–2020 wynoszących odpowiednio 67,8%, 29,8% i 2,4%.

⁴⁰ Dz. U. z 2018 r. poz. 221.

⁴¹ Dz. U. poz. 332.

⁴² Dz. U. Nr 204, poz. 1506, ze zm.

⁴³ Dz. U. 2022 poz. 2385, ze zm.

⁴⁴ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 10 maja 2023 r. w sprawie przyznania Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa akredytacji agencji płatniczej w zakresie uruchamiania środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji oraz Europejskiego Funduszu Rolniczego Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. U. poz. 881).

Było to 20 płatności z I filara WPR na łączną kwotę 65 002,2 tys. zł stanowiącą 0,5% zrealizowanych w 2023 r. wydatków z budżetu środków europejskich w ramach tego filaru (13 795 381,1 tys. zł), osiem największych wydatków z PROW 2014–2020 na łączną kwotę 106 661,7 tys. zł, stanowiących 1,8% wszystkich zrealizowanych w 2023 r. wydatków poniesionych z budżetu środków europejskich w ramach tego programu, tj. 6 064 155,8 tys. zł i dwa największe wydatki z PO Ryby 2014–2020 na kwotę 14 272,9 tys. zł stanowiącą 3% zrealizowanych w 2023 r. wydatków poniesionych z budżetu środków europejskich w ramach tego programu, tj. 477 403,3 tys. zł.

Płatności podlegające finansowaniu z budżetu Unii Europejskiej dokonywane były prawidłowo. Ich realizacja następowała – w przypadku środków na realizację WPR zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 24 listopada 2017 r. w sprawie środków na realizację wspólnej polityki rolnej, oraz rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 czerwca 2023 r. w sprawie środków na realizację wspólnej polityki rolnej na lata 2023–2027⁴⁵, a w przypadku środków na PO Ryby 2014–2020 – zgodnie z art. 188 ufp. Ponadto zbadane płatności dokonywane były również zgodnie z procedurami wewnętrznymi Agencji.

Zgodnie z obowiązującymi procedurami, Agencja w 2023 r. przekazała do MRiRW raporty sporządzane na potrzeby sprawozdawczości krajowej o zrealizowanych płatnościach w danym miesiącu, z podziałem na finansowanie i współfinansowanie, w tym podatek od towarów i usług – VAT, oraz z podziałem na środki EFRG i EFRROW, tj.:

- miesięczne sprawozdanie z realizacji wydatków na wspólną politykę rolną – sporządzone zgodnie z § 13 ust.1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 24 listopada 2017 r. w sprawie środków na realizację wspólnej polityki rolnej,
- miesięczne sprawozdanie o wysokości środków odzyskanych w ramach wspólnej polityki rolnej – zgodnie z § 13 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 24 listopada 2017 r. w sprawie środków na realizację wspólnej polityki rolnej,
- roczne rozliczenie środków otrzymanych i wydatkowanych na finansowanie i współfinansowanie Wspólnej Polityki Rolnej (§ 13 ust. 4 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 24 listopada 2017 r. w sprawie środków na realizację wspólnej polityki rolnej) w zakresie EFRG za rok kalendarzowy 2023.

3.2.1. I FILAR WPR

W 2023 r. ARiMR jako agencja płatnicza w ramach I filara WPR (refundowanego z EFRG) wydatkowała łącznie 15 198 208 tys. zł, z tego z budżetu środków europejskich 13 795 381 tys. zł oraz 1 402 827 tys. zł z budżetu państwa, tj. na:

- 1) płatności bezpośrednie – 13 289 349,1 tys. zł (13 260 291,7 tys. zł stanowiły środki z budżetu środków europejskich i 29 057,5 tys. zł współfinansowanie z budżetu państwa), z tego na:
 - jednolitą płatność obszarową – 6 771 344,1 tys. zł;
 - dobrowolne wsparcie związane z produkcją – 2 280 471,5 tys. zł, z tego płatności do:
 - bydła – 744 862,5 tys. zł,
 - krów – 690 818,7 tys. zł,
 - powierzchni upraw buraków cukrowych – 371 065,5 tys. zł,
 - powierzchni upraw roślin wysokobiałkowych – 277 888,5 tys. zł,
 - paszowych roślin wysokobiałkowych – 81 476,3 tys. zł,
 - powierzchni upraw owoców miękkich – 39 260 tys. zł,
 - powierzchni upraw ziemniaków skrobiowych – 36 794,6 tys. zł,
 - owiec – 20 033,9 tys. zł,
 - powierzchni upraw pomidorów – 11 199,2 tys. zł,
 - powierzchni upraw chmielu – 3828,8 tys. zł,
 - powierzchni upraw lnu – 1890,5 tys. zł,
 - kóz – 1100,4 tys. zł,

⁴⁵ Dz. U. poz. 1171.

- powierzchni upraw konopi włóknistych – 252,6 tys. zł;
 - płatność redystrybucyjna – 1 676 857,7 tys. zł;
 - płatność z tytułu praktyk rolniczych korzystnych dla klimatu i środowiska (zazielenienie) – 1 514 090,1 tys. zł;
 - system⁴⁶ dla małych gospodarstw – 681 851,5 tys. zł;
 - płatność dla młodych rolników – 217 333,5 tys. zł;
 - zwrot dyscypliny finansowej⁴⁷ – 147 400,8 tys. zł;
- 2) uzupełniające płatności – 685 390,1 tys. zł (z budżetu państwa), z tego:
- uzupełniająca płatność podstawowa – 607 822 tys. zł,
 - płatności dla producentów surowca tytoniowego – 77 568,1 tys. zł;
- 3) wspólną organizacją rynków owoców i warzyw – 23 478 tys. zł (z tego z budżetu środków europejskich – 19 367,1 tys. zł oraz z budżetu państwa – 4110,9 tys. zł) z tego na:
- grupy producentów – 4110,9 tys. zł,
 - fundusze operacyjne dla organizacji producentów – 19 367,1 tys. zł;
- 4) interwencje na rynkach rolnych – 1 199 990,8 tys. zł (z tego 515 722,4 tys. zł z budżetu środków europejskich oraz 684 268,4 tys. zł z budżetu państwa), z tego na:
- programy dla szkół w zakresie dostarczania dzieciom owoców i warzyw oraz mleka i przetworów mlecznych – 207 746,8 tys. zł,
 - nadzwyczajna pomoc dostosowawcza (dla producentów zbóż i nasion oleistych) – 798 940,3 tys. zł,
 - wyjątkowe środki wsparcia (jaja i mięso drobiowe) – 132 295,3 tys. zł,
 - sektor produktów pszczelich – 40 974,9 tys. zł,
 - działania promocyjne – 20 033,5 tys. zł.

Ponadto wydatkowano 665,8 tys. zł na podatek VAT z tytułu kosztów poniesionych w ramach pomocy na programy dla szkół.

W 2023 r. w ARiMR obsługiwane były wnioski o przyznanie płatności w ramach systemu wsparcia bezpośredniego z dwóch kampanii: 2022 r. i 2023 r. Każdego roku o przyznanie płatności bezpośrednich ubiegało się ponad 1,2 mln rolników. Średnia kwota dopłat bezpośrednich⁴⁸ przypadająca na beneficjenta w danym roku w latach 2021–2023 wynosiła 12,2 tys. zł⁴⁹ w 2021 r., 13,5 tys. zł⁵⁰ w 2022 r. oraz 9,7 tys. zł⁵¹ w 2023 r.

Ilości hektarów, sztuk, kilogramów dla których naliczono płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego dla kampanii 2022 w roku kalendarzowym 2023 do:

– Jednolita płatność obszarowa	12 380 030,7 ha
– Płatność za zazielenienie	12 372 655,8 ha
– Płatność dodatkowa	6 353 063,4 ha
– Płatność dla młodych rolników	807 247,58 ha
– Płatność do bydła	2 233 019 szt.
– Płatność do krów	1 572 369 st.
– Płatność do owiec	171 862 szt.

⁴⁶ Rolnicy uczestniczący w systemie małych gospodarstw otrzymują płatność zastępującą wszystkie rodzaje wsparcia finansowane z udziałem środków z budżetu UE. Maksymalna kwota wsparcia wynosi 1250 euro na gospodarstwo (nie wliczając płatności niezwiązanej do tytoniu). Rolnicy ci są zwolnieni z kontroli norm i wymogów zasady wzajemnej zgodności, a także z obowiązku stosowania praktyk w zakresie zazielenienia.

⁴⁷ Zwrot dyscypliny finansowej dotyczył kwoty płatności bezpośrednich, które miały być przyznane rolnikom w wysokości przekraczającej 2 tys. euro. Kwoty te ulegały wówczas zmniejszeniu o współczynnik korygujący wynoszący 1,6589%.

⁴⁸ Stan na dzień 21 kwietnia 2024 r. dla Kampanii 2021, 2022 i 2023 uwzględniono Płatność uzupełniającą dla producentów surowca tytoniowego finansowaną w całości ze środków krajowych; dla Kampanii 2021 i 2022 uwzględniono zwroty w ramach tzw. dyscypliny finansowej; dla Kampanii 2022 i 2023 uwzględniono Uzupełniającą Płatność Podstawową finansowaną w całości ze środków krajowych. Kampania 2023 jest w trakcie obsługi i płatności nie zostały zakończone.

⁴⁹ Wypłacona pomoc w wysokości 15 471 450,2 tys. zł dla 1269,4 tys. beneficjentów.

⁵⁰ Wypłacona pomoc w wysokości 16 854 447,7 tys. zł dla 1252,3 tys. beneficjentów.

⁵¹ Wypłacona pomoc w wysokości 11 946 559,6 tys. zł dla 1226,8 tys. beneficjentów.

– Płatność do kóz	20 764 szt.
– Płatność do strączkowych na ziarno	335 789,3 szt.
– Płatność do pastewnych	153 119,3 ha
– Płatność do chmielu	1643,7 szt.
– Płatność do ziemniaków skrobiowych	23 487,3 ha
– Płatność do buraków cukrowych	216 926,8 ha
– Płatność do pomidorów	3693,6 ha
– Płatność do truskawek	25 835,4 ha
– Płatność do lnu	3580,5 ha
– Płatność do konopi włóknistych	1449,0 ha
– Płatność niezwiązana do tytoniu grupa Virginia	16 513 594,8 kg
– Płatność niezwiązana do tytoniu pozostały tytoń	10 310 392,6 kg
– Uzupełniająca płatność podstawowa	8 604 143,7 ha

Ilości hektarów, sztuk, kilogramów dla których naliczono płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego dla kampanii 2023 w roku kalendarzowym 2023, powierzchni/ilości, dla których wypłacono zaliczki w okresie od 16 października do 30 listopada 2023 r.

– Podstawowe wsparcie dochodów	12 793 031,4 ha
– Płatność dla małych gospodarstw	484 339,4 ha
– Uzupełniające redystrybucyjne wsparcie dochodów	9 362 228,7 ha
– Uzupełniające wsparcie dochodów dla młodych rolników	548 480,4 ha
– Wsparcie dochodów związane z produkcją do krów	1 473 080 szt.
– Wsparcie dochodów związane z produkcją do młodego bydła	2031 152 szt.
– Wsparcie dochodów związane z produkcją do owiec	159 134 szt.
– Wsparcie dochodów związane z produkcją do kóz	22 028 szt.
– Wsparcie dochodów związane z produkcją do buraków cukrowych	236 920,2 ha
– Wsparcie dochodów związane z produkcją do chmielu	1732,9 ha
– Wsparcie dochodów związane z produkcją do lnu	2897,8 ha
– Wsparcie dochodów związane z produkcją do konopi włóknistych	352,2 ha
– Wsparcie dochodów związane z produkcją do pomidorów	4406,8 ha
– Wsparcie dochodów związane z produkcją do truskawek	26 872,9 ha
– Wsparcie dochodów związane z produkcją do ziemniaków skrobiowych	20 574,3 ha
– Wsparcie dochodów związane z produkcją do roślin pastewnych	156 072,4 ha
– Wsparcie dochodów związane z produkcją do roślin strączkowych na ziarno	338 560,2 ha
– Płatność niezwiązana do tytoniu grupa Virginia	20 865 606,7 kg
– Płatność niezwiązana do tytoniu - pozostały tytoń	3 214 290 kg
– Uzupełniająca Płatność Podstawowa	8 954 523 ha

Wydatki w ramach funduszu EFRG rozliczane są w cyklu rocznym tj. rolniczym roku budżetowym, który obejmuje poniesione wydatki i uzyskane dochody zaksięgowane w budżecie funduszy przez agencje płatnicze w odniesieniu do roku budżetowego „N”, rozpoczynającego się w dniu 16 października roku „N-1” i kończącego się w dniu 15 października roku „N”. Fundusz EFRG realizowany jest zgodnie z zasadą zarządzania dzielonego między państwami członkowskimi a Unią. Państwa członkowskie dokonują wydatków na podstawie limitów rocznych określonych przez Komisję dla poszczególnych działań.

W okresie od dnia 16 października do dnia 30 listopada 2023 r. Agencja wypłaciła zaliczki⁵² w łącznej kwocie 8 071 478,9 tys. zł na poczet płatności bezpośrednich, które otrzymało 1 200,9 tys. beneficjentów, co stanowiło 96,6% rolników składających wnioski o te płatności. Wypłata zaliczek nie była poprzedzona wydaniem decyzji administracyjnej.

W 2023 r. z możliwości składania przez Internet wniosków o przyznanie płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego skorzystało 1 242 693 rolników.

⁵² Według stanu na dzień 30 listopada 2023 r.

PROGRAM ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH 2014–2020

W ramach PROW 2014–2020 (II filar WPR) w 2023 r. złożonych zostało 916 060 wniosków o przyznanie pomocy, zawarto umowy i wydano decyzje w liczbie 877 733 sztuk oraz zrealizowano 2 026 677 płatności na kwotę 9 396 116,8 tys. zł (z uwzględnieniem instrumentów finansowych w formie Funduszu Gwarancji Rolnych w ramach PROW 2014–2020), z tego 6 064 155,8 tys. zł z budżetu środków europejskich, tj. mniej o 768 957,8 tys. zł niż w 2022 r. (6 833 113,6 tys. zł) oraz 3 331 961 tys. zł z budżetu państwa, jako współfinansowanie ze środków krajowych wydatkowano więcej o 129 619,3 tys. zł niż w 2022 r. (3 202 341,7 tys. zł).

W ramach PROW 2014–2020 realizowanych było sześć priorytetów wyznaczonych dla unijnej polityki rozwoju obszarów wiejskich na lata 2014–2020, tj.:

1. ułatwianie transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie, leśnictwie i na obszarach wiejskich,
2. poprawa konkurencyjności wszystkich rodzajów gospodarki rolnej i zwiększenie rentowności gospodarstw rolnych,
3. poprawa organizacji łańcucha żywnościowego i promowanie zarządzania ryzykiem w rolnictwie,
4. odtwarzanie, chronienie i wzmacnianie ekosystemów zależnych od rolnictwa i leśnictwa,
5. wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami i przechodzenia na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmianę klimatu w sektorach: rolnym, spożywczym i leśnym,
6. zwiększanie włączenia społecznego, ograniczanie ubóstwa i promowanie rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich.

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014–2020 jest finansowany z budżetu Unii Europejskiej i krajowych środków publicznych. Łączna kwota limitu w ramach Programu to blisko 18,18 mld euro, w tym alokacja środków z budżetu UE wynosi około 11,94 mld euro, natomiast udział krajowych środków publicznych wynosi ponad 6,23 mld euro. Z budżetu PROW 2014–2020 finansowane są również zobowiązania podjęte w ramach PROW 2004–2006 i PROW 2007–2013.

Ogółem w ramach PROW 2014–2020 od początku uruchomienia Programu do dnia 31 grudnia 2023 r. złożono 8 735 712 wniosków o przyznanie pomocy finansowej,

Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie poszczególnych działań PROW 2014–2020, tj. ARiMR, samorządy województw i Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa realizowały obsługę złożonych wniosków o przyznanie pomocy.

Do końca okresu sprawozdawczego zawarto lub wydano 7 754 061 umów lub decyzji. Najwięcej operacji zatwierdzono w ramach działania M13 Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami (co stanowi 83% ogólnej liczby operacji zatwierdzonych w ramach Programu). Do końca 2023 r. zakontraktowano wraz z zobowiązaniami z poprzednich okresów programowania 95,1% budżetu Programu⁵³.

Ogółem w ramach PROW 2014–2020 do 31 grudnia 2023 r. zrealizowano płatności w kwocie 62 535 182 455 zł (77,5% budżetu Programu), z czego najwyższe kwoty zostały przeznaczone na realizację płatności w ramach działania:

- M13 Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami – 12 241 013 898 zł (20% kwoty zrealizowanych płatności w ramach Programu),
- M04 Inwestycje w środki trwałe – 11 407 064 273 zł (18%).

Łącznie w ramach PROW 2014–2020 zrealizowano płatności na rzecz 1 306 811 różnych beneficjentów. Płatności te dotyczyły dofinansowania 12 084 974 różnych operacji⁵⁴.

W ramach PROW 2014–2020, na mocy umowy zawartej 30 lipca 2019 r. pomiędzy Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi a Bankiem Gospodarstwa Krajowego został utworzony Fundusz Gwarancji Rolnych. Celem

⁵³ Wskaźniki dotyczące wykorzystania limitu finansowego nie obejmują środków zakontraktowanych lub wypłaconych w ramach Instrumentu finansowego realizowanego w ramach Programu.

⁵⁴ Liczba operacji zrealizowanych jest wyższa od liczby operacji zatwierdzonych do realizacji, gdyż w liczbie operacji zrealizowanych uwzględnione zostały operacje wynikające z zobowiązań zaciągniętych w ramach PROW 2004–2006 w ramach działań: Renty strukturalne, M08 i M10 oraz w ramach PROW 2007–2013 w ramach poddziałania M03.1 oraz działań: Renty strukturalne i M09. Ponadto liczba operacji zatwierdzonych do realizacji jest pomniejszana w sytuacji rozwiązania umowy lub uchylecia decyzji po realizacji płatności, natomiast dane dotyczące operacji zrealizowanych na etapie płatności nie są pomniejszane.

jego powołania i funkcjonowania było wsparcie gospodarstw rolnych i przedsiębiorstw przetwórstwa rolno-spożywczego w dostępie do finansowania poprzez zwiększenie możliwości uzyskania komercyjnych źródeł finansowania inwestycji planowanych przez te podmioty. W ramach tego Funduszu, BGK (za pośrednictwem banków kredytujących) przyznawał gwarancje stanowiące zabezpieczenie do 80% kwoty niespłaconego kapitału kredytu inwestycyjnego lub obrotowego, udzielonego przez bank kredytujący przedsiębiorcom działającym w sektorze rolnym, oraz udzielał dopłat do oprocentowania kredytów obrotowych.

Do dnia 31 grudnia 2023 r. BGK złożył do ARiMR siedem wniosków o płatność na kwotę ogółem 544 992 tys. zł, w tym w 2023 r. jeden wniosek o płatność na kwotę 116 944 tys. zł, które zostały pozytywnie zweryfikowane i zostały zrealizowane płatności. Do dnia 31 grudnia 2023 r. banki kredytujące wsparły kredytami 10 631 ostatecznych odbiorców. Łączna kwota wkładów wsparcia wypłacona ostatecznym odbiorcom wyniosła 555 957,9 tys. zł, z tego: kwota gwarancji do kredytów 485 474,2 tys. zł, kwota dopłat do oprocentowania kredytów 70 483,7 tys. zł. Limit środków przeznaczonych na ww. cel wyniósł 119 000 tys. euro (w tym limit środków krajowych 43 280,3 tys. euro i limit środków EFRROW przeznaczonych na ten cel w programie 75 719,7 tys. euro). Limit środków EFRROW w PROW 2014–2020 w ramach ww. celu na koniec 2023 r. został wykorzystany ogółem w 99,4%.

Agencja w grudniu 2023 r. zgłosiła do dyspozycji Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi kwotę środków w wysokości 57 800 tys. zł niewykorzystanych na współfinansowanie programów UE z budżetu państwa oraz 110 390 tys. zł jako finansowanie unijne ze środków budżetu europejskiego na realizację WPR – w celu dokonania blokowania planowanych wydatków.

Powyższe środki zostały zablokowane decyzjami Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 28 grudnia 2023 r. (budżet środków europejskich) i decyzją z 29 grudnia 2023 r. (budżet państwa).

W ramach PROW 2014–2020, wykorzystanie limitu środków EFRROW na 2020 r. zgodnie z zasadą n+3⁵⁵ w wysokości 1 117 282,3 tys. euro zostało zrealizowane w 100%. Przy wyliczaniu wykorzystania limitu środków EFRROW na lata 2014–2020 uwzględniono przekazane przez ARiMR do MRiRW. Roczne sprawozdanie o przekazanych dochodach z wykonania wydatków w roku budżetowym – Deklaracja Roczna do 2023 r., kwartalna Deklaracja wydatków w ramach EFRROW za okres 16 października 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. oraz wartość zaliczek przekazanych przez Komisję Europejską w łącznej wysokości 9 60 926,7 tys. euro.

W ramach PROW 2014–2020 wdrażano 20 działań łącznie z pomocą techniczną i zobowiązaniami z tytułu rent strukturalnych przyznanych w ramach perspektyw finansowych 2004–2006 i 2007–2013. Wykaz działań wraz z liczbą oraz kwotami złożonych wniosków o pomoc, zawartych umów i wydanych decyzji oraz zrealizowanych płatności zawierają załączniki nr 6.2. i 6.3. do niniejszej Informacji.

Do końca 2023 r. (narastająco od 2014 r.) w zakresie realizacji PROW 2014–2020 zrealizowano m.in.:

PRIORYTET 1. Ułatwianie transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie i leśnictwie oraz na obszarach wiejskich (P1). Łączna liczba uczestników szkolenia na podstawie art. 14 rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 została zdefiniowana na poziomie 211 810 uczestników. Do końca 2023 r. w projektach szkoleniowych uczestniczyły 35 553 osoby, co oznacza 17% zakładanej wartości docelowej.

PRIORYTET 2. Zwiększenie rentowności gospodarstw i konkurencyjności wszystkich rodzajów rolnictwa we wszystkich regionach oraz promowanie innowacyjnych technologii w gospodarstwach i zrównoważonego zarządzania lasami (P2). Do końca 2023 r. zrealizowano płatności na rzecz 41 725 gospodarstw rolnych. Jednocześnie na poziomie operacji zatwierdzonych do realizacji (tj. zawartych umów) pomoc została przyznana 44 654 gospodarstwom.

PRIORYTET 2B. Ułatwianie wejścia rolników posiadających odpowiednie umiejętności do sektora rolnictwa, a w szczególności wymiany pokoleń. Do końca 2023 r. zrealizowano płatności na rzecz 26 971⁵⁶ gospodarstw rolnych. Jednocześnie na poziomie operacji zatwierdzonych do realizacji (tj. wydanych decyzji) pomoc została przyznana 26 587 młodym rolnikom.

⁵⁵ Zgodnie z zasadą n+3 Komisja Europejska automatycznie anuluje część zobowiązania budżetowego, która nie zostanie wykorzystana do końca trzeciego roku następującego po roku, w którym podjęto zobowiązanie budżetowe.

⁵⁶ Wartość wskaźnika obejmuje liczbę wszystkich gospodarstw rolnych, dla których zrealizowano przynajmniej jedną płatność, bez pomniejszania tej wartości o liczbę gospodarstw, którym unieważniono decyzję i w następstwie tego, środki będą podlegały zwrotowi/odzyskaniu.

PRIORYTET 3. Wspieranie organizacji łańcucha żywnościowego, w tym przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rolnych, dobrostanu zwierząt oraz zarządzania ryzykiem w rolnictwie (P3).

W ramach działania M03 Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych – całe działanie i M09 Tworzenie grup producentów i organizacji producentów – całe działanie stanowiących podstawę obliczenia stopnia realizacji ww. wskaźnika, do końca 2023 r. wsparcie otrzymały 23 814 podmioty.

W ramach PROW 2014–2020 założono, że w poddziałaniach M05.1 i M17, stanowiących podstawę do obliczenia stopnia realizacji ww. wskaźnika pomoc zostanie przekazana 6484 gospodarstwom rolnym. Do końca 2023 r. zrealizowano płatności na rzecz 4760 gospodarstw rolnych, co oznacza 73% zakładanej wartości docelowej.

PRIORYTET 6. Promowanie włączenia społecznego, zmniejszania ubóstwa oraz rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich (P6).

Wskazana w PROW 2014–2020 wartość docelowa dla wskaźnika celu "Miejsca pracy stworzone w ramach projektów objętych wsparciem" została zdefiniowana na poziomie 25 654 miejsc pracy.

Do końca 2023 r. wskaźnik ten został osiągnięty na poziomie 32%. W ramach operacji objętych wsparciem w poddziałaniu M06.2 Pomoc na rozpoczęcie pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich, stanowiącym podstawę do obliczenia wartości ww. wskaźnika utworzono 8280 miejsc pracy.

6B. Wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich – realizowany poprzez następujące działania:

- procent ludności wiejskiej objętej strategiami lokalnego rozwoju został zdefiniowany na poziomie 72,6% (co odpowiada 20 126 294 osobom). Do końca okresu sprawozdawczego wskaźnik ten został osiągnięty na poziomie 100%;
- procent ludności wiejskiej korzystającej z ulepszonych usług/infrastruktury został zdefiniowany na poziomie 24,1% (co odpowiada 6 676 402 osobom). Wskaźnik celu Procent ludności wiejskiej (...) do końca 2023 r. został osiągnięty na poziomie 74%. Szacuje się, że z ulepszonej infrastruktury w ramach operacji zakończonych w działaniu M07 korzystać będzie 4 937 286 osób;
- miejsca pracy stworzone w ramach projektów objętych wsparciem (LEADER) został zdefiniowany na poziomie 14 420 miejsc pracy. Do końca 2023 roku został osiągnięty na poziomie 121%. W ramach poddziałania M19.2, stanowiącego podstawę do obliczenia wartości tego wskaźnika, utworzono 17 520 miejsc pracy.

M01 Transfer wiedzy i działalność informacyjna.

W szkoleniach wzięło udział 34 119 uczestników, którzy otrzymali zaświadczenie o ukończeniu szkolenia, w tym 26 695 mężczyzn i 7424 kobiet. W opinii 92% uczestników przeprowadzone szkolenia były adekwatne do ich oczekiwań. W przeprowadzonych szkoleniach uczestniczyło 1397 młodych rolników. Szkolenia zostały zrealizowane w okresie 1693 dni szkoleniowych.

M02.1 Wsparcie korzystania z usług doradczych (poddziałanie wdrażane przez ARiMR)

W ramach zakończonych 64 operacji przeprowadzono porady dla rolników na kwotę 214 239,3 tys. zł. Odbiorcami usług doradczych było 34 327 rolników, w tym:

- 26 947 prowadzących gospodarstwo rolne o powierzchni powyżej 5 ha do 50 ha,
- 14 752 rolników w wieku do 40 roku życia,
- 5047 prowadzących gospodarstwo rolne o powierzchni do 5 ha,
- 2333 prowadzących gospodarstwo rolne o powierzchni powyżej 50 ha.

M02.3 Wsparcie dla szkolenia doradców (poddziałanie wdrażane przez ARiMR)

W szkoleniach uczestniczyło 4605 doradców. Łącznie w szkoleniach uczestniczyli doradcy 394 firm prowadzących działalność w tym zakresie. Ponadto w trakcie realizacji są operacje szkoleń dla doradców w formie studiów podyplomowych.

M03.2 Wsparcie działań informacyjnych i promocyjnych realizowanych przez grupy producentów na rynku wewnętrznym (poddziałanie wdrażane przez KOWR).

Działania informacyjno-promocyjne, dotyczące wytwarzanych produktów przez beneficjentów poddziałania, realizowane były przy wykorzystaniu różnych kanałów przekazu, w tym głównie poprzez internet (2976 zdarzeń), degustację produktów (2140), telewizję (800), marketing bezpośredni (644), prasa (503) i radio (450). Działania informacyjno-promocyjne obejmowały obszar co najmniej dwóch województw.

M04 Inwestycje w środki trwałe.

Do końca 2023 r. w ramach typu operacji Modernizacja gospodarstw rolnych podpisano 47 601 umów, w tym 43 866 umów związanych z racjonalizacją technologii produkcji. W przypadku właścicieli gospodarstw rolnych, którzy podpisali umowy na operacje związane z racjonalizacją technologii produkcji, większość umów (37 498) dotyczyła zwiększenia uczestnictwa w rynku.

Pozostałe umowy dotyczyły operacji związanych z: rozwojem produkcji mleka krowiego (1917), rozwojem produkcji bydła mięsnego (483), nawadnianiem w gospodarstwie rolnym (436) oraz ze wsparciem obszaru związanego z rozwojem produkcji prosiąt (23 032). Liczba gospodarstw rolnych otrzymujących wsparcie to 43 987. Na podstawie informacji zawartych w biznesplanach składanych wraz z wnioskami o przyznanie pomocy właściciele gospodarstw rolnych specjalizujących się w produkcji:

- mleka krowiego, utrzymywali 92 518 krów oraz sprzedali 618,16 mln litrów mleka,
- bydła mięsnego, wyprodukowali 26 155 sztuk żywca oraz sprzedali 12 925 sztuk żywca,
- prosiąt, utrzymywali 10 401 loch, a liczba prosiąt wynosiła 373 861 sztuk.

Beneficjenci w ramach zakończonych operacji zakupili 146 575 sztuk sprzętu ruchomego, w tym m.in.:

- 30 380 sztuk narzędzi i maszyn do uprawy gleby,
- 20 617 sztuk maszyn do nawożenia,
- 14 136 sztuk ciągników rolniczych,
- 11 956 sztuk maszyn i urządzeń do siewu i sadzenia,
- 10 493 sztuki przyczep transportowych,
- 8379 sztuk maszyn do zbioru (wyłączając kombajny zbożowe).

Ponadto beneficjenci wybudowali lub zmodernizowali m. in.:

- 10 053 budynki produkcyjne (głównie obór 44% i magazynów paszowych),
- 1039,10 tys. m² placów manewrowych,
- 519,29 tys. m² powierzchni wybudowanych lub zmodernizowanych obiektów służących do przygotowania do sprzedaży produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie,
- 143,38 tys. m³ zbiorników na gnojówkę i gnojowicę,
- 52,84 tys. m² płyt obornikowych,
- 9,14 km dróg dojazdowych,
- 2008 ha powierzchni nowo nawadnianego obszaru.

Beneficjenci założyli 6,14 tys. ha sadów lub plantacji krzewów owocowych, gatunków owocujących efektywnie dłużej niż 5 lat.

Typ operacji Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach Natura 2000.

Łącznie gospodarstwa, które uzyskały pomoc utrzymywały w przeliczeniu na DJP⁵⁷ 144 881 sztuk zwierząt trawożernych, w tym głównie bydło (142 663 DJP).

Beneficjenci w ramach zakończonych operacji zakupili 9045 sztuk sprzętu ruchomego, w tym m.in.:

- 3669 sztuk maszyn i urządzeń do koszenia trawy lub przetrząsania lub zgrabiania skoszonej biomasy,
- 1876 sztuk urządzeń do zbioru skoszonej biomasy,
- 1054 sztuki maszyn do nawożenia,
- 784 sztuki przyczep do transportu sianokiszonek,
- 639 sztuk maszyn i urządzeń do siewu i pielęgnacji łąk,
- 575 sztuk ciągników,
- 334 sztuki maszyn i urządzeń do zielonek,
- 114 sztuk urządzeń do usuwania drzew lub krzewów lub selektywnego usuwania chwastów.

Ponadto beneficjenci zakupili m.in.:

- 759 sztuk maszyn lub urządzeń do przygotowywania, składowania lub zadawania pasz,
- 104 sztuki maszyn lub urządzeń do pozyskiwania lub przechowywania mleka.

W ramach zakończonych operacji beneficjenci wybudowali lub zmodernizowali także 218 budynków i budowli produkcyjnych (głównie obór).

Beneficjenci w ramach zakończonych operacji wybudowali, przebudowali lub zakupili m. in.:

- zbiorniki na gnojówkę i gnojowicę o objętości 219 836 m³,
- płyty obornikowe o powierzchni 109 562 m²,
- płyty obornikowe o objętości 34 785 m³,
- zbiorniki do przechowywania pasz soczystych, w tym kiszonek o objętości 9607 m³,
- płyty do przechowywania pasz soczystych o powierzchni 2737 m².

Ponadto beneficjenci zakupili 2714 maszyn do nawożenia.

M04.2 Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój Typ operacji Przetwórstwo i marketing produktów rolnych (poddziałanie wdrażane przez ARiMR)

Główną grupę beneficjentów w ramach przedsiębiorców prowadzących działalność polegającą na przetwarzaniu lub wprowadzaniu do obrotu produktów rolnych stanowiły średnie przedsiębiorstwa

⁵⁷ DJP – duża jednostka przeliczeniowa inwentarza – umowna jednostka liczebności zwierząt hodowlanych w gospodarstwie, według polskich norm odpowiadająca jednej krowie o masie 500 kg.

(447 operacji). W ogólnej liczbie zakończonych operacji najwięcej dotyczyło przedsiębiorców prowadzących działalność jako osoby prawne (495). Pozostałe operacje zrealizowane zostały przez przedsiębiorców prowadzących działalność jako osoby fizyczne (406), jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej (173) i wspólników spółki cywilnej (13). W ramach zakończonych operacji zrealizowano m. in.:

- 1031 inwestycji polegających na zakupie lub leasingu zakończonego przeniesieniem prawa własności maszyn lub urządzeń, w tym najwięcej do magazynowania produktów rolnych lub półproduktów oraz przygotowania ich do sprzedaży,
- 438 inwestycji związanych z budową budynków i budowli stanowiących infrastrukturę zakładów przedsiębiorstwa, w tym najwięcej na potrzeby magazynowania,
- 277 inwestycji związanych z rozbudową, przebudową lub remontem budynków i budowli stanowiących infrastrukturę zakładu przedsiębiorstwa, w tym najwięcej na potrzeby produkcji,
- 183 inwestycji dotyczących zakupu lub leasingu zakończonego przeniesieniem prawa własności aparatury pomiarowej, kontrolnej oraz sprzętu do sterowania procesem produkcji lub magazynowania,
- 119 inwestycji związanych z budową nowych budynków i budowli infrastruktury technicznej związanych z użytkowaniem obiektów podstawowych,
- 76 inwestycji dotyczących zakupu lub leasingu zakończonego przeniesieniem prawa własności oprogramowania służącego zarządzaniu przedsiębiorstwem lub sterowania procesem produkcji lub magazynowania.

M05.1 Wsparcie inwestycji w środki zapobiegawcze, których celem jest ograniczanie skutków prawdopodobnych klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof (poddziałanie wdrażane przez ARiMR).

Typ operacji Inwestycje zapobiegające zniszczeniu potencjału produkcji rolnej.

Na podstawie informacji zawartych we wnioskach o przyznanie pomocy właściciele gospodarstw rolnych, którzy podpisali umowy na operacje dotyczące zapobieganiu rozprzestrzeniania się ASF utrzymywali 3 358 672 sztuk świń.

Do końca 2023 r. zakończono realizację 4907 operacji. Efektem realizacji ww. operacji było m.in.:

- a) w zakresie operacji dotyczących zapobieganiu rozprzestrzeniania się ASF:
 - zabezpieczenie chlewni (wraz z terenem koniecznym do realizacji obsługi świń) ogrodzeniem o łącznej długości 959 840 metrów bieżących,
 - utworzenie lub zmodernizowanie 237 zadaszonych niecek do dezynfekcji,
 - zakup 2 923 urządzeń do dezynfekcji,
- b) w zakresie operacji służących zabezpieczeniu gospodarstw rolnych przed zalaniem, podtopieniem lub nadmiernym uwilgoceniem spowodowanym przez powódź lub deszcz nawalny:
 - zakup 1 000 sztuk sprzętu służącego utrzymaniu urządzeń melioracji wodnych (głównie koparek, kos spalinowych, kosiarek),
 - przebudowa lub remont rowów melioracyjnych o łącznej długości 2 080 metrów bieżących.

M05.2 Wsparcie inwestycji w odtwarzanie gruntów rolnych i przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof (poddziałanie wdrażane przez ARiMR).

Beneficjenci w ramach zakończonych operacji m.in.:

- odtworzyli 1015 obiektów służących produkcji i sprzedaży bezpośredniej w gospodarstwach rolniczych oraz 25 budynków produkcyjnych,
- zakupili 109 sztuk sprzętu ruchomego,
- odtworzyli 575 ha sadów i plantacji krzewów owocowych,
- zakupili 33 szt. stada podstawowego zwierząt gospodarskich (głównie krowy).

M06.1 Pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej na rzecz młodych rolników Typ operacji Premie dla młodych rolników (poddziałanie wdrażane przez ARiMR).

W ramach poddziałania zrealizowano płatności końcowe na rzecz 17 754 młodych rolników. W ramach zakończonych operacji zakupiono 32 773 sztuki sprzętu ruchomego, w tym m. in.:

- 7403 sztuki narzędzi i maszyn do uprawy gleby,
- 4721 sztuk maszyn do nawożenia,
- 2974 sztuki maszyn i urządzeń do siewu i sadzenia.

Ponadto beneficjenci wybudowali lub zmodernizowali 920 budynków produkcyjnych, zakupili 20 253 ha użytków rolnych i 3312 sztuk zwierząt gospodarskich oraz założyli 1114 ha sadów lub plantacji wieloletnich. Pozostałe zakończone operacje związane były z budową lub modernizacją płyt

obornikowych, zbiorników na gnojówkę i gnojowicę, placów manewrowych oraz zakupem sprzętu komputerowego.

M06.2 Wsparcie inwestycji w tworzenie i rozwój działalności pozarolniczej Typ operacji Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej (poddziałanie wdrażane przez ARiMR).

W ramach zakończonych operacji utworzono 1 165 587 miejsc pracy, w formie samozatrudnienia oraz 811 miejsc pracy utworzone dla pracowników najemnych. Pomoc, którą otrzymali beneficjenci została przeznaczona m.in. na zakup 18 243 sztuk sprzętu ruchomego, w tym:

- 5751 sztuk elementów wyposażenia, elementów maszyn, narzędzi i wyposażenia dodatkowego,
- 9989 sztuk maszyn i urządzeń,
- 1788 sztuk pozostałych maszyn i urządzeń,
- 715 sztuk pojazdów.

Ponadto beneficjenci wybudowali lub zmodernizowali 229295 budynków/budowli związanych z prowadzoną działalnością pozarolniczą, głównie obiektów związanych z prowadzoną działalnością usługową. Pozostałe środki, które otrzymali beneficjenci zostały przeznaczone na pokrycie kosztów związanych z pozyskaniem środków obrotowych, kosztów szkoleń i usług doradczych oraz innych kosztów wymaganych do rozwoju działalności gospodarczej.

M06.3 Wsparcie inwestycji w tworzenie i rozwój działalności pozarolniczej Typ operacji Restrukturyzacja małych gospodarstw (poddziałanie wdrażane przez ARiMR).

Beneficjenci w ramach zakończonych operacji zakupili 79 875 sztuk sprzętu ruchomego, w tym m.in.:

- 18 401 sztuk narzędzi i maszyn do uprawy gleby,
- 7728 sztuk maszyn do nawożenia,
- 7078 sztuk maszyn i urządzeń do siewu i sadzenia,
- 4715 sztuk przyczep transportowych,
- 2393 ciągniki rolnicze,
- 2343 sztuki maszyn do zbioru (wyłączając kombajny zbożowe).

Ponadto beneficjenci wybudowali lub zmodernizowali m. in.:

- 3644 budynki produkcyjne,
- 234,03 tys. m² powierzchni obiektów służących do przygotowania do sprzedaży produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie,
- 113,59 tys. m² placów manewrowych.

Beneficjenci założyli 3129 ha sadów lub plantacji krzewów owocowych, zakupili grunty rolne o powierzchni 13 048 ha oraz 16 741 sztuk zwierząt hodowlanych.

M06.4 Wsparcie inwestycji w tworzenie i rozwój działalności pozarolniczej Typ operacji Rozwój przedsiębiorczości – rozwój usług rolniczych/rozwój przedsiębiorczości – rozwój usług związanych z rolnictwem i leśnictwem (poddziałanie wdrażane przez ARiMR).

Pomoc, którą otrzymali beneficjenci została przeznaczona m.in. na zakup 11 488 sztuk sprzętu ruchomego, w tym głównie:

- 2785 sztuk maszyn, narzędzi i urządzeń do zbioru,
- 1890 sztuk maszyn, narzędzi i urządzeń do uprawy gleby,
- 1223 sztuki maszyn, narzędzi i urządzeń do siewu i sadzenia,
- 1128 sztuk maszyn, narzędzi i urządzeń do nawożenia,
- 1000 sztuk ciągników rolniczych,
- 898 sztuk przyczep transportowych (rolnicze),
- 556 sztuk ładowarek samobieżnych,
- 1470 sztuk pozostałych maszyn, narzędzi i urządzeń.

Ponadto beneficjenci zakupili 97 sztuk sprzętu komputerowego i oprogramowania oraz 39 sztuk aparatury pomiarowej i kontrolnej.

M07 Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich.

Do końca 2023 r. zakończono realizację 2338 operacji i przekazano pomoc w kwocie 1 437 914,6 tys. zł ze środków EFRROW. W ramach zakończonych operacji:

- zmodernizowano drogi lokalne o długości – 3398 km,
- wybudowano drogi lokalne o długości – 261 km.

Pomoc na operacje związane z budową lub modernizacją dróg lokalnych została przekazana 1256 różnym jednostkom samorządowym, w tym 1068 gminom i 188 powiatom. Operacje zostały w większości zrealizowane na obszarze gmin wiejskich (stanowiły one 71% łącznej liczby gmin objętych realizacją operacji).

W ramach zakończonych inwestycji związanych z budową lub modernizacją dróg lokalnych zrealizowano także 469 operacji powiązanych z inwestycjami dotyczącymi tworzenia pasywnej infrastruktury szerokopasmowej.

M07.2 Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii Typ operacji Gospodarka wodno-ściekowa (działanie wdrażane przez SW).

W ramach zakończonych operacji wybudowano lub wyremontowano m.in.:

- 18 339 przydomowych oczyszczalni ścieków,
- 3729 km systemów kanalizacji zbiorczej dla ścieków komunalnych,
- 2629 km zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę,
- 422 stacje uzdatniania wody,
- 232 oczyszczalnie ścieków,
- 61 216 ujęć wody,
- 31 instalacji do osadów ściekowych.

Pomoc na operacje związane z gospodarką wodno-ściekową została przekazana 1267 różnym jednostkom samorządowym, w tym 1099 gminom i 163 spółkom, w których jedynymi udziałowcami były jednostki samorządu terytorialnego oraz 5 związkom międzygminnym. Operacje zostały w większości zrealizowane na obszarze gmin wiejskich (stanowiły one 74% łącznej liczby gmin objętych realizacją operacji).

M07.4 Wsparcie inwestycji w tworzenie, ulepszanie i rozwijanie podstawowych usług lokalnych dla ludności wiejskiej, w tym rekreacji, kultury, i powiązanej infrastruktury Typ operacji Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne lub kształtowanie przestrzeni publicznej (działanie wdrażane przez SW).

Efektom realizacji ww. działania było m.in. wybudowanie, przebudowanie lub wyposażenie 682 świetlic i domów kultury, odnowienie 180 centr miejscowości oraz wybudowano, przebudowano lub wyposażono 16 bibliotek.

M07.4 Wsparcie inwestycji w tworzenie, ulepszanie i rozwijanie podstawowych usług lokalnych dla ludności wiejskiej, w tym rekreacji, kultury, i powiązanej infrastruktury Do końca 2023 r. zakończono realizację 198 operacji. Efektom realizacji ww. operacji było m.in. wybudowanie lub przebudowanie 199 targowisk oraz 169 obiektów budowlanych przeznaczonych na cele promocji lokalnych produktów. Na potrzeby sprzedaży przez rolników produktów rolno-spożywczych przeznaczono ponad 50% powierzchni handlowej wybudowanych lub wyremontowanych targowisk w 131 zakończonych operacjach. W przypadku 125 zakończonych operacji nowobudowane lub przebudowane targowiska zostały wyposażone w instalacje odnawialnych źródeł energii, które będą zapewniały pokrycie co najmniej 30% zapotrzebowania na energię elektryczną lub ciepłą. Pomoc na operacje związane z inwestycjami w targowiska lub obiekty przeznaczone na cele promocji lokalnych produktów została przekazana 19 687 gminom.

M07.6 Wsparcie badań i inwestycji związanych z utrzymaniem, odbudową i poprawą stanu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, krajobrazu wiejskiego i miejsc o wysokiej wartości przyrodniczej (...) Typ operacji Ochrona zabytków i budownictwa tradycyjnego (działanie wdrażane przez SW).

Efektom realizacji ww. operacji było m.in. odnowienie lub poprawa stanu 83 zabytkowych obiektów budowlanych, służących zachowaniu dziedzictwa kulturowego oraz zakup 4 obiektów budowlanych charakterystycznych dla tradycji budownictwa w danym regionie z przeznaczeniem na cele publiczne.

M08 Inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów.

Poddziałanie M08.1 Wsparcie na zalesianie i tworzenie terenów zalesionych (działanie wdrażane przez ARiMR).

Zgodnie z informacjami zawartymi w złożonych wnioskach, podział upraw leśnych założonych w ramach PROW 2004–2006, PROW 2007–2013 i PROW 2014–2020 przedstawiał się następująco:

- iglaste (przewaga gatunków iglastych – powyżej 75% powierzchni) – 26%,
- liściaste (przewaga gatunków liściastych – powyżej 75% powierzchni) – 12%,
- mieszane – 62%.

W zakresie zalesień wykonanych w ramach PROW 2004–2006, PROW 2007–2013 i PROW 2014–2020 najwięcej gruntów zostało zalesionych w 2006 r. (21% ogólnej powierzchni zalesionej - 16 739 ha) i w 2007 r. (18% ogólnej powierzchni - 14 578 ha).

Poddziałanie M08.5 Wsparcie na inwestycje zwiększające odporność ekosystemów leśnych i ich wartość dla środowiska (działanie wdrażane przez ARiMR).

Beneficjenci w ramach zakończonych operacji m.in.:

- zrealizowali późne czyszczenia w ekosystemach leśnych o powierzchni - 9765 ha,

- przebudowali skład gatunkowy drzewostanu przez wprowadzenie drugiego piętra w ekosystemach leśnych o powierzchni – 92 ha,
- zróżnicowali struktury drzewostanu przez wprowadzenie podszytu w ekosystemach leśnych o powierzchni – 61 ha,
- założyli 20 remiz leśnych o powierzchni – 2 ha,
- przebudowali skład gatunkowy drzewostanu przez dolesianie luk powstałych w wyniku procesu chorobowego w ekosystemach leśnych o powierzchni – 43 ha,
- przeprowadzili zabiegi ochronne przed zwierzyną w ekosystemach leśnych o powierzchni – 71 ha.

M09 Tworzenie grup i organizacji producentów (działanie wdrażane przez ARiMR).

Do końca 2023 r. zrealizowano płatności dla 756 grup producentów rolnych na kwotę 271 254,9 tys. zł. Grupy te obejmowały łącznie 8981 członków. Średnio każda grupa producentów, która otrzymała płatność w ramach zobowiązań z poprzedniego okresu programowania liczyła 12 członków. Wśród grup producentów rolnych, którym wydano decyzje przyznające płatność i otrzymały płatności w ramach zobowiązań z poprzedniego okresu programowania, największą część stanowiły grupy zorganizowane w ramach następujących kategorii produktów:

- świnie żywe, prosięta, warchlaki, mięso wieprzowe: świeże, chłodzone, mrożone – 477 decyzji dla 186 grup,
- drób żywy, mięso lub jadalne podroby drobiowe: świeże, chłodzone, mrożone – 473 decyzje przyznające płatność dla 179 grup producentów rolnych,
- ziarna zbóż lub nasiona roślin oleistych – 320 decyzji dla 158 grup,
- mleko krowie, owcze lub kozie – 178 decyzji dla 71 grup.

M10 Działanie rolno - środowiskowo - klimatyczne (działanie wdrażane przez ARiMR):

- w ramach działania zrealizowano płatności końcowe na rzecz 122 227 beneficjentów. Łącznie na podstawie wydanych decyzji przyznających płatność wsparciem objęta została:
- powierzchnia wynosząca 2 426 322 ha użytków rolnych, podczas gdy wielkość fizycznego obszaru objętego wsparciem⁵⁸ wyniosła 1 839 913 ha,
- średnia liczba zwierząt w gospodarstwach – 123 217 sztuk fizycznych (41 453 DJP).

M11 Rolnictwo ekologiczne (działanie wdrażane przez ARiMR).

Łącznie na podstawie wydanych decyzji przyznających płatność, wsparciem objęta została powierzchnia wynosząca 1 181 921 ha użytków rolnych, podczas gdy wielkość fizycznego obszaru objętego wsparciem wyniosła 797 606 ha.

M13 Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami (działanie wdrażane przez ARiMR).

Łącznie w ramach dziewięciu kampanii złożono 7 139 878 wniosków⁵⁹, w tym w ramach kampanii 2023 złożono 779 752 wniosków. Największy odsetek (83%) wniosków o przyznanie płatności ONW związany był z płatnościami dla obszarów ONW z ograniczeniami naturalnymi strefy I i II.

Średnia kwota wsparcia na gospodarstwo w ramach budżetu PROW 2014–2020 dla wszystkich typów powierzchni zakwalifikowanych jako obszary ONW wyniosła 10 432 zł, natomiast średnia jednorazowa płatność na hektar wyniosła 192 zł.

M14 Dobrostan zwierząt (działanie wdrażane przez ARiMR).

Do 31 grudnia 2023 r. wydano 136 613 decyzji przyznających płatność na kwotę 969 499,5 tys. zł, w tym 47 356 decyzji na kwotę 346 198, 2 tys. zł dla wniosków złożonych w naborze w 2022 r. Do końca okresu sprawozdawczego zrealizowano płatności związane z dofinansowaniem 137 139 operacji na łączną kwotę 970 473,6 tys. zł. W ramach zrealizowanych płatności końcowych liczba wspieranych gospodarstw wyniosła 57 957, co pozwoliło zakwalifikować do objęcia wsparciem 2 385 443 szt. zwierząt – 1 924 096 DJP.

M16 Współpraca (działanie wdrażane przez ARiMR).

Liczba wspartych operacji wg typu związana była z udzieleniem pomocy w ramach: krótkich łańcuchów dostaw (135), operacji kompleksowych z przewagą zastosowań w przetwórstwie rolno-spożywczym (87), przetwórstwa rolno-spożywczego (86), produkcji zwierzęcej (16), produkcji roślinnej (16), operacji kompleksowych z przewagą zastosowań rolniczych (9).

⁵⁸ Bez sumowania powierzchni objętej jednoczesnym wsparciem w ramach niewykluczających się pakietów.

⁵⁹ Uwzględniono wnioski złożone w ramach działania 211, 212 PROW 2007–2013 finansowane z budżetu działania M13 PROW 2014–2020 – część kampanii 2014.

M17 Zarządzanie ryzykiem – dopłaty do składek ubezpieczenia od strat spowodowanych chorobami zwierząt (działanie wdrażane przez ARiMR).

Do końca okresu sprawozdawczego wydano 548 decyzji przyznających płatność na kwotę 5 889 035 zł oraz zrealizowano płatności dla 536 beneficjentów na łączną kwotę 5 882 589 zł.

W procesie weryfikacji zostało odrzuconych przez ARiMR bądź wycofanych przez wnioskodawców 186 wniosków o przyznanie pomocy (25% liczby złożonych wniosków).

Głównym powodem odmowy przyznania pomocy było przedstawienie polisy ubezpieczeniowej obejmującej kilka ryzyk, w tym od szkód spowodowanych salmonellą bez wyszczególnienia kwoty składki ubezpieczeniowej dotyczącej tego ryzyka.

Beneficjentem pomocy były gospodarstwa o kierunku produkcji: chów drobiu (dopłaty były również możliwe dla bydła i świń).

M19 Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER (działanie wdrażane przez samorządy województw).

W ramach zakończonych operacji beneficjenci m.in.:

- zrealizowali 14 317 operacji polegających na utworzeniu lub rozwoju przedsiębiorstw;
- utworzyli oraz utrzymali odpowiednio 17 520 i 11 885 miejsc pracy;
- wybudowali lub zmodernizowali:
 - o 9297 obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej (głównie obiektów sportowych i rekreacyjnych),
 - o 269 km dróg gminnych i powiatowych,
 - o 1035 km ścieżek rowerowych i szlaków turystycznych,
- poddali pracom konserwatorskim lub restauratorskim 907 zabytków;
- zorganizowali i przeprowadzili 10 896 spotkań, szkoleń i wydarzeń promocyjnych;
- przeprowadzili 6442 szkolenia, w których uczestniczyło 101 856 osób.

M20 Pomoc techniczna (wdrażana przez ARiMR).

W ramach pomocy technicznej zrealizowano płatności końcowe na rzecz 43 beneficjentów. Zakończone operacje (1260) w ramach:

- Schematu I Wzmocnienie systemu wdrażania Programu umożliwiły m.in.:
 - o sfinansowanie prawie 109 672 miesięcznych etatów dla 17 356 pracowników,
 - o wykonanie 7661 kontroli i audytów oraz 123 ekspertyz i analiz,
 - o realizację 1296 szkoleń krajowych dla 5 377 uczestników oraz 17 szkoleń zagranicznych dla 58 uczestników,
 - o sfinansowanie kosztów 5673 delegacji krajowych i zagranicznych oraz 61 studiów podyplomowych,
 - o organizację 15 posiedzeń Komitetu Monitorującego i 15 posiedzeń grup roboczych Komitetu Monitorującego,
 - o zakup 1076 sztuk sprzętu komputerowego, 306 systemów informatycznych, wyposażenia, materiałów biurowych, wynajem długoterminowy lub leasing środków transportu, remont i modernizację pomieszczeń oraz najem i utrzymanie pomieszczeń związanych z wdrażaniem Programu;
- Schematu II Wsparcie funkcjonowania Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich oraz realizacja działań informacyjno-promocyjnych PROW 2014–2020 umożliwiły m.in.:
 - na potrzeby wsparcia funkcjonowania KSOW:
 - o sfinansowanie prawie 12 048 miesięcznych etatów,
 - o realizację 38441 szkoleń krajowych dla 1 870 uczestników i 1 szkolenia zagranicznego dla 16 uczestników,
 - o sfinansowanie kosztów 3 818 delegacji krajowych i zagranicznych oraz 12 studiów podyplomowych,
 - o organizację 116 ogólnopolskich i wojewódzkich spotkań grup roboczych KSOW,
 - o wykonanie 11 ekspertyz i analiz,
 - o zakup wyposażenia, materiałów biurowych, sprzętu komputerowego, najem długoterminowy lub leasing środków transportu, najem i utrzymanie pomieszczeń na potrzeby pracowników KSOW, sfinansowanie kosztów związanych z prowadzeniem portali związanych z wdrażaniem Programu,
 - na potrzeby realizacji działań informacyjnych i reklamowych PROW 2014–2020 (działanie 8 Planu działania KSOW – Plan komunikacyjny):
 - o organizację 809 szkoleń, seminariów lub innych form szkoleń dla potencjalnych beneficjentów i beneficjentów dla 34 984 uczestników, 254 szkoleń dla 12 194 pracowników punktów

- informacyjnych i doradców, 114 konferencji dla 8 039 uczestników oraz 43 konkursów dla 2350 uczestników,
- sfinansowanie kosztów związanych z uczestnictwem w 406 targach, wystawach, imprezach lokalnych, regionalnych, krajowych i międzynarodowych,
 - wydanie 111 publikacji i 518 artykułów/wkładek w prasie i w internecie,
 - sfinansowanie 2648 audycji, programów, spotów w radio, telewizji i internecie oraz sfinansowanie kosztów związanych z prowadzeniem portali związanych z wdrażaniem Programu,
 - na potrzeby realizacji planu działania KSOW w zakresie innym niż działania informacyjne i reklamowe PROW 2014–2020:
 - organizację 3096 szkoleń, seminariów lub innych form szkoleń dla 122 938 uczestników, 658 konferencji dla 66 644 uczestników oraz 744 konkursów dla 32 306 uczestników,
 - sfinansowanie kosztów związanych z uczestnictwem w 1113 targach, wystawach, imprezach lokalnych, regionalnych, krajowych i międzynarodowych,
 - wydanie 8547 publikacji w formie papierowej i elektronicznej i 899 artykułów/wkładek w prasie i w internecie,
 - sfinansowanie 3 178 audycji, programów, spotów w radio, telewizji i internecie oraz 981 krajowych i zagranicznych wyjazdów studyjnych,
 - sfinansowanie działań/przedsięwzięć organizowanych przez Europejską Sieć na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz sfinansowanie kosztów związanych z prowadzeniem portali związanych z wdrażaniem Programu.

M22 Pomoc dla rolników szczególnie dotkniętych wpływem rosyjskiej inwazji na Ukrainę (działanie wdrażane przez ARiMR).

Wydano decyzje dla 30 137 beneficjentów i dla takiej samej liczby rolników zostały zrealizowane płatności w wysokości 578 724, tys. zł.

M113 Wcześniejsza emerytura (działanie wdrażane przez ARiMR).

Rok 2020 był ostatnim rokiem realizacji płatności w zakresie tego działania. Z tytułu zobowiązań podjętych w ramach PROW 2007–2013 i PROW 2004–2006 zrealizowano płatności z tytułu świadczeń emerytalnych w kwocie 1 259 806,1 tys. zł dla 53 466 beneficjentów.

3.2.2. PROGRAM OPERACYJNY „RYBACTWO I MORZE” 2014–2020

Rok 2023 r. był ósmym rokiem wdrażania PO Ryby 2014–2020. Na podstawie porozumienia z Ministrem Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 9 grudnia 2016 r. Agencja jako instytucja pośrednicząca realizowała zadania związane z wdrażaniem PO Ryby 2014–2020 w ramach pięciu z sześciu priorytetów oraz pomocy technicznej, tj.:

- 1 – promowanie rybołówstwa zrównoważonego środowiskowo, zasobooszczędnego, innowacyjnego, konkurencyjnego i opartego na wiedzy,
- 2 – wspieranie akwakultury zrównoważonej środowiskowo, zasobooszczędnej, innowacyjnej, konkurencyjnej i opartej na wiedzy,
- 3 – wspieranie wdrażania Wspólnej Polityki Rybołówstwa,
- 5 – wspieranie obrotu i przetwarzania,
- 6 – wspieranie wdrażania Zintegrowanej Polityki Morskiej.

Priorytet 4 – Zwiększenie zatrudnienia i spójności terytorialnej wdrażany był przez samorządy województw.

W ramach priorytetów 1-3 i 5-7 PO Ryby 2014–2020 wdrażanych przez Agencję, a także w ramach priorytetu 7 (Pomoc techniczna), gdzie Agencja pełni rolę Instytucji Zarządzającej, w 2023 r. złożono 2024 wniosków o przyznanie pomocy na kwotę 224 262 tys. zł, zawarto i wydano 2867 umów i decyzji na kwotę 321 525,5 tys. zł oraz zrealizowano 3677 płatności na kwotę 569 053,5 tys. zł⁶⁰, z tego 422 055 tys. zł z budżetu środków europejskich (wydatki refundowane z Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego) oraz 146 998,5 tys. zł z budżetu państwa, jako współfinansowanie ze środków krajowych.

Narastająco od początku funkcjonowania PO Ryby 2014–2020, tj. od 2016 r. do końca 2023 r., w ramach priorytetów realizowanych przez ARiMR złożono 14 321 wniosków o przyznanie pomocy na kwotę 4 699 864,5 tys. zł, zawarto i wydano 11 888 umów i decyzji na kwotę 2 752 700,9 tys. zł oraz

⁶⁰ Dane dotyczące realizacji PO Ryby 2014–2020 przedstawione zostały bez priorytetu 4 „Zwiększenie zatrudnienia i spójności terytorialnej”, gdyż ten priorytet realizują jednostki samorządu terytorialnego.

zrealizowano 15 609 płatności na kwotę 2 569 624,7 tys. zł, z tego 1 877 109,9 tys. zł z budżetu środków europejskich oraz 692 514,8 tys. zł z budżetu państwa.

Łącznie z priorytetem 4 od początku funkcjonowania PO Ryby 2014–2020 do końca 2023 r. zrealizowano płatności na kwotę 2 622 139,4 tys. zł, w tym z budżetu środków europejskich 1 951 285,1 tys. zł.

Na podstawie porozumienia z Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 października 2023 r. Agencja jako instytucja pośrednicząca będzie realizowała zadania związane z wdrażaniem programu Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021–2027.

Limit środków EFMR na 2020 r. (do wykorzystania zgodnie z zasadą n+3 do końca 2023 r.) w wysokości 74 560,4 tys. euro został wykorzystany w 100%.

Przy wyliczaniu wykorzystania limitu środków EFMR wzięto pod uwagę: wartość płatności zaliczkowych KE należnych Polsce do końca 2023 r. oraz wartość złożonych do KE Wniosków o płatność a także Zbiorcze poświadczenia wydatków do wniosku o płatność okresową od Instytucji Pośredniczącej ARiMR do Instytucji Zarządzającej. Na koniec 2023 r. wykorzystanie limitu programowego w wysokości 531 219,5 tys. euro kształtowało się na poziomie 87,4%.

W ramach PO Ryby 2014–2020 w wybranych działaniach w okresie od uruchomienia do dnia 31 grudnia 2023 r. zrealizowano m.in.:

- w Priorytecie I – Promowanie rybołówstwa zrównoważonego środowiskowo, zasobooszczędnego, innowacyjnego, konkurencyjnego i opartego na wiedzy:
 - w zakresie działania „Zmniejszanie oddziaływania rybołówstwa na środowisko morskie i dostosowanie połowów do ochrony gatunków” – poziom przypadkowych połowów spadł o 11,3%;
 - w zakresie poddziałania „Zbieranie utraconych narzędzi połowowych i odpadów morskich” – masa wyłowionych sieci widm wyniosła 278 561 kg;
 - w zakresie „Przyczynianie się do lepszego zarządzania lub konserwacji, budowa, instalacja lub modernizacja stałych lub ruchomych urządzeń służących ochronie i rozwojowi fauny i flory morskiej, przygotowanie planów w zakresie ochrony i zarządzania związanych z obszarami sieci NATURA 2000, obszarów ochrony przestrzennej, zarządzanie, odbudowa i monitorowanie morskich obszarów chronionych, w tym obszarów sieci NATURA 2000, świadomość w kwestii środowiska, udział w innych działaniach mających na celu zachowanie i zwiększenie różnorodności biologicznej oraz usług ekosystemowych” – w ramach realizacji operacji mających na celu przyczynianie się do lepszego zarządzania żywymi zasobami morza lub do ich lepszej ochrony dwie organizacje rybackie rozpoczęły realizację projektów na dziesięciu obszarach Natura 2000 o łącznej powierzchni 4078 km². W sumie projekty są realizowane przez siedem organizacji rybackich na 43 obszarach Natura 2000, o łącznej powierzchni 37 561 km² polegające na przeprowadzeniu obserwacji przyłowy ptaków, ssaków i ryb,
 - w zakresie „Różnicowanie i nowe formy dochodów” – wzrosła wartość produkcji do 726 tys. euro, natomiast wartość zysku netto wzrosła do 724 tys. euro, przy jednoczesnym utrzymaniu 258 miejsc pracy (w sektorze rybołówstwa lub działalności uzupełniającej, w przeliczeniu na pełny etat). Liczba utworzonych miejsc pracy pozostała bez zmian i w dalszym ciągu wynosi 10 (w sektorze rybołówstwa lub działalności uzupełniającej, w przeliczeniu na pełny etat),
 - w zakresie działania „Zdrowie i bezpieczeństwo” – zakres obrażeń ciała i wypadków związanych z pracą spadł o 2,7%;
 - w zakresie działania „Wartość dodana, jakość produktów i wykorzystywanie niechcianych połowów” – zysk netto wzrósł do 319 tys. euro przy jednoczesnym utrzymaniu 98,7 miejsc pracy (w sektorze rybołówstwa lub działalności uzupełniającej, w przeliczeniu na pełny etat);
 - w zakresie „Efektywność energetyczna i łagodzenie skutków zmiany klimatu” – wymiana lub modernizacja głównych lub dodatkowych silników – zysk netto wzrósł do 27 tys. euro;
 - w zakresie działania „Propagowanie kapitału ludzkiego, tworzenie miejsc pracy i dialog społeczny” (szkolenia zawodowe, tworzenie sieci kontaktów, dialog społeczny, wsparcie dla małżonków i partnerów życiowych) przeszkolono 458 osób;
- w Priorytecie II – Wspieranie akwakultury zrównoważonej środowiskowo, zasobooszczędnej, innowacyjnej, konkurencyjnej i opartej na wiedzy:
 - w zakresie poddziałania „Inwestycje produkcyjne” – wielkość produkcji akwakultury wzrosła do 1517,8 ton, analogicznie wzrosła wartość produktów akwakultury do 1978 tys. euro oraz zysk netto, który osiągnął wartość 1669 tys. euro; ponadto w ramach tego poddziałania utrzymano 576,3 miejsc pracy (w przeliczeniu na pełny etat) i dodatkowo zostało utworzonych 57,5 miejsc pracy;

- w zakresie poddziałania „Inwestycje produkcyjne w akwakulturę - zwiększanie efektywności energetycznej, odnawialne źródła energii” - wielkość produkcji systemu recyrkulacji utrzymała się na poziomie 15,1 ton;
- w zakresie działania „Szkolenia w akwakulturze” przeszkolono 4033 osób;
- w Priorytecie III – Wspieranie wdrażania Wspólnej Polityki Rybołówstwa:
 - w zakresie działania „Kontrola i egzekwowanie” – liczba wykrytych poważnych naruszeń wzrosła do 4. Ponadto wskaźnik dotyczący wyładunków, które zostały poddane kontroli fizycznej wyniósł 7,3%;
- w Priorytecie V – Wspieranie obrotu i przetwarzania:
 - w zakresie działania „Plany produkcji i obrotu” – wartość pierwszej sprzedaży w organizacjach producentów wzrosła do 2939 tys. euro, natomiast wielkość pierwszej sprzedaży w organizacjach producentów wyniosła 11 079,3 ton;
 - w zakresie działania „Przetwarzanie produktów rybołówstwa i akwakultury” – zysk netto wzrósł do 4776 tys. euro.

Szczegółowe dane dotyczące realizacji PO Ryby 2014–2020 w 2023 r. i narastająco od początku realizacji Programu, tj. od 2016 r., przedstawiają załączniki nr 6.4.i 6.5. do Informacji.

3.2.3. NALEŻNOŚCI I ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU ZADAŃ REALIZOWANYCH W RAMACH PROGRAMÓW FINANSOWANYCH Z UDZIAŁEM ŚRODKÓW Z BUDŻETU UE

Na koniec 2023 r. należności brutto ARiMR z tytułu realizacji zadań w ramach programów finansowanych z udziałem środków UE wyniosły 2 371 812 tys. zł i były wyższe o 282 141,7 tys. zł (tj. o 13,5%) w porównaniu do stanu na koniec 2022 r. (2 089 670,3 tys. zł).

Należności brutto na koniec 2023 r. obejmowały m.in. należności:

- WPR – 1 925 437,1 tys. zł i wzrosły o 4,5% w stosunku do stanu na koniec 2022 r. (1 842 561,8 tys. zł), w tym:
 - I filar WPR (środki EFRG) – 1 529 975,2 tys. zł (w 2022 r. – 1 493 885 tys. zł), tj. wzrost o 2,4%,
 - PROW 2007–2013 (środki EFRROW) – 223 468,5 tys. zł (w 2022 r. – 213 959,9 tys. zł), tj. wzrost o 4,4%,
 - PROW 2014–2020 (środki EFRROW) – 137 968,6 tys. zł (w 2022 r. – 99 569,8 tys. zł), tj. wzrost o 38,6%;
- PO „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007–2013 – 293 164,7 tys. zł (w 2022 r. 103 766,2 tys. zł), tj. wzrosły o 182,5% w stosunku do należności na koniec 2022 r.

Na koniec 2023 r. Agencja dokonała odpisów aktualizujących należności ogółem w kwocie 2 150 991,6 tys. zł. Po uwzględnieniu tych odpisów, stan należności netto z ww. tytułów na 31 grudnia 2023 r. wyniósł łącznie 220 820,4 tys. zł.

Wzrost należności w ramach PO „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa (...) 2007–2013” o 182,5% miało wpływ zarejestrowanie w Księdze Dłużników dwóch nowych zgłoszeń ZW-1 z łącznym saldem należności wynoszącym na dzień 31 grudnia 2023 r. 149 112,9 tys. zł oraz naliczanie odsetek od należności; na wzrost stanu należności w ramach PROW 2014–2020 o 38,6% miało wpływ zarejestrowanie w Księdze Dłużników dwóch spraw z przedziału powyżej 500 tys. zł, na łączną kwotę 1822,4 tys. zł oraz 128 spraw z przedziału 100–499 tys. zł na łączną kwotę 21 475,5 tys. zł oraz naliczanie odsetek od należności pozostających do spłaty”.

W 2023 r. Agencja umorzyła należności z tytułu WPR obejmujące 128 decyzji na łączną kwotę 275,1 tys. zł.

W 2023 r. Agencja zastosowała ulgi w spłacie należności w postaci rozłożenia spłaty należności na raty lub odroczenia terminu płatności dla 514 decyzji na łączną kwotę 30 395,4 tys. zł, w tym: z tytułu należności WPR – rozłożonych na raty lub z odroczonym terminem płatności było 505 decyzji na łączną kwotę 28 729,4 tys. zł, z tytułu należności w ramach SPO „Restrukturyzacja i Modernizacja Sektora Żywnościowego oraz Rozwój Obszarów Wiejskich 2004–2006” – rozłożonych na raty lub z odroczonym terminem płatności było sześć decyzji na łączną kwotę 567,3 tys. zł, z tytułu należności w ramach PO „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007–2013” – jedna decyzja na kwotę 604,6 tys. zł, z tytułu należności w ramach PO Ryby 2014–2020 – dwie decyzje na łączną kwotę 494,1 tys. zł.

Departament Zarządzania Należnościami ARiMR (dalej: DZN ARiMR) na bieżąco wprowadzał nowe instrumenty monitorujące proces odzyskiwania należności oraz aktualizuje wewnętrzne książki procedur zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, jak również w zakresie wdrożenia zaleceń i rekomendacji wydanych przez organy kontrolne i audytowe. Ponadto DZN ARiMR cyklicznie, nie rzadziej niż dwa razy w miesiącu, sporządza zestawienie aktywnych spraw windykacyjnych, które przekazywane jest do komórek organizacyjnych ARiMR odpowiedzialnych zarówno za proces rejestracji należności w Księdze Dłużników, jak również za prowadzenie postępowań w tych sprawach. Zestawienie zawierające informacje o zdarzeniach windykacyjnych, zaewidencjonowanych na sprawach w Księdze Dłużników, sporządzane jest w celu bieżącego monitoringu należności oraz analizy spraw m.in. pod kątem konieczności wystawienia tytułów wykonawczych w sprawie, kierowania pism do urzędów skarbowych w zakresie prowadzonych postępowań egzekucyjnych oraz podejmowania innych czynności w sprawie mających na celu odzyskanie należności, jak również zapobieganie przed ich przedawnieniem z winy ARiMR.

W 2023 r. nastąpiły dwie wypłaty z tytułu pomocy finansowej dla dwóch wstępnie uznanych grup producentów owoców i warzyw za dotychczas nierozliczone okresy realizacji inwestycji ujętych w zatwierdzonym planie dochodzenia do uznania. Pomoc dotyczyła podmiotów, które mają obecnie status uznanych organizacji producentów. Wypłaty dokonane zostały w związku z umorzeniem przez prokuraturę w 2022 r. śledztw w sprawie tych podmiotów. Pomoc ta wyniosła i została wypłacona w kwocie 4110,9 tys. zł odpowiednio: na pokrycie kosztów utworzenia i działalności grupy wynosiła 137,5 tys. zł, natomiast na pokrycie kosztów inwestycji kwota pomocy wyniosła 3973,4 tys. zł.

Wszystkie wstępnie uznane grupy producentów owoców i warzyw zakończyły realizację swoich planów dochodzenia do uznania w 2018 r. W 2019 r. został złożony ostatni wniosek na pokrycie kosztów związanych z utworzeniem grupy producentów i prowadzeniem działalności administracyjnej oraz na pokrycie części kwalifikowanych kosztów inwestycji ujętych w zatwierdzonym planie dochodzenia do uznania. W kolejnych latach mogą być dokonywane ewentualne wypłaty z tytułu spraw, które zostały zawieszony w ramach prowadzonego postępowania administracyjnego, spraw odwoławczych oraz po wyrokach sądów administracyjnych.

W 2023 r. o przyznanie pomocy finansowej na dofinansowanie funduszu operacyjnego z tytułu realizacji programu operacyjnego wnioskowało do ARiMR 12 uznanych organizacji producentów owoców i warzyw.

W 2023 r. ARiMR wydała 23 decyzje w sprawie przyznania pomocy finansowej na dofinansowanie funduszu operacyjnego dla 12 uznanych organizacji producentów owoców i warzyw, w wysokości ogółem – 19 101,8 tys. zł. Pomoc finansowa na dofinansowanie funduszu operacyjnego z tytułu realizacji programu operacyjnego w 100% finansowana była ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej (EFRG).

Według stanu na 31 grudnia 2023 r. należności wymagalne od grup producentów owoców i warzyw dla Agencji wyniosły 1 070 937,3 tys. zł i były wyższe o 0,2% od należności na koniec 2022 r. (1 068 289,4 tys. zł), w tym z następujących tytułów:

- naruszenia zobowiązań niezbywania i nieudostępniania inwestycji objętych pomocą finansową,
- uniemożliwienia przeprowadzenia kontroli na miejscu w zakresie zobowiązań,
- cofnięcia wstępnego uznania w związku z niespełnieniem kryteriów uznania za grupę producentów owoców i warzyw,
- stworzenia sztucznych warunków do uzyskania pomocy finansowej,
- stwierdzenia nieważności decyzji o wstępnym uznaniu,
- zrealizowania inwestycji po okresie rozliczeniowym,
- braku dostosowania inwestycji do wielkości produkcji owoców i warzyw uzyskanej w ostatnim roku realizacji planu dochodzenia do uznania,
- stwierdzenia przez Krajową Administrację Skarbową występowania powiązań pomiędzy członkami grupy producentów owoców i warzyw,
- nieuzyskania statusu uznanej organizacji producentów po zakończeniu realizacji planu dochodzenia do uznania (odmowa uznania za organizację lub brak złożenia wniosku o uznanie za organizację),
- stwierdzenia niespełnienia kryteriów uznania za organizację producentów w ramach postępowania stwierdzającego nieważność decyzji o uznaniu.

W kwocie należności wymagalnych od grup producentów wg stanu na koniec 2023 r. ujęte były należności w wysokości 91 931 tys. zł ustalone w wyniku negatywnej weryfikacji ex post wniosków o przyznanie

pomocy finansowej w ramach planu działań naprawczych⁶¹ z tytułu zawyżenia wartości inwestycji, uwzględnienia w wartości produkcji sprzedanej kosztów transportu zewnętrznego oraz stwierdzenia sztucznych warunków do otrzymania pomocy finansowej. Należności te wynikały z decyzji wydanych w trybie wznowienia postępowania lub wydanych na podstawie art. 29 ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Według stanu nadziei 31 grudnia 2023 r. grupy producenckie złożyły 12 skarg do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie. W ośmiu sprawach sąd uwzględnił skargi, a w czterech przypadkach je oddalił. Do wszystkich spraw zostały wniesione skargi kasacyjne do Naczelnego Sądu Administracyjnego. W jednym przypadku sąd oddalił skargę kasacyjną wniesioną przez ARiMR, a w 11 przypadkach, skargi złożone przez grupy producenckie i Prezesa ARiMR oczekiwały na rozpatrzenie.

Brak było jednolitego stanowiska WSA w Warszawie w zakresie wykładni przepisu art. 3 ust. 1 rozporządzenia Rady nr 2988/95⁶². Z jednej strony sądy uchylając decyzje ARiMR stwierdzały, że podwójny termin czteroletni był maksymalnym terminem na dochodzenie nienależnie pobranych płatności, z drugiej strony sąd WSA oddalając skargi grup, stał na stanowisku, że ostatecznym terminem na rozpoczęcie dochodzenia nienależnie pobranych płatności (pomocy) był termin zakończenia okresu programowania i od tego wszczęcia liczony być powinien termin czteroletni, który mógł być podwojony. Fakt powyższej rozbieżności na poziomie sądów pierwszej instancji skutkował wnoszeniem zarówno ze strony grup, jak i Prezesa ARiMR skarg kasacyjnych do NSA w celu ustalenia ostatecznego stanowiska w zakresie wykładni art. 3 ust. 1 rozporządzenia Rady nr 2988/95. Również na etapie NSA nie wyklarowało się też jednolite orzecznictwo w powyższym zakresie, gdyż sąd zdążył się dotychczas wypowiedzieć tylko w jednej sprawie.

Najwyższa Izba Kontroli zauważa, że w odniesieniu do należności ustalonych w trybie art. 29 ustawy o ARiMR, zachodzi ryzyko ich przedawnienia, o czym NIK wskazała już w kontroli wykonania budżetu państwa w 2022 r.

Kwota zobowiązań z tytułu realizacji programów z udziałem środków UE na koniec 2023 r. wyniosła łącznie 144 278,8 tys. zł i była niższa o 96 219,7 tys. zł, tj. o 40% od zobowiązań na 31 grudnia 2022 r. (240 498,5 tys. zł). W ARiMR, dowody księgowe są tworzone i zatwierdzane w Biurach Powiatowych, Oddziałach Regionalnych, Urzędach Marszałkowskich oraz KOWR a następnie przekazywane do Departamentu Księgowości w Centrali ARiMR. Wobec powyższego spadek stanu zobowiązań w ramach programów unijnych, dotyczący w szczególności spadku stanu zobowiązań w zakresie rozrachunków z beneficjentami, ujętych w ewidencji księgowej na dzień 31 grudnia 2023 r., wynikał z mniejszej niż w roku ubiegłym ilości dowodów źródłowych przekazanych przez jednostki autoryzujące w grudniu 2023 r.

Wszystkie zobowiązania Agencji z tytułu programów realizowanych z udziałem środków UE były zobowiązaniami krótkoterminowymi i nie były wymagalne.

3.3. SPRAWOZDANIA

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania przez ARiMR następujących sprawozdań:

- z wykonania określonego w ustawie budżetowej na 2023 r. planu finansowego agencji wykonawczej (Rb-40) za grudzień 2023 r.;
- z wykonania planu dochodów i wydatków agencji wykonawczej (Rb-35) za IV kwartał 2023 r.;
- z wykonania wydatków w układzie zadaniowym za 2023 r. (Rb-BZ2);
- o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji za IV kwartał 2023 r. (Rb-Z).

Kwoty wykazane w sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

⁶¹ „Plan działań naprawczych w mechanizmie pomocy finansowej dla wstępnie uznanych grup producentów owoców i warzyw”, realizowany przez Polskę od grudnia 2014 r., dotyczył podmiotów, które uzyskały status wstępnie uznanej grupy producentów począwszy od 1 stycznia 2009 r.

⁶² Rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich (Dz. Urz. UE L 312 z 23.12.1995, str.1).

4. USTALENIA INNYCH KONTROLI

I/23/001/KRR POSTĘPOWANIE ORAZ REALIZACJA ZAMÓWIENIA PUBLICZNEGO NA WYKONANIE ORTOFOTOMAPY NA PODSTAWIE ZOBRAZOWAŃ SATELITARNYCH W 2023 R.

Celem kontroli było ustalenie czy Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa prawidłowo i skutecznie przeprowadziła, na podstawie ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego pn.: „Opracowanie ortofotomapy na podstawie zobrażeń satelitarnych [ORTO_SAT 2023]” o wartości szacunkowej zamówienia na kwotę 6910,6 tys. zł.

Stwierdzono nieprawidłowość dotyczącą udzielenia przez ARiMR zamówienia ORTO_SAT 2023 część II, obejmującego zakres obszarowy części Polski zachodniej, tj. Park Narodowy „Ujście Warty” oraz Park Krajobrazowy Dolina Dolnej Odry, który to pokrywał się z zakresem obszarowym zawartym w umowach realizowanych już w ramach zamówienia ORTO 2021. Doszło zatem do wzajemnego pokrywania się zakresów obszarowych zamówień udzielanych przez ARMiR. Koszt zdublowanych (dodatkowych) prac wyniósł 14,6 tys. zł. Było to działanie niecelowe, a poniesiony w związku z tym ww. wydatek był niegospodarny.

W związku ze stwierdzoną nieprawidłowością Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawiła Prezesowi ARiMR następujące wnioski:

1. Racjonalne podejmowanie działań przez ARiMR przy realizacji zadań z zakresu przeprowadzania kontroli na miejscu oraz modernizacji i aktualizacji bazy LPIS, szczególnie z zachowaniem optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów.
2. Wyeliminowanie występowania w przyszłości dublowania zamówień publicznych i narażanie poprzez takie działania na niegospodarne wydatkowanie środków finansowych przez Agencję.

5. INFORMACJE DODATKOWE

Do Prezesa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa po kontroli wykonania w 2023 r. planu finansowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, realizacji zadań finansowanych z udziałem środków z budżetu Unii Europejskiej zostało skierowane wystąpienie pokontrolne z dnia 19 kwietnia 2024 r.

Pismem z dnia 10 maja 2024 r. Zastępca Prezesa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa wniósł zastrzeżenie do wystąpienia pokontrolnego. Zespół Orzekający Komisji Rozstrzygającej NIK uchwałą KPK-KPO.441.98.2024 z dnia 28 maja 2024 r. uwzględnił zastrzeżenie w całości.

6. ZAŁĄCZNIKI

6.1. KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ AGENCJI RESTRUKTURYZACJI I MODERNIZACJI ROLNICTWA

Oceny wykonania planu finansowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa dokonano stosując kryteria⁶³ oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w *Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2023 roku*⁶⁴.

Przychody (P):	9 946 007,1 tys. zł
Koszty (K) (łącznie z wydatkami majątkowymi):	10 109 343,2 tys. zł
Łączna kwota (G = P + K):	20 055 350,3 tys. zł
Waga przychodów w łącznej kwocie (Wp = P : G):	0,4960
Waga kosztów w łącznej kwocie (Wk = K : G):	0,5040
Nieprawidłowości w przychodach:	0 zł
Ocena częściowa przychodów (Op):	5 (pozytywna)
Nieprawidłowości w kosztach (łącznie z wydatkami majątkowymi):	0 zł
Ocena częściowa kosztów (Ok) (łącznie z wydatkami majątkowymi):	5 (Pozytywna)
Łączna ocena przychodów i kosztów (ŁO ⁶⁵): =	5 (pozytywna)
Opinia o sprawozdaniach:	pozytywna
Ocena ogólna:	pozytywna

⁶³ <http://www.nik.gov.pl/kontrole/standardy-kontroli-nik/>

⁶⁴ Porównaj: <http://www.nik.gov.pl/kontrole/analiza-budzetu-panstwa/>

⁶⁵ $\text{ŁO} = \text{Op} \times \text{Wp} + \text{Ok} \times \text{Wk}$

6.1 WYKONANIE PLANU FINANSOWEGO AGENCJI RESTRUKTURYZACJI I MODERNIZACJI ROLNICTWA

Lp.	Wyszczególnienie	2022 r.		2023 r.		8:5	8:6	8:7
		Wykonanie	Plan wg ustawy budżetowej ¹⁾	Plan po zmianach	Wykonanie			
						5	6	7
Część A. Plan finansowy w układzie memoriałowym								
I	STAN NA POCZĄTEK ROKU:							
1.	Środki obrotowe, w tym:	109 903,3	207 653,0	207 653,0	175 851,6	160,0	84,7	84,7
1.1.	Środki pieniężne	9 905,4			12 585,1	127,1		
1.2.	Należności krótkoterminowe:	49 009,7	72 036,0	72 036,0	81 756,0	166,8	113,5	113,5
1.2.1.	od jednostek sektora finansów publicznych	3,8	2,0	2,0	2,6	68,4	130,0	130,0
2.	Należności długoterminowe:	88 454,5	161 951,0	161 951,0	174 667,6	197,5	107,9	107,9
3.	Zobowiązania:	323 870,6	388 646,0	388 646,0	504 869,3	155,9	129,9	129,9
II	PRZYCHODY OGÓŁEM	6 433 408,0	2 978 639,0	11 626 882,0	9 946 007,1	154,6	333,9	85,5
1.	Przychody z prowadzonej działalności							
2.	Dotacje i subwencje z budżetu państwa	3 258 822,7	2 786 590,0	5 020 982,0	3 985 078,1	122,3	143,0	79,4
3.	Środki otrzymane z Unii Europejskiej	951,1	1 554,0	2 049,0	1 811,5	190,5	116,6	88,4
4.	Pozostałe przychody, w tym:	113 577,4	190 495,0	153 851,0	152 831,6	134,6	80,2	99,3
4.1.	Odsetki (np. z tytułu udzielonych pożyczek), w tym:	4 071,3	3 766,0	3 766,0	5 545,6	136,2	147,3	147,3
4.1.1.	Odsetki od depozytów u Ministra Finansów lub z tytułu skarbowych papierów wartościowych	344,3	200,0	200,0	621,4	180,5	310,7	310,7
4.2.	Równowartość odpisów amortyzacyjnych	100 778,3	177 593,0	140 949,0	136 630,4	135,6	76,9	96,9
4.3.	Inne	8 727,8	9 136,0	9 136,0	10 655,6	122,1	116,6	116,6
5.	Środki z Funduszu Pomocy	2 617 092,3		6 450 000,0	5 806 285,9	221,9		90,0
6.	Środki od innych jednostek sektora finansów publicznych							
7.	Środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19	442 964,5				0,0		
III	KOSZTY OGÓŁEM	6 468 808,9	3 026 866,0	11 675 109,0	9 981 235,9	154,3	329,8	85,5
1.	Koszty funkcjonowania	1 500 458,0	1 886 271,0	1 987 263,0	1 844 524,5	122,9	97,8	92,8
1.1.	.	100 778,3	177 593,0	140 949,0	136 630,4	135,6	76,9	96,9
1.2.	Materiały i energia	48 533,7	78 405,0	80 269,0	74 162,7	152,8	94,6	92,4
1.3.	Usługi obce	267 985,7	442 029,0	433 636,0	321 709,3	120,0	72,8	74,2
1.4.	Wynagrodzenia, z tego:	877 197,4	953 515,0	1 068 345,0	1 064 280,3	121,3	111,6	99,6
1.4.1.	- osobowe	876 643,9	952 450,0	1 067 280,0	1 063 672,9	121,3	111,7	99,7
1.4.2.	- bezosobowe	553,5	1 065,0	1 065,0	607,4	109,7	57,0	57,0
1.5.	Świadczenia na rzecz osób fizycznych	3 887,1	6 850,0	7 458,0	4 284,6	110,2	62,5	57,4
1.6.	Składki, z tego na:	166 769,9	190 831,0	213 622,0	204 003,7	122,3	106,9	95,5
1.6.1.	ubezpieczenie społeczne	145 190,1	162 098,0	181 945,0	176 898,1	121,8	109,1	97,2
1.6.2.	Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy	18 096,0	21 492,0	24 256,0	22 299,7	123,2	103,8	91,9
1.6.3.	Fundusz Emerytur Pomostowych							
1.6.4.	Wpłaty na pracownicze plany kapitałowe	3 483,8	7 241,0	7 421,0	4 805,9	137,9	66,4	64,8
1.7.	Podatki i opłaty, w tym:	4 694,1	902,0	5 281,0	4 009,2	85,4	444,5	75,9
1.7.1.	opłaty na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego	286,7	308,0	394,0	338,5	118,1	109,9	85,9

Lp.	Wyszczególnienie	2022 r.	2023 r.			8:5	8:6	8:7
		Wykonanie	Plan wg ustawy budżetowej ¹⁾	Plan po zmianach	Wykonanie			
						5	6	7
1.7.2.	podatki stanowiące źródło dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego	528,4	587,0	585,0	580,8	109,9	98,9	99,3
1.7.3.	opłaty na rzecz budżetu państwa	2,1	7,0	22,0	16,2	771,4	231,4	73,6
1.7.4.	wpłaty na PFRON	3 876,9				0,0		
1.8.	Pozostałe koszty funkcjonowania	30 611,8	36 146,0	37 703,0	35 444,3	115,8	98,1	94,0
2.	Koszty realizacji zadań, w tym:	4 962 638,4	1 130 048,0	9 676 999,0	8 133 377,9	163,9	719,7	84,0
2.1.	- dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych i częściowa spłata kapitału kredytów	201 680,6	339 470,0	264 995,0	222 685,9	110,4	65,6	84,0
2.2.	- dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych na sfinansowanie kosztów wznowienia produkcji oraz odtworzenia środków trwałych w przypadku wystąpienia szkód	32 387,4	153 952,0	40 360,0	10 042,5	31,0	6,5	24,9
2.3.	- finansowanie lub dofinansowanie ponoszonych przez producentów rolnych kosztów zbioru, transportu i unieszkodliwiania padłych zwierząt gospodarskich z gatunku bydło, owce, kozy, świnie lub konie	169 979,0	177 783,0	182 783,0	181 202,0	106,6	101,9	99,1
2.4.	- finansowanie zalesiania gruntów rolnych	44 221,3	42 000,0	27 000,0	24 053,4	54,4	57,3	89,1
2.5.	- realizacja udzielonych poręczeń i gwarancji	13,9	1 210,0	331,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.6.	- dopłaty krajowe do materiału siewnego	0,0	75 000,0	64 260,0	64 259,3		85,7	100,0
2.7.	- pomoc finansowa w ramach refundacji wydatków poniesionych przez producentów świń na dostosowanie gospodarstw do wymogów utrzymywania świń - bioasekuracja	9 082,6	31 030,0	12,0	11,7	0,1	0,0	97,5
2.8.	- pomoc finansowa dla producentów świń w związku z zakazem utrzymywania lub wprowadzania do gospodarstwa świń	4 745,0	6 300,0	7 800,0	7 399,2	155,9	117,4	94,9
2.9.	- pomoc finansowa dla producenta rolnego na sfinansowanie nieuregulowanych zobowiązań cywilnoprawnych - nieoprocentowana pożyczka dla producentów świń	155 000,0	140 000,0	55 928,0	47 893,8	30,9	34,2	85,6
2.10.	- finansowanie zobowiązań z tytułu programów pomocowych realizowanych przez Agencję w latach ubiegłych	718,4	7 803,0	1 530,0	1 362,5	189,7	17,5	89,1
2.11.	- pomoc dla podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną w zakresie utrzymywania pszczół	23 364,4	35 500,0	80 000,0	76 846,3	328,9	216,5	96,1
2.12.	- pomoc finansowa dla kół gospodyń wiejskich	62 592,1	120 000,0	120 000,0	114 229,8	182,5	95,2	95,2
2.13.	- pomoc finansowa dla właściciela albo współwłaściciela statku rybackiego na rozpoczęcie nowej działalności gospodarczej	3 752,1		4 000,0	3 979,3	106,1		99,5
2.14.	- pomoc dla producenta rolnego, który poniósł dodatkowe koszty w wyniku braku stabilizacji na rynku pszenicy, gryki lub kukurydzy spowodowanej agresją Federacji Rosyjskiej wobec Ukrainy			715 000,0	713 301,1			99,8

Lp.	Wyszczególnienie	2022 r.	2023 r.			8:5	8:6	8:7			
		Wykonanie	Plan wg ustawy budżetowej ¹⁾	Plan po zmianach	Wykonanie				%		
									5	6	7
2.15.	-pomoc dla producenta rolnego, o której mowa w §13zw rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa dotycząca sprzedaży zbóż			2 200 000,0	2 184 890,0			99,3			
2.16.	- pomoc dla producenta rolnego, któremu zagraża utrata płynności finansowej w związku z zakłóceniami na rynku rolnym spowodowanymi agresją Federacji Rosyjskiej wobec Ukrainy na dofinansowanie w 2023 r. zakupu nawozów mineralnych innych niż wapno nawozowe i wapno nawozowe zawierające magnez od podmiotów prowadzących działalność w zakresie obrotu nawozami lub sprzedaży nawozów			2 850 000,0	2 835 709,0			99,5			
2.17.	- dopłaty do oprocentowania bankowych kredytów płynnościowych udzielonych producentowi rolnemu, o których mowa w §13zw rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa			250 000,0	66 072,0			26,4			
2.18.	- pomoc dla podmiotu, który prowadzi działalność gospodarczą w sektorze rybołówstwa lub akwakultury, będącemu armatorem statku rybackiego posiadającym specjalne zezwolenie połowowe wydane na 2022 r. na obszar Zalewu Szczecińskiego lub Zalewu Kamieńskiego lub jeziora Dąbie			2 600,0	2 501,7			96,2			
2.19.	- pomoc dla podmiotu, który prowadzi działalność gospodarczą w sektorze rybołówstwa lub akwakultury, będącemu uprawnionym do rybactwa prowadzącym chów lub hodowlę ryb z wykorzystaniem wód rzeki Odry, kanałów odrzańskich lub starorzeczy połączonych z rzeką Odrą lub prowadzącym połowy ryb rybackimi narzędziami i urządzeniami połowowymi w obwodach rybackich ustanowionych na wodach rzeki Odry, kanałów odrzańskich lub starorzeczy połączonych z rzeką Odrą w celu wprowadzenia ryb do obrotu			400,0	78,6			19,7			
2.20.	- sfinansowanie kosztów podatku od towarów i usług organizacjom pozarządowym (będącym ostatecznymi odbiorcami wsparcia w ramach części nr 4 inwestycji A1.4.1 KPO) zgodnie z art. 5a ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa			15 000,0				0,0			
2.21.	-pomoc dla producenta rolnego, który zakupił materiał siewny kategorii elitarny lub kwalifikowany gatunków roślin uprawnych zgodnie z §13zza rozporządzenia Rady Ministrów			210 000,0	147 199,1			70,1			
2.22.	-program 2023 Locha+			500 000,0	441 331,5			88,3			

Lp.	Wyszczególnienie	2022 r.	2023 r.			8:5	8:6	8:7
		Wykonanie	Plan wg ustawy budżetowej ¹⁾	Plan po zmianach	Wykonanie			
						5	6	7
2.23.	-dopłaty do oprocentowania kredytów skupowych			150 000,0	8 581,4			5,7
2.24.	- zapłata za sprzedaną kukurydzę			200 000,0	22 988,8			11,5
2.25.	- dodatkowe koszty związane z zakupem mokrej kukurydzy			240 000,0	230 796,7			96,2
2.26.	- dopłaty do innych zbóż i nasion oleistych			610 000,0	567 628,1			93,1
2.27.	- pomoc – transport zbóż i rzepaku			400 000,0				0,0
2.28.	- pomoc dla sadowników, którzy ponieśli straty w 2023 r. spowodowane wystąpieniem przymrozków wiosennych, huraganu lub gradu			150 000,0	74 539,4			49,7
2.29.	- pomoc dla producentów rolnych, którzy ponieśli szkody w owocujących uprawach krzewów owocowych i truskawek spowodowane wystąpieniem przymrozków wiosennych, huraganu lub gradu			75 000,0	9 236,5			12,3
2.30.	- pomoc dla producentów kalafiorów lub brokułów			5 000,0	1 066,8			21,3
2.31.	- pomoc dla sadowników, którzy ponieśli straty w 2023 r. w owocujących drzewach owocowych oraz dla producentów rolnych, którzy ponieśli straty w 2023 r. w owocujących uprawach krzewów owocowych i truskawek spowodowane wystąpieniem przymrozków wiosennych, huraganu lub gradu			200 000,0	37 891,5			18,9
2.32.	- pomoc dla producentów malin			55 000,0	35 600,0			64,7
2.33.	- pomoc finansowa na wyrównanie kwoty obniżonego dochodu uzyskanego przez producenta świń ze sprzedaży świń utrzymywanych na obszarze objętym restrykcjami w związku ze zwalczaniem afrykańskiego pomoru świń od IV kwartału 2020 r.	244 768,8				0,0		
2.34.	- pomoc udzielana przez ARiMR dla producentów hodujących lochy	442 964,5				0,0		
2.35.	- pomoc finansowa dla producenta rolnego, w którego gospodarstwie rolnym powstały szkody w uprawach rolnych spowodowane wystąpieniem w 2021 r. gradu, deszczu nawalnego, ujemnych skutków przezimowania, przymrozków wiosennych, powodzi, huraganu, pioruna, obsunięcia się ziemi, lawiny lub suszy	348 261,8				0,0		
2.36.	- pomoc finansowa dla producenta rolnego na dofinansowanie zakupu w okresie od dnia 1 września 2021 r. do dnia 15 maja 2022 r. nawozów mineralnych innych niż wapno nawozowe i wapno nawozowe zawierające magnez od podmiotów prowadzących działalność w zakresie obrotu lub sprzedaży nawozów	2 617 092,3				0,0		
2.37.	- pomoc dla producenta rolnego, któremu zagraża utrata płynności finansowej w związku z uzyskaniem	10 615,6				0,0		

Lp.	Wyszczególnienie	2022 r.	2023 r.			8:5	8:6	8:7
		Wykonanie	Plan wg ustawy budżetowej ¹⁾	Plan po zmianach	Wykonanie			
		5	6	7	8	%		
1	2	5	6	7	8	9	10	11
	obniżonego dochodu z tytułu uprawy chmielu w 2020 r. lub 2021 r.							
2.38.	- pomoc finansowa w zakresie wsparcia finansowego rodziny, której zagraża utrata płynności finansowej w związku z wystąpieniem w gospodarstwie rolnym szkód spowodowanych wystąpieniem w 2022 r. suszy, gradu, deszczu nawalnego, ujemnych skutków przezimowania, przymrozków wiosennych, powodzi, huraganu, pioruna, obsunięcia się ziemi lub lawiny	591 398,6				0,0		
2.39.	- pomoc finansowa z pozostałych tytułów							
2.40.	- pomoc finansowa o której mowa w § 13z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa dla producenta rolnego, któremu zagraża utrata płynności finansowej w związku z ograniczeniami na rynku rolnym w związku z epidemią COVID-19							
2.41.	- pomoc finansowa udzielana przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa dla posiadaczy chryzantem							
2.42.	- pomoc w formie pożyczki na sfinansowanie spłaty zadłużenia powstałego w związku z prowadzeniem działalności rolniczej							
2.43.	- pomoc finansowa dla producentów rolnych, w których gospodarstwach rolnych powstały szkody w uprawach rolnych spowodowane wystąpieniem w 2020 r. suszy, gradu, deszczu nawalnego, ujemnych skutków przezimowania, przymrozków wiosennych, powodzi, huraganu, pioruna, obsunięcia się ziemi lub lawiny							
2.44.	- środki dla Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w celu udzielenia kołom gospodyń wiejskich pomocy na realizację inicjatyw dostępności do szczepień przeciwko COVID-19							
2.45.	- pomoc dla producentów mleka, którzy w związku z upadłością podmiotów nabywających mleko w latach 2018-2020 nie otrzymali zapłaty za sprzedane mleko							
2.46.	- pomoc dla producentów rolnych, na sfinansowanie wpłaty niewpłaconej części udziałów w spółdzielniach prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa produktów rolnych							
3.	Pozostałe koszty, w tym:	5 712,5	10 547,0	10 847,0	3 333,5	58,4	31,6	30,7
3.1.	Środki na wydatki majątkowe (środki przekazane innym jednostkom na wydatki majątkowe)							
IV	WYNIK BRUTTO (II - III)	-35 400,9	-48 227,0	-48 227,0	-35 228,8	99,5	73,0	73,0
V	OBOWIĄZKOWE OBCIĄŻENIA WYNIKU FINANSOWEGO							

Lp.	Wyszczególnienie	2022 r.		2023 r.		8:5	8:6	8:7
		Wykonanie	Plan wg ustawy budżetowej ¹⁾	Plan po zmianach	Wykonanie			
		5	6	7	8	%		
1	2	5	6	7	8	9	10	11
1.	Podatek dochodowy od osób prawnych							
2.	Pozostałe obciążenia wyniku finansowego, w tym:							
2.1.	Wpłata do budżetu państwa (np. z zysku, nadwyżki środków finansowych)							
VI	WYNIK NETTO (IV - V)	-35 400,9	-48 227,0	-48 227,0	-35 228,8	99,5	73,0	73,0
VII	DOTACJE I SUBWENCJE Z BUDŻETU PAŃSTWA	x	x	x	x			
1.	Dotacje i subwencje ogółem, z tego:	3 401 167,6	3 027 449,0	5 259 691,0	4 113 185,4	120,9	135,9	78,2
1.1.	- podmiotowa	1 291 259,9	1 630 639,0	1 750 031,0	1 566 481,2	121,3	96,1	89,5
1.2.	- przedmiotowa							
1.3.	- celowa	1 885 769,9	1 072 851,0	3 187 851,0	2 335 498,1	123,8	217,7	73,3
1.4.	- celowa na finansowanie projektów z udziałem środków UE - bieżące	81 792,9	83 100,0	83 100,0	83 098,8	101,6	100,0	100,0
1.4.1.	w tym: na współfinansowanie	28 975,6	29 444,0	29 444,0	29 443,1	101,6	100,0	100,0
1.5.	- celowa na finansowanie projektów z udziałem środków UE - majątkowe							
1.5.1.	w tym: na współfinansowanie							
1.6.	- subwencje							
1.7.	- na inwestycje i zakupy inwestycyjne	142 344,9	240 859,0	238 709,0	128 107,3	90,0	53,2	53,7
VIII	ŚRODKI NA WYDATKI MAJĄTKOWE (nakłady na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne i prawne)	142 344,9	240 859,0	238 709,0	128 107,3	90,0	53,2	53,7
1.	kapitał zakładowy spółki wniesiony na pokrycie udziałów przez ARiMR	10 000,0				0,0		
2.	podwyższenie kapitału zakładowego spółki na objęcie nowych udziałów przez ARiMR	20 000,0				0,0		
3.	pozostałe wydatki majątkowe	112 344,9				0,0		
IX	ŚRODKI PRYZNANE INNYM PODMIOTOM							
X	STAN NA KONIEC ROKU	x	x	x	x			
1.	Środki obrotowe, w tym:	175 851,6	207 653,0	207 653,0	276 579,5	157,3	133,2	133,2
1.1.	Środki pieniężne	12 585,1			15 139,3	120,3		
1.2.	Należności krótkoterminowe:	81 756,0	72 036,0	72 036,0	83 973,2	102,7	116,6	116,6
1.2.1.	od jednostek sektora finansów publicznych	2,6	2,0	2,0	1,3	50,0	65,0	65,0
2.	Należności długoterminowe:	174 667,6	161 951,0	161 951,0	152 642,7	87,4	94,3	94,3
3.	Zobowiązania:	504 869,3	388 646,0	388 646,0	626 979,2	124,2	161,3	161,3

Opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdania Rb-40 z wykonania określonego w ustawie budżetowej na 2023 r. planu finansowego państwowego agencji wykonawczej za grudzień 2023 r., zweryfikowanego przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2023 z dnia 15 grudnia 2022 r.

6.2 REALIZACJA PROW 2014–2020 w 2023 R.

Lp.	Kod działania	Nazwa działania	Limit środków na lata 2014–2020 w tys. zł ¹⁾	Złożone wnioski		Zawarte umowy / wydane decyzje (czynne)		Zrealizowane płatności			
				Liczba	Wnioskowana kwota w tys. zł	Liczba ²⁾	Kwota umów w tys. zł	Liczba	Wyplacona kwota w tys. zł		Wykonanie limitu
									Ogółem	EFRROW	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	1	Transfer wiedzy i działalność informacyjna	215 562,5	6	37 827,8	-4	51 231,2	58	52 972,6	33 706,5	24,6
2.	2	Usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem rolnym i usługi z zakresu zastępstw	482 737,6	25	26 195,4	12	73 423,9	67	120 091,3	76 414,1	24,9
3.	3	Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych	184 726,2	0	820,8	44	62 990,0	339	17 202,7	10 946,0	9,3
4.	4	Inwestycje w środki trwałe	17 275 283,8	20 733	3 464 532,7	1 083	421 810,0	8 284	1 792 457,7	1 144 266,5	10,4
5.	5	Przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych i katastrof oraz wprowadzanie odpowiednich środków zapobiegawczych	464 545,0	611	59 330,3	371	50 968,8	775	66 461,2	41 073,0	14,3
6.	6	Rozwój gospodarstw i działalności gospodarczej	13 793 346,3	-1	-34 825,2	13 263	1 440 383,5	39 875	2 183 905,7	1 389 619,2	15,8
7.	7	Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich	10 127 401,6	398	836 690,9	917	2 604 795,7	734	808 300,7	535 379,7	8,0
8.	8	Inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów	1 131 939,1	4 006	9 792,3	2 613	-4 052,3	17 362	72 172,5	45 923,3	6,4
9.	9	Tworzenie grup producentów i organizacji producentów	1 162 502,6	65		192	125 974,8	510	153 082,1	95 664,5	13,2
10.	10	Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne	8 489 853,9	54 547		58 981	505 719,8	97 005	430 184,6	273 725,3	5,1
11.	11	Rolnictwo ekologiczne	3 756 279,7	16 539		13 003	210 466,6	28 685	255 239,5	162 408,8	6,8
12.	13	Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub	12 522 192,1	779 803		720 159	1 385 234,7	1 752 507	1 347 750,8	939 928,0	10,8

Lp.	Kod działania	Nazwa działania	Limit środków na lata 2014–2020 w tys. zł ¹⁾	Złożone wnioski		Zawarte umowy / wydane decyzje (czynne)		Zrealizowane płatności			
				Liczba	Wnioskowana kwota w tys. zł	Liczba ²⁾	Kwota umów w tys. zł	Liczba	Wypłacona kwota w tys. zł		Wykonanie limitu
									Ogółem	EFRROW	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
		innymi szczególnymi ograniczeniami									
13.	14	Dobrostan zwierząt	973 480,7	24		31 972	304 382,1	40 219	319 676,7	254 577,8	32,8
14.	16	Współpraca	728 867,5	0	-168 126,1	126	382 206,7	386	204 427,0	63 767,8	28,0
15.	17	Zarządzanie ryzykiem	37 005,4	397	4 850,3	446	4 882,8	516	5 619,7	3 575,8	15,2
16.	19	Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER	4 269 317,7	4 004	449 940,6	4 206	535 304,2	8 949	615 330,0	387 904,2	14,4
17.	20	Pomoc techniczna	2 119 312,8	241	264 993,2	213	267 556,4	265	255 574,3	162 621,9	12,1
18.	21	Wyjątkowe tymczasowe wsparcie dla rolników i MŚP szczególnie dotkniętych kryzysem związanym z COVID-19	1 198 799,9	0		-1	-1,1	-1	-1,1	-0,7	0,0
19.	22	Nadzwyczajne tymczasowe wsparcie dla rolników i MŚP szczególnie dotkniętych wpływem rosyjskiej inwazji na Ukrainę	578 564,0	34 662		30 137	578 594,8	30 142	578 724,8	368 242,6	100,0
20.		Renty strukturalne	1 106 792,8				0,0	0	0,0	0,0	0,0
RAZEM - z wyłączeniem instrumentów finansowych			80 070 186,7	916 060	4 952 022,8	877 733	9 001 872,5	2 026 677	9 279 172,7	5 989 744,3	11,6
RAZEM – z uwzględnieniem instrumentów finansowych			80 618 511,3				9 001 872,5		9 396 116,7	6 064 155,8	11,7

¹⁾ Szacunkowe limity finansowe zostały przeliczone wg kursu 1 euro = 4,3355 zł kurs EBC z przedostatniego dnia roboczego Komisji Europejskiej miesiąca poprzedzającego miesiąc, dla którego dokonuje się wyliczenia limitu alokacji środków wspólnotowych – 29.11.2023 r. .

²⁾ Liczba czynnych umów jest rezultatem pomniejszenia liczby pierwotnych umów o liczbę rozwiązanych umów. Kwota czynnych umów jest rezultatem pomniejszenia liczby pierwotnych umów o kwotę rozwiązanych umów i kwotę aneksów

6.3 REALIZACJA PROW 2014–2020 NARASTAJĄCO WEDŁUG STANU NA 31 GRUDNIA 2023 R. OD POCZĄTKU OBOWIĄZYWANIA PROGRAMU, TJ. OD 2014 R.

Lp.	Kod działania	Nazwa działania	Limit środków na lata 2014–2020 w tys. zł ¹⁾	Złożone wnioski		Zawarte umowy / wydane decyzje (czynne)		Zrealizowane płatności			
				Liczba	Wnioskowana kwota w tys. zł	Liczba	Kwota umów w tys. zł	Liczba	Wypłacona kwota w tys. zł		Wykonanie limitu
									Ogółem	EFRROW	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	1	Transfer wiedzy i działalność informacyjna	215 562,5	200	352 471,1	70	204 091,0	106	65 829,0	41 887,0	30,5
2.	2	Usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem rolnym i usługi z zakresu zastępstw	482 737,6	189	586 420,2	121	477 389,8	327	319 573,3	203 344,5	66,2
3.	3	Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych	184 726,2	4 616	268 858,5	3 422	176 460,3	25 111	106 390,6	67 696,2	57,6
4.	4	Inwestycje w środki trwałe	17 275 283,8	127 110	35 787 519,5	57 184	15 083 529,8	64 617	11 407 064,3	7 422 965,2	66,0
5.	5	Przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych i katastrof oraz wprowadzanie odpowiednich środków zapobiegawczych	464 545,0	11 583	838 141,3	6 344	430 627,9	5 578	345 664,1	218 729,7	74,4
6.	6	Rozwój gospodarstw i działalności gospodarczej	13 793 346,3	171 099	21 028 994,4	123 357	13 166 374,7	176 338	11 096 388,5	7 060 632,0	80,4
7.	7	Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich	10 127 401,6	13 052	21 411 993,6	6 551	10 032 764,9	6 609	5 778 705,4	3 698 048,2	57,1
8.	8	Inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów	1 131 939,1	31 497	142 620,8	25 104	1 128 912,2	254 603	864 128,4	549 843,7	76,3

Lp.	Kod działania	Nazwa działania	Limit środków na lata 2014–2020 w tys. zł ¹⁾	Złożone wnioski		Zawarte umowy / wydane decyzje (czynne)		Zrealizowane płatności			
				Liczba	Wnioskowana kwota w tys. zł	Liczba	Kwota umów w tys. zł	Liczba	Wypłacona kwota w tys. zł		Wykonanie limitu
									Ogółem	EFRROW	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
9.	9	Tworzenie grup producentów i organizacji producentów	1 162 502,6	804		772	1 270 656,4	4 127	904 151,0	571 236,0	77,8
10.	10	Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne	8 489 853,9	637 964		560 734	8 901 250,4	1 117 181	7 123 940,5	4 532 940,7	83,9
11.	11	Rolnictwo ekologiczne	3 756 279,7	166 056		145 222	3 622 415,1	341 548	2 951 596,8	1 878 099,3	78,6
12.	13	Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnie ograniczeniami	12 522 192,1	7 139 878		6 445 193	11 295 216,5	11 608 412	12 241 013,9	8 295 948,2	97,8
13.	14	Dobrostan zwierząt	973 480,7	144 696		136 613	969 499,5	147 120	970 473,6	668 679,4	99,7
14.	16	Współpraca	728 867,5	1 112	2 558 681,6	437	725 718,5	724	351 059,2	157 069,9	48,2
15.	17	Zarządzanie ryzykiem	37 005,4	737	7 154,9	548	5 889,0	547	5 882,6	3 743,1	15,9
16.	19	Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER	4 269 317,7	53 067	6 885 791,9	30 335	4 179 618,3	48 552	3 643 618,5	2 246 664,5	85,3
17.	20	Pomoc techniczna	2 119 312,8	1 765	1 580 133,3	1 613	1 416 584,4	1 771	1 321 984,6	841 178,5	62,4
18.	21	Wyjątkowe tymczasowe wsparcie dla rolników i MŚP szczególnie dotkniętych kryzysem	1 198 799,9	195 625		180 304	1 198 851,1	180 435	1 199 187,4	763 042,5	100,0
19.	22	Nadzwyczajne tymczasowe wsparcie dla rolników i MŚP szczególnie dotkniętych wpływem rosyjskiej inwazji na Ukrainę	578 564,0	34 662		30 137	578 594,8	30 142	578 724,8	368 242,6	100,0
20.		Renty strukturalne	1 106 792,8				1 259 806,1	843 440	1 259 806,1	801 610,2	113,8
RAZEM - z wyłączeniem instrumentów finansowych			80 070 186,7	8 735 712	91 448 781,0	7 754 061	76 124 250,5	14 857 288	62 535 182,5	40 391 601,4	78,1

Lp.	Kod działania	Nazwa działania	Limit środków na lata 2014–2020 w tys. zł ¹⁾	Złożone wnioski		Zawarte umowy / wydane decyzje (czynne)		Zrealizowane płatności			
				Liczba	Wnioskowana kwota w tys. zł	Liczba	Kwota umów w tys. zł	Liczba	Wypłacona kwota w tys. zł		Wykonanie limitu
									Ogółem	EFRROW	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
RAZEM – z uwzględnieniem instrumentów finansowych			80 618 511,3				76 669 242,5		63 080 174,5	40 738 379,8	78,2

¹⁾ Szacunkowe limity finansowe zostały przeliczone wg kursu 1 euro = 4,3355 zł kurs EBC z przedostatniego dnia roboczego Komisji Europejskiej miesiąca poprzedzającego miesiąc, dla którego dokonuje się wyliczenia limitu alokacji środków wspólnotowych – 29.11.2023 r. .

6.4 REALIZACJA PO RYBY 2014–2020 W 2023 R.

Lp.	Kod działania	Priorytet/działania/poddziałania ¹	Limit finansowy w latach 2014–2020 w tys. zł ²⁾	Wnioski o dofinansowanie		Umowy o dofinansowanie czynne		Zrealizowane płatności			
				Liczba	Kwota w tys. zł	Liczba	Kwota w tys. zł	Liczba	Kwota w tys. zł		Wykonanie limitu w %
									Ogółem	EFMR	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Priorytet 1. Promowanie rybołówstwa zrównoważonego środowiskowo, zasobooszczędnego, innowacyjnego, konkurencyjnego i opartego na wiedzy			990 941,0	476	26 883,9	486	35 009,0	757	117 725,7	83 341,4	11,9
1.	1.1	Środki ochrony oraz współpraca regionalna	7 885,6	0	0,0	0	-64,9	1	13,0	9,8	0,2
2.	1.2	Zmniejszanie oddziaływania na środowisko	15 536,3	0	0,0	-1	-2089,0	0	0,0	0,0	0,0
3.	1.3	Innowacje związane z ochroną żywych zasobów morza	5 932,5	0	0,0	1	1 883,0	4	2 166,2	1 624,7	36,5
4.	1.4	Ochrona i odbudowa różnorodności biologicznej	174 416,0	1	3 944,5	1	3 928,1	22	19 412,1	14 559,0	11,1
5.	1.5	Porty i przystanie - Wyładunek i wykorzystanie całości połowów	24 543,1	0	0,0	0	-119,1	1	1 125,4	844,0	4,6
6.	1.6	Trwałe zaprzestanie działalności połowowej	53 437,4	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0
7.	1.7	Systemy przyznawania uprawnień do połowów	5 018,3	1	2 500,0	1	2 500,0	4	1 542,1	1 156,6	30,7
8.	1.8	Różnicowanie działalności i nowe formy dochodów	43 254,6	0	0,0	4	675,2	66	7 929,2	5 946,9	18,3
9.	1.9	Zdrowie i bezpieczeństwo	28 103,2	0	0,0	-4	-807,4	34	2 496,2	1 872,2	8,9
10.	1.10	Tymczasowe zaprzestanie działalności połowowej	337 280,8	473	20 339,5	469	19 995,1	465	19 811,3	9 905,7	5,9
11.	1.11	Wartość dodana, jakość produktów i wykorzystywanie niechcianych połowów	100 533,7	0	0,0	8	1 337,5	77	10 944,1	8 208,1	10,9
12.	1.12	Porty i przystanie - Infrastruktura i budowa przystani	136 990,5	0	0,0	0	-1 001,5	18	36 592,8	27 444,6	26,7
13.	1.13	Innowacje naukowe lub techniczne	41 993,6	0	0,0	4	6 026,7	27	11 215,9	8 411,9	26,7
14.	1.14	Wymiana lub modernizacja silników	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,0	Nd.

Lp.	Kod działania	Priorytet/działania/poddziałania ¹	Limit finansowy w latach 2014–2020 w tys. zł ²⁾	Wnioski o dofinansowanie		Umowy o dofinansowanie czynne		Zrealizowane płatności			
				Liczba	Kwota w tys. zł	Liczba	Kwota w tys. zł	Liczba	Kwota w tys. zł		Wykonanie limitu w %
									Ogółem	EFMR	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
15.	1.15	Inwestycje na statku rybackim	8 474,9	0	0,0	-3	-1 043,3	13	746,0	559,5	8,8
16.	1.16	Propagowanie kapitału ludzkiego	7 540,5	1	100,0	8	1 908,4	25	3 731,4	2 798,5	49,5
Priorytet 2. Wspieranie akwakultury zrównoważonej środowiskowo, zasobooszczędnej, innowacyjnej, konkurencyjnej i opartej na wiedzy			755 746,6	2	495,7	39	-15 623,7	404	88 810,0	66 610,4	11,8
17.	2.1	Innowacje w akwakulturze	72 351,1	0	0,0	1	2 079,5	42	15 548,9	11 661,7	21,5
18.	2.2	Usługi doradcze dla gospodarstw akwakultury	8 249,0	0	0,0	-1	-69,0	11	2 531,4	1 898,5	30,7
19.	2.3	Inwestycje produkcyjne w akwakulturę	400 918,8	0	-245,0	43	-17 394,0	343	68 961,8	51 724,5	17,2
20.	2.4	Wsparcie nowych hodowców	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,0	Nd.
21.	2.5	Akwakultura świadcząca usługi środowiskowe	207 612,7	0	0,0	-6	-914,6	0	0,0	0,0	0,0
22.	2.6	Szkolenia w akwakulturze	8 453,7	2	740,7	2	674,4	8	1 767,6	1 325,7	20,9
23.	2.7	Ubezpieczenie zasobów akwakultury	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,0	Nd.
24.	2.8	Środki dotyczące zdrowia publicznego	58 161,3	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0
Priorytet 3. Wspieranie wdrażania Wspólnej Polityki Rybołówstwa			125 967,7	7	2 401,7	9	6 208,8	11	15 575,1	11 895,9	12,4
25.	3.1	Kontrola i egzekwowanie	84 714,2	7	2 401,7	9	6 208,8	11	15 575,1	11 895,9	18,4
26.	3.2	Gromadzenie danych	41 253,5	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0
Priorytet 5. Wspieranie obrotu i przetwarzania			684 328,4	1 539	194 480,7	2 321	288 367,0	2 455	322 920,8	242 190,6	47,2
27.	5.1	Plany produkcji i obrotu	66 126,1	0	0,0	4	4 435,6	15	7 797,3	5 848,00	11,8
28.	5.2	Dopłaty do składowania	13 974,1	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0
29.	5.3	Środki dotyczące obrotu	386 038,2	1 539	194 646,4	2 310	275 645,3	2 405	293 976,2	220 482,1	76,2
30.	5.4	Przetwarzanie produktów rybołówstwa i akwakultury	218 190,0	0	-165,7	5	8 286,1	30	21 147,4	15 860,5	9,7
Priorytet 6. Wspieranie wdrażania Zintegrowanej Polityki Morskiej			1 127,2	0	0,0	0	0,0	1	1 127,8	845,9	100,1
31.	6.1	Zintegrowany Nadzór Morski	1 127,2	0	0,0	0	0,0	1	1 127,8	845,9	100,1
32.	6.2	Propagowanie ochrony środowiska morskiego oraz zrównoważonej	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,0	Nd.

Lp.	Kod działania	Priorytet/działania/poddziałania ¹	Limit finansowy w latach 2014–2020 w tys. zł ²⁾	Wnioski o dofinansowanie		Umowy o dofinansowanie czynne		Zrealizowane płatności			
				Liczba	Kwota w tys. zł	Liczba	Kwota w tys. zł	Liczba	Kwota w tys. zł		Wykonanie limitu w %
									Ogółem	EFMR	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
		eksploatacji zasobów morskich i przybrzeżnych									
33.	6.3	Poprawa wiedzy na temat stanu środowiska morskiego	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0,0	Nd.
Pomoc techniczna			190 680,5			12	7 564,4	49	22 894,4	17 170,8	12,0
34.	7.1	Pomoc techniczna	190 680,5			12	7 564,4	49	22 894,4	17 170,8	12,0
Razem			2 748 791,4	2 024	224 262,0	2 867	321 525,5	3 677	569 053,5	422 055,0	20,7

¹⁾ Dane dotyczące realizacji PO Ryby 2014–2020 przedstawione zostały bez priorytetu 4 „Zwiększenie zatrudnienia i spójności terytorialnej”, gdyż ten priorytet realizują jednostki samorządu terytorialnego.

²⁾ Limit finansowy przekazany przez Instytucję Zarządzającą, zgodnie z kursem walutowym 1 euro = 4,3355

³⁾ Różnice pomiędzy składowymi a podsumowaniami wynikają z zaokrągleń
Nd. – nie dotyczy

6.5 REALIZACJA PO RYBY 2014–2020 NARASTAJĄCO WEDŁUG STANU NA 31 GRUDNIA 2023 R. OD POCZĄTKU PROGRAMU, TJ. OD 2016 R.

Lp.	Kod działania	Priorytet/działania/poddziałania ¹⁾	Limit finansowy w latach 2014–2020 w tys. zł ²⁾	Wnioski o dofinansowanie			Podpisane umowy			Zrealizowane płatności			
				Liczba	Kwota w tys. zł	Wykonanie limitu w %	Liczba	Kwota w tys. zł	Wykonanie limitu w %	Liczba	Kwota w tys. zł		Wykonanie limitu w %
											Ogółem	EFMR	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Priorytet 1. Promowanie rybołówstwa zrównoważonego środowiskowo, zasobooszczędneho, innowacyjnego, konkurencyjnego i opartego na wiedzy			990 941,0	7 151	1 841 360,7	185,8	5 837	1 019 205,9	102,9	7 483	928 114,7	639 984,9	93,7
1.	1.1.	Środki ochrony oraz współpraca regionalna	7 885,6	3	9 954,4	126,2	1	8 115,9	102,9	5	8 207,9	6 155,9	104,1
2.	1.2.	Zmniejszanie oddziaływania na środowisko	15 536,3	370	23 277,8	149,8	269	15 581,8	100,3	417	16 086,3	12 064,7	103,5
3.	1.3.	Innowacje związane z ochroną żywych zasobów morza	5 932,5	8	27 789,2	468,4	3	6 077,5	102,4	16	5 024,0	3 768,0	84,7
4.	1.4.	Ochrona i odbudowa różnorodności biologicznej	174 416,0	76	215 290,2	123,4	57	176 182,4	101,0	266	179 581,8	134 686,3	103,0
5.	1.5.	Porty i przystanie - Wyładunek i wykorzystanie całości połowów	24 543,1	13	30 276,9	123,4	11	24 796,6	101,0	31	23 112,4	17 334,3	94,2
6.	1.6.	Trwałe zaprzestanie działalności połowowej	53 437,4	207	71 015,9	132,9	154	54 980,8	102,9	154	53 671,4	26 835,7	100,4
7.	1.7.	Systemy przyznawania uprawnień do połowów	5 018,3	4	5 200,0	103,6	4	5 200,0	103,6	7	2 656,1	1 992,1	52,9
8.	1.8.	Różnicowanie działalności i nowe formy dochodów	43 254,6	468	117 886,0	272,5	201	41 893,6	96,9	462	43 550,1	32 662,6	100,7
9.	1.9.	Zdrowie i bezpieczeństwo	28 103,2	499	63 798,2	227,0	278	27 954,0	99,5	489	29 269,9	21 952,5	104,2
10.	1.10.	Tymczasowe zaprzestanie działalności połowowej	337 280,8	4 442	370 629,6	109,9	4 321	359 440,6	106,6	4 424	336 080,9	209 377,4	99,6
11.	1.11.	Wartość dodana, jakość produktów i wykorzystywanie niechcianych połowów	100 533,7	868	231 681,3	230,5	438	100 312,1	99,8	911	102 928,6	77 196,4	102,4
12.	1.12.	Porty i przystanie - Infrastruktura i budowa przystani	136 990,5	42	522 491,6	381,4	16	140 652,5	102,7	43	72 156,9	54 117,7	52,7
13.	1.13.	Innowacje naukowe lub techniczne	41 993,6	30	122 351,3	291,4	11	42 282,5	100,7	86	40 797,2	30 597,9	97,2
14.	1.14.	Wymiana lub modernizacja silników	0,0	0	0,0	Nd.	0	0,0	Nd.	0	0,0	0,0	Nd.

Lp.	Kod działania	Priorytet/działania/poddziałania ¹⁾	Limit finansowy w latach 2014–2020 w tys. zł ²	Wnioski o dofinansowanie			Podpisane umowy			Zrealizowane płatności			
				Liczba	Kwota w tys. zł	Wykonanie limitu w	Liczba	Kwota w tys. zł	Wykonanie limitu w %	Liczba	Kwota w tys. zł		Wykonanie limitu w %
											Ogółem	EFMR	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
15.	1.15.	Inwestycje na statku rybackim	8 474,9	95	18 435,5	217,5	54	8 155,7	96,2	118	7 782,4	5 836,8	91,8
16.	1.16.	Propagowanie kapitału ludzkiego	7 540,5	26	11 282,7	149,6	19	7 579,8	100,5	54	7 208,7	5 406,6	95,6
Priorytet 2. Wspieranie akwakultury zrównoważonej środowiskowo, zasobooszczędnej, innowacyjnej, konkurencyjnej i opartej na wiedzy			755 746,6	3 301	1 457 914,9	192,9	2 531	751 664,3	99,5	4 225	721 067,7	540 800,8	95,4
17.	2.1.	Innowacje w akwakulturze	72 351,1	27	161 062,9	222,6	14	72 081,9	99,6	151	63 790,7	47 843,0	88,2
18.	2.2.	Usługi doradcze dla gospodarstw akwakultury	8 249,0	34	17 356,7	210,4	11	8 413,6	102,0	42	8 157,4	6 118,0	98,9
19.	2.3.	Inwestycje produkcyjne w akwakulturę	400 918,8	1 493	980 438,9	244,5	887	396 641,1	98,9	1 646	372 675,5	279 506,6	93,0
20.	2.4.	Wsparcie nowych hodowców	0,0	0	0,0	Nd.	0	0,0	Nd.	0	0,0	0,0	Nd.
21.	2.5.	Akwakultura świadcząca usługi środowiskowe	207 612,7	967	221 662,9	106,8	895	208 243,6	100,3	916	210 195,4	157 646,5	101,2
22.	2.6.	Szkolenia w akwakulturze	8 453,7	26	13 068,3	154,6	13	8 134,5	96,2	46	8 087,6	6 065,7	95,7
23.	2.7.	Ubezpieczenie zasobów akwakultury	0,0	0	0,0	Nd.	0	0,0	Nd.	0	0,0	0,0	Nd.
24	2.8.	Środki dotyczące zdrowia publicznego	58 161,3	754	64 325,1	110,6	711	58 149,6	100,0	1 424	58 161,2	43 620,9	100,0
Priorytet 3. Wspieranie wdrażania Wspólnej Polityki Rybołówstwa			125 967,7	74	132 538,3	105,2	68	126 534,4	100,4	164	99 452,8	80 535,7	79,0
25.	3.1.	Kontrola i egzekwowanie	84 714,2	70	89 722,6	105,9	64	85 704,3	101,2	154	58 098,8	47 452,5	68,6
26.	3.2.	Gromadzenie danych	41 253,5	4	42 815,7	103,8	4	40 830,1	98,4	10	41 354,0	33 083,2	100,2
Priorytet 5. Wspieranie obrotu i przetwarzania			684 328,4	3 563	1 065 419,8	155,7	3 235	660 723,4	96,9	3 415	631 238,2	473 475,0	92,2
27.	5.1.	Plany produkcji i obrotu	66 126,1	60	123 604,2	186,9	56	67 106,6	101,5	76	60 572,6	45 429,5	91,6
28.	5.2.	Dopłaty do składowania	13 974,1	2	185,8	1,3	2	185,8	1,3	2	185,8	185,8	1,3
29.	5.3.	Środki dotyczące obrotu	386 038,2	3 109	474 999,7	123,0	2 944	380 667,1	98,6	3 017	381 589,4	286 192,0	98,8
30.	5.4.	Przetwarzanie produktów rybołówstwa i akwakultury	218 190,0	392	466 630,1	213,9	233	212 763,9	97,5	320	188 890,4	141 667,8	86,6
Priorytet 6. Wspieranie wdrażania Zintegrowanej Polityki Morskiej			1 127,2	10	3 660,9	324,8	1	1 127,8	100,1	1	1 127,8	845,9	100,1
31.	6.1.	Zintegrowany Nadzór Morski	1 127,2	4	3 030,2	268,8	1	1 127,8	100,1	2	1 127,8	845,9	100,1

Lp.	Kod działania	Priorytet/działania/poddziałania ¹⁾	Limit finansowy w latach 2014–2020 w tys. zł ²⁾	Wnioski o dofinansowanie			Podpisane umowy			Zrealizowane płatności			
				Liczba	Kwota w tys. zł	Wykonanie limitu w	Liczba	Kwota w tys. zł	Wykonanie limitu w %	Liczba	Kwota w tys. zł		Wykonanie limitu w %
											Ogółem	EFMR	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
32.	6.2.	Propagowanie ochrony środowiska morskiego oraz zrównoważonej eksploatacji zasobów morskich i przybrzeżnych	0,0	3	421,0	Nd.	0	0,0	Nd.	0	0,0	0,0	Nd.
33.	6.3.	Poprawa wiedzy na temat stanu środowiska morskiego	0,0	3	209,7	Nd.	0	0,0	Nd.	0	0,0	0,0	Nd.
Pomoc techniczna			190 680,5	222	198 969,8	104,3	216	193 445,1	101,4	321	188 623,5	141 467,6	98,9
34.	7.1.	Pomoc techniczna	190 680,5	222	198 969,8	104,3	216	193 445,1	101,4	321	188 623,5	141 467,6	98,9
Razem			2 748 791,4	14 321	4 699 864,5	171,0	11 888	2 752 700,9	100,1	15 609	2 569 624,7	1 877 109,9	93,5

¹⁾ Dane dotyczące realizacji PO Ryby 2014–2020 przedstawione zostały bez priorytetu 4 „Zwiększenie zatrudnienia i spójności terytorialnej”, gdyż priorytet ten realizują jednostki samorządu terytorialnego.

²⁾ Limit finansowy przekazany został przez Instytucję Zarządzającą, zgodnie z kursem walutowym 1 euro = 4,3355

³⁾ Różnice pomiędzy składowymi a podsumowaniami wynikają z zaokrążeń

Nd. – nie dotyczy

6.6 WYKAZ PODMIOTÓW, KTÓRYM PRZEKAZANO INFORMACJĘ O WYNIKACH KONTROLI

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Prezes Trybunału Konstytucyjnego
6. Rzecznik Praw Obywatelskich
7. Minister Finansów
8. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
9. Przewodniczący Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
10. Przewodniczący Komisji Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
11. Przewodniczący Komisji Finansów Publicznych Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
12. Przewodniczący Komisji do Spraw Kontroli Państwowej Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
13. Prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa